

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

KLASA: 041-01/20-10/17
URBROJ: 613-14-21-90
Slavonski Brod, 4. studenoga 2021.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje komunalnom
infrastrukturuom u
jedinicama lokalne
samouprave na području
Brodsko-posavske
županije**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM	6
Podaci o komunalnoj infrastrukturi	14
Grad Nova Gradiška	20
Grad Slavonski Brod	30
Općina Bebrina	40
Općina Brodski Stupnik	49
Općina Bukovlje	59
Općina Cernik	71
Općina Davor	81
Općina Donji Andrijevc	92
Općina Dragalić	102
Općina Garčin	112
Općina Gornja Vrba	122
Općina Gornji Bogičevci	132
Općina Gundinci	141
Općina Klakar	151
Općina Nova Kapela	162
Općina Okučani	172
Općina Oprisavci	183
Općina Oriovac	194
Općina Podcrkavlje	204
Općina Rešetari	214
Općina Sibinj	225
Općina Sikirevci	237
Općina Slavonski Šamac	247
Općina Stara Gradiška	257
Općina Staro Petrovo Selo	267
Općina Velika Kopanica	277
Općina Vrbje	288
Općina Vrpolje	297
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE	306
Prilog 1	310
Prilog 2	312
Prilog 3	313
Prilog 4	314
Prilog 5	316

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA
KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM U JEDINICAMA LOKALNE
SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. srpnja 2020. do 4 studenoga 2021.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je upravljanje komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Prema odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), jedinice lokalne samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana i to osobito poslove koji se, između ostalog, odnose i na komunalno gospodarstvo. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20), komunalno gospodarstvo je cjelovit sustav obavljanja komunalnih djelatnosti, građenja i održavanja komunalne infrastrukture te održavanja komunalnog reda na području jedinica lokalne samouprave, a temelji se na načelima zaštite javnog interesa, solidarnosti, javne službe, neprofitnosti, univerzalnosti i jednakosti pristupa, kontinuiteta i kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti, ekonomičnosti i učinkovitosti, zaštite korisnika, prostora, okoliša i kulturnih dobara, sigurnosti, javnosti, prihvatljivosti cijene komunalnih usluga, zaštite ugroženih kategorija građana i drugim načelima.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave u vezi s vođenjem evidencija o komunalnoj infrastrukturi, normativnim uređenjem upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanjem komunalnom infrastrukturom te obavljanjem nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom u 2019. i 2020.

U svrhu ocjene učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu
- provjeriti normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom
- provjeriti upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom
- ocijeniti učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije proučena je pravna regulativa kojom je uređeno komunalno gospodarstvo i stručne publikacije o komunalnom gospodarstvu te su analizirani podaci iz izvješća o prije obavljenim revizijama jedinica lokalne samouprave, podaci iz financijskih izvještaja jedinica lokalne samouprave i drugi dostupni podaci.

U postupku revizije:

- obavljen je uvid u unutarnje akte i dokumentaciju jedinica lokalne samouprave
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika
- pribavljena su obrazloženja od odgovornih osoba o aktivnostima u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te unutarnjih akata, kao i poduzetih aktivnosti jedinica lokalne samouprave u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- Upravlja li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Imaju li jedinice lokalne samouprave cjelovite podatke o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu?
- Jesu li jedinice lokalne samouprave normativno uredile upravljanje komunalnom infrastrukturom?
- Upravlja li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima?
- Jesu li jedinice lokalne samouprave uspostavile učinkovit sustav nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom te jesu li osigurale učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo?

U tablici 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom, prema područjima revizije.

Tablica 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Evidentiranje komunalne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi ○ odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi dostavljaju se nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige ○ jedinica lokalne samouprave pribavlja geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavlja nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru ○ jedinica lokalne samouprave ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži propisane podatke i akte ○ građevine komunalne infrastrukture evidentirane su u poslovnim knjigama jedinice lokalne samouprave i iskazane su im vrijednosti

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ građevine komunalne infrastrukture obuhvaćene su godišnjim popisom imovine i obveza na kraju 2019. te su im knjigovodstvena stanja usklađena sa stvarnim stanjima utvrđenim popisom ○ podaci o komunalnoj infrastrukturi u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji i evidenciji komunalne infrastrukture su usklađeni
2.	Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom	<ul style="list-style-type: none"> ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnim djelatnostima kojom su pobliže određeni poslovi koji se smatraju obavljanjem propisanih komunalnih djelatnosti i drugih djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na području jedinice lokalne samouprave te se smatraju komunalnim djelatnostima ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave pri povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti vlastitim trgovačkim društvima donijelo je propisane odluke s propisanim elementima ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave pri osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti donijelo je odluku o osnivanju koja sadrži propisane odredbe ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku kojom su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku kojom su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020., u skladu s predvidivim i raspoloživim sredstvima i izvorima financiranja, koji sadrže propisane elemente ○ doneseni programi objavljeni su u službenom glasilu ○ gradonačelnici odnosno općinski načelnici podnijeli su predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture odnosno programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019. ○ podnesena izvješća objavljena su u službenom glasilu ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnom doprinosu ○ odluka o komunalnom doprinosu objavljena je u službenom glasilu ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnoj naknadi ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku kojom je određena vrijednost boda komunalne naknade ○ odluka o komunalnoj naknadi i odluka o vrijednosti boda komunalne naknade objavljene su u službenom glasilu ○ predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donijelo je odluku o komunalnom redu
3.	Upravljanje komunalnom infrastrukturom	<ul style="list-style-type: none"> ○ komunalne djelatnosti obavljaju se na način utvrđen donesenim odlukama ○ opći uvjeti isporuke komunalnih usluga doneseni su uz suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga ○ jedinica lokalne samouprave osigurala je objavu općih uvjeta isporuke komunalnih usluga u službenom glasilu i na svojim mrežnim stranicama ○ cjenik komunalnih usluga te njegove izmjene i dopune donesene su uz suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga ○ jedinica lokalne samouprave organizirala je zajedničko obavljanje komunalnih djelatnosti s drugim jedinicama lokalne samouprave radi smanjenja troškova upravljanja komunalnom infrastrukturom ○ je li u slučaju zajedničkog obavljanja komunalnih djelatnosti predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave o tome donijelo odluku te jesu li međusobna prava i obveze jedinica lokalne samouprave uređene ugovorom

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave koja ne može samostalno niti zajednički osigurati obavljanje komunalne djelatnosti na svom području te je djelatnosti povjerila drugoj jedinici lokalne samouprave ○ u slučaju povjeravanja komunalnih djelatnosti drugoj jedinici lokalne samouprave, međusobna prava i obveze jedinica lokalne samouprave uređene su ugovorom ○ jedinica lokalne samouprave ustrojila je zajedničko obavljanje poslova komunalnih redara s drugim jedinicama lokalne samouprave radi smanjenja troškova održavanja komunalnog reda na svom području ○ u slučaju ustrojavanja zajedničkog obavljanja poslova komunalnih redara zaključen je ugovor
4.	Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> ○ jedinica lokalne samouprave propisala je ovlasti i odgovornosti svojih zaposlenika u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom ○ jedinica lokalne samouprave analizira i vrednuje učinke upravljanja komunalnom infrastrukturom kako bi se osiguralo učinkovito zadovoljavanje javnih potreba građana u području komunalnog gospodarstva te poduzima mjere u slučaju lošeg obavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva ○ unutarnjim revizijama obuhvaćene su aktivnosti i procesi u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **učinkovitim**, ako jedinice lokalne samouprave imaju cjelovite podatke o komunalnoj infrastrukturi, ako su normativno uredile upravljanje komunalnom infrastrukturom, ako komunalnom infrastrukturom upravljaju pažnjom dobrog gospodara te ako je uspostavljen učinkovit sustav nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i ostvarena učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje komunalnom infrastrukturom.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s evidentiranjem i vođenjem podataka o komunalnoj infrastrukturi, normativnim uređenjem upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanjem komunalnom infrastrukturom te funkcioniranjem sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i ostvarivanjem učinkovitosti u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na evidentiranje i vođenje podataka o komunalnoj infrastrukturi, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanje komunalnom infrastrukturom te funkcioniranje sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i nije ostvarena učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna infrastruktura je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili osobe koja obavlja komunalnu djelatnost, a odnosi se na **nerazvrstane ceste** (ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na propisani način i pod propisanim uvjetima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste), **javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila** (trgovi, pločnici, javni prolazi, javne stube, prečaci, šetališta, uređene plaže, biciklističke i pješačke staze, pothodnici, podvožnjaci, nadvožnjaci, mostovi i tuneli, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste), **javna parkirališta** (uređene javne površine koje se koriste za parkiranje motornih vozila i/ili drugih cestovnih vozila s pripadajućom opremom na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave), **javne garaže** (podzemne i nadzemne građevine koje se koriste za parkiranje motornih vozila s pripadajućom opremom, čiji je investitor odnosno vlasnik jedinica lokalne samouprave ili osoba koja obavlja komunalnu djelatnost pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama), **javne zelene površine** (parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično), **građevine i uređaje javne namjene** (nadstrešnice na stajalištima javnog prometa, javni zdenci, vodokoci, fontane, javni zahodi, javni satovi, ploče s planom naselja, oznake kulturnih dobara, zaštićenih dijelova prirode i sadržaja turističke namjene, spomenici i skulpture te druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja), **javnu rasvjetu** (građevine i uređaji za rasvjetljavanje nerazvrstanih cesta, javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javnih cesta koje prolaze kroz naselje, javnih parkirališta, javnih zelenih površina te drugih javnih površina školskog, zdravstvenog i drugog društvenog značaja u vlasništvu jedinice lokalne samouprave), **groblja i krematorije na grobljima** (ograđena zemljišta na kojima se nalaze grobna mjesta, prostori i zgrade za obavljanje ispraćaja i pokopa umrlih, pješačke staze te uređaji, predmeti i oprema na površinama groblja) te na **građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza** (tramvajske pruge, građevine za smještaj i održavanje vozila kojima se obavlja djelatnost javnog prijevoza, građevine za prihvati i otpremanje vozila i putnika u javnom prijevozu te izgrađene i označene prometne površine određene za zaustavljanje vozila i siguran ulazak i izlazak putnika, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste). Osim navedenih građevina, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti i **druge građevine komunalne infrastrukture**, ako služe za obavljanje komunalne djelatnosti.

Komunalna infrastruktura može biti u pravnom prometu između jedinica lokalne samouprave i pravnih osoba koje obavljaju komunalne djelatnosti te druge osobe na toj infrastrukturi ne mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Komunalna infrastruktura ne može biti predmet ovrhe ni stečaja. Evidentira se u katastru i upisuje u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao vlasništvo odnosno suvlasništvo jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, osim ako je izgrađena na pomorskom dobru i/ili na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske. Jedinica lokalne samouprave odnosno javni isporučitelj koji upravlja komunalnom infrastrukturom pribavlja geodetski elaborat izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ga dostavlja nadležnom tijelu za katastar zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi radi njezina evidentiranja u katastru. Potvrda jedinice lokalne samouprave mora sadržavati katastarske i zemljišnoknjižne oznake zemljišta na kojem se komunalna infrastruktura nalazi i tvrdnju da se radi o komunalnoj infrastrukturi.

Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i odluku o ukidanju tog statusa, ako je trajno prestala potreba za njezinim korištenjem, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Navedene odluke, uz ostalo, moraju sadržavati naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatke o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se infrastruktura nalazi te nalog nadležnom sudu, kojem se odluka dostavlja, radi provedbe upisa statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige odnosno brisanja tog statusa.

Jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se nalazi, o vlasniku i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture te aktima s tim u vezi. Spomenuti akti, uključujući projekte odnosno snimke izvedenog stanja, pohranjuju se u evidenciji komunalne infrastrukture. Podaci o komunalnoj infrastrukturu, kao i o drugoj imovini, evidentiraju se i u knjigovodstvu jedinice lokalne samouprave, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20).

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i uslužne djelatnosti kojima se pojedinačnim korisnicima pružaju usluge nužne za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave. Propisano je osam komunalnih djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pet uslužnih komunalnih djelatnosti.

Komunalne djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture su **održavanje nerazvrstanih cesta** (skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom cijele godine na nerazvrstanim cestama, uključujući i svu opremu, uređaje i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i prometne sigurnosti na njima (redovito održavanje), kao i mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, osiguravanja sigurnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa (izvanredno održavanje)), **održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima** (održavanje i popravci navedenih površina kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost), **održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda** (upravljanje i održavanje građevina koje služe prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih voda iz građevina i površina javne namjene u građevinskom području, uključujući i građevine koje služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda, osim građevina u vlasništvu javnih isporučitelja vodnih usluga koje, prema posebnim propisima o vodama, služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda), **održavanje javnih zelenih površina** (košnja, obrezivanje i skupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina), **održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene** (održavanje, popravci i čišćenje navedenih građevina, uređaja i predmeta), **održavanje groblja i krematorija unutar groblja** (održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja), **održavanje čistoće javnih površina** (čišćenje površina javne namjene, osim javnih cesta, koje obuhvaća ručno i strojno čišćenje i pranje javnih površina od otpada, snijega i leda, kao i postavljanje i čišćenje košarica za otpatke i uklanjanje otpada s javnih površina) i **održavanje javne rasvjete** (upravljanje i održavanje instalacija javne rasvjete, uključujući podmirivanje troškova električne energije, za rasvjetljavanje površina javne namjene).

U sklopu obavljanja navedenih djelatnosti može se osigurati i građenje komunalne infrastrukture.

Uslužne komunalne djelatnosti kojima se korisnicima pružaju usluge nužne za svakodnevni život i rad su **usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama** (upravljanje uređenim javnim površinama za parkiranje i garažama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, njihovo održavanje, naplata i kontrola naplate parkiranja i drugi poslovi s tim u vezi te obavljanje nadzora i premještanje parkiranih vozila na površinama javne namjene), **usluge javnih tržnica na malo** (upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu s tržnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima), **usluge ukopa i kremiranje pokojnika u krematoriju unutar groblja** (ispraćaj, kremiranje i ukop unutar groblja u skladu s posebnim propisima), **komunalni linijski prijevoz putnika** (javni cestovni prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuju jedinice lokalne samouprave na svojem području) i **obavljanje dimnjačarskih poslova** (čišćenje i kontrola dimnjaka, dimovoda i uređaja za loženje u građevinama). U sklopu obavljanja navedenih djelatnosti može se osigurati i građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture potrebne za njihovo obavljanje. Osim navedenih djelatnosti, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva. Također, može odlukom pobliže odrediti poslove koji se smatraju obavljanjem propisanih komunalnih djelatnosti.

Obavljanje komunalne djelatnosti organizira se i obavlja na području jedinice lokalne samouprave, pri čemu više jedinica na području iste ili različitih županija može obavljanje komunalne djelatnosti organizirati zajednički, o čemu odluku donose njihova predstavnička tijela, a međusobna prava i obveze u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti uređuju se pisanim ugovorom. Jedinica lokalne samouprave koja ne može samostalno niti zajednički osigurati obavljanje komunalne djelatnosti može odlukom predstavničkog tijela obavljanje te djelatnosti povjeriti drugoj jedinici lokalne samouprave na području iste ili druge županije, ako na to pristane njezino predstavničko tijelo, pri čemu se međusobna prava i obveze također uređuju pisanim ugovorom. Komunalnu djelatnost mogu obavljati trgovačko društvo i javna ustanova koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno i koji imaju status javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, služba odnosno vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave, koja u tom slučaju ima status javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom jer vlastiti pogon nema svojstvo pravne osobe, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. U prilogu 1 daju se podaci o broju komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije u 2019. i 2020., prema organizacijskim oblicima obavljanja.

Trgovačko društvo obavlja komunalne djelatnosti na temelju odluke o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti koju donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno predstavnička tijela više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti. Navedena odluka sadrži tvrtku društva kojem se povjerava obavljanje komunalne djelatnosti, komunalne djelatnosti čije se obavljanje povjerava, rok na koji se povjerava obavljanje komunalnih djelatnosti i obveze društva prema osnivaču.

Obavljanje komunalnih djelatnosti može se povjeriti trgovačkom društvu u kojem jedinica lokalne samouprave, odnosno više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti, ima sve dionice odnosno udjele.

Javna ustanova obavlja isključivo komunalnu djelatnost zbog čijeg je obavljanja osnovana i ne može istodobno obavljati drugu tržišnu gospodarsku djelatnost, a osnivačka prava u vezi s ustanovom u ime jedinice lokalne samouprave ostvaruje gradonačelnik odnosno općinski načelnik u skladu s posebnim zakonom, odnosno jedan ili više gradonačelnika odnosno općinskih načelnika u skladu s posebnim zakonom i ugovorom o međusobnim pravima i obvezama u slučaju zajedničkog osnivanja javne ustanove.

Jedinica lokalne samouprave osniva vlastiti pogon odlukom predstavničkog tijela koja sadrži odredbe o komunalnim djelatnostima koje obavlja vlastiti pogon, o području na kojem se obavljaju komunalne djelatnosti, o unutarnjem ustrojstvu, organiziranju poslovanja i poslovođstvu vlastitog pogona, o sredstvima potrebnim za početak rada vlastitog pogona te načinu njihova pribavljanja, o aktima poslovanja vlastitog pogona, o iskazivanju učinka poslovanja, o ograničenjima glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge vrste imovine jedinice lokalne samouprave na kojoj se odvija poslovanje vlastitog pogona, o načinu nadzora poslovanja vlastitog pogona od strane jedinice lokalne samouprave, o imenovanju i razrješenju upravitelja vlastitog pogona te o ukidanju vlastitog pogona.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije te je ujedno i davatelj koncesije. Koncesijom se može steći pravo obavljanja komunalnih djelatnosti i pravo korištenja komunalne infrastrukture radi pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama, pružanja usluga javnih tržnica na malo, komunalnog linijskog prijevoza putnika, obavljanja dimnjačarskih poslova i održavanja javne rasvjete.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se na njezinu području mogu obavljati na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a radi se o djelatnostima koje se financiraju isključivo iz proračuna jedinice lokalne samouprave. Ugovor u ime jedinice lokalne samouprave zaključuje gradonačelnik ili općinski načelnik, a sadrži komunalne djelatnosti za koje se ugovor zaključuje, vrijeme na koje se ugovor zaključuje, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga, način i rok plaćanja izvršenih usluga te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Postupak odabira osobe s kojom se zaključuje ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti te zaključivanje, provedba i izmjene ugovora provode se prema propisima o javnoj nabavi.

Obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti financira se iz cijene komunalne usluge, iz proračuna jedinice lokalne samouprave, iz prihoda određenih posebnim zakonima te iz drugih prihoda. Isporučitelj komunalne usluge, koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost, donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge, kojima se utvrđuju uvjeti pružanja odnosno korištenja usluge, međusobna prava i obveze isporučitelja i korisnika usluge te način mjerenja, obračuna i plaćanja isporučene usluge, uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Opći uvjeti isporuke objavljuju se u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge. Isporučitelj je dužan pridržavati se općih uvjeta isporuke, a ugovor o isporuci komunalne usluge između isporučitelja i korisnika komunalne usluge zaključuje se u skladu s općim uvjetima isporuke komunalne usluge.

Cijenu, način obračuna i plaćanja komunalne usluge određuje isporučitelj uzimajući u obzir izdatke potrebne za osiguranje dostupnosti komunalne usluge te za upravljanje i održavanje komunalne infrastrukture koja se koristi za obavljanje uslužne komunalne djelatnosti. Isporučitelj komunalne usluge dužan je za cjenik komunalnih usluga i za svaku njegovu izmjenu ili dopunu pribaviti prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Prijedlog za davanje suglasnosti za cjenik komunalnih usluga sadrži vrstu komunalne usluge i način obračuna i plaćanja usluge, strukturu cijene komunalne usluge te datum od kojega se primjenjuje cijena, a prijedlog za davanje suglasnosti za izmjenu ili dopunu cjenika komunalnih usluga, uz navedene podatke, sadrži i predloženu novu cijenu komunalne usluge i njezinu strukturu, postotak promjene cijene u odnosu na postojeću cijenu te razloge za promjenu cijene s detaljnim obrazloženjem i izračunom. Gradonačelnik odnosno općinski načelnik dužan je očitovati se na prijedlog za pribavljanje prethodne suglasnosti u roku od 60 dana, a ako to ne učini, smatra se da je suglasnost dana. Ako je obavljanje uslužne komunalne djelatnosti organiziralo više jedinica lokalne samouprave i ako gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedne ili više jedinica lokalne samouprave uskrati prethodnu suglasnost na cjenik komunalnih usluga odnosno na njegovu izmjenu ili dopunu, cjenik odnosno njegove izmjene ili dopune primjenjuju se ako suglasnost dade gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave koja ima većinski dio dionica odnosno udjela u trgovačkom društvu odnosno većinska osnivačka prava u javnoj ustanovi. Isporučitelj komunalne usluge dužan je pridržavati se cjenika komunalnih usluga te ga objaviti na svojoj oglasnoj ploči i na svojim mrežnim stranicama. Gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga dužan je u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene komunalne usluge o tome obavijestiti središnje tijelo državne uprave i upravno tijelo županije, nadležno za poslove gospodarstva. U prilogu 2 daju se podaci o obavljanju uslužnih komunalnih djelatnosti na području jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije u 2019. i 2020.

Građenje i održavanje komunalne infrastrukture obveza je jedinica lokalne samouprave odnosno osoba na koje je ta obveza prenesena. Građenje komunalne infrastrukture obuhvaća rješavanje imovinskopravnih odnosa na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture, uklanjanje i/ili izmještanje postojećih građevina na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture i radove na sanaciji tog zemljišta, pribavljanje projekata i druge dokumentacije potrebne za izdavanje dozvola i drugih akata za građenje i uporabu komunalne infrastrukture te građenje komunalne infrastrukture u smislu zakona kojim se uređuje gradnja građevina.

Komunalna infrastruktura gradi se i održava u skladu s programom građenja komunalne infrastrukture i programom održavanja komunalne infrastrukture koji se izrađuju u skladu s predvidivim i raspoloživim sredstvima i izvorima financiranja, a donosi ih predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave za kalendarsku godinu istodobno s donošenjem proračuna te se objavljuju u službenom glasilu.

Program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, čija je izrada propisana odredbama Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19), i potrebama uređenja zemljišta planiranog prostornim planom i planom razvojnih programa te se njime određuju građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi izvan građevinskog područja, postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije, građevine komunalne infrastrukture koje će se uklanjati te druga pitanja u vezi s građenjem komunalne infrastrukture. Program građenja komunalne infrastrukture sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja (dalje u tekstu: troškovi građenja) komunalne infrastrukture s naznakom izvora njihova financiranja, a iskazuju se odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja.

Troškovi građenja procjenjuju se na temelju troškova građenja usporedivih građevina komunalne infrastrukture u godini koja prethodi planskom razdoblju i zabilježenog indeksa povećanja ili smanjenja troškova građenja, a obuhvaćaju troškove zemljišta na kojem će se graditi, uklanjanja i izmještanja postojećih građevina i trajnih nasada, sanacije zemljišta, izrade projekata i druge dokumentacije, ishoda akata za izvlaštenje, građenje i uporabu građevina komunalne infrastrukture, građenja i stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture te evidentiranja u katastru i zemljišnim knjigama. Programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja. Prema odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), sastavni dio programa građenja komunalne infrastrukture je i program građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, koji sadrži opis poslova s procjenom troškova građenja građevina za gospodarenje otpadom i iskaz financijskih sredstava po razdobljima potrebnih za ostvarenje programa s naznakom izvora financiranja.

Gradonačelnik odnosno općinski načelnik, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnosi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu, koja se objavljuju u službenom glasilu. U prilogu 3 daju se podaci o donošenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i izvještavanju o njihovu izvršenju u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, građenje i održavanje komunalne infrastrukture financira se sredstvima iz komunalnog doprinosa, iz komunalne naknade, iz cijene komunalne usluge, iz naknade za koncesiju, iz proračuna jedinice lokalne samouprave, iz fondova Europske unije, iz ugovora, naknada i drugih izvora propisanih posebnim zakonom te iz donacija, pri čemu je propisano da su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, s tim da se sredstva komunalne naknade mogu koristiti i za druge propisane namjene ako se time ne dovodi u pitanje građenje i održavanje komunalne infrastrukture, o čemu odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Odredbama Zakona o šumama (Narodne novine 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20) propisano je da se sredstva šumskog doprinosa, koja se uplaćuju jedinicama lokalne samouprave područja na kojima se obavlja sječa šume, također koriste za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture.

U prilogu 4 daju se podaci o prihodima od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, kao zakonom propisanih izvora namijenjenih za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te rashodima za građenje i održavanje komunalne infrastrukture jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije u 2019.

Komunalni doprinos je novčano javno davanje koje se plaća za korištenje komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave, prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi samo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, a plaća ga vlasnik zemljišta na kojem se gradi građevina ili se nalazi ozakonjena građevina odnosno investitor ako je na njega pisanim ugovorom prenesena obveza plaćanja komunalnog doprinosa. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnom doprinosu koja se objavljuje u službenom glasilu i kojom se određuju zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa.

Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određuje se za pojedine zone tako da je vrijednost najviša za prvu zonu, a manja za svaku iduću zonu, pri čemu vrijednost za prvu zonu ne može biti viša od 10,0 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj u iznosu od 1.382,86 kn, koje je objavio ministar nadležan za graditeljstvo kao Podatak o prosječnim troškovima građenja kubnog metra (m³) građevine u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 98/18). Komunalni doprinos za zgrade obračunava se množenjem obujma zgrade izraženog u kubnim metrima (m³) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u pripadajućoj zoni, a za otvorene bazene i druge otvorene građevine te spremnike za naftu i druge tekućine s pokrovom čija se visina mijenja množenjem tlocrtne površine građevine izražene u četvornim metrima (m²) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u pripadajućoj zoni. Način utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa propisan je Pravilnikom o načinu utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa (Narodne novine 15/19). Rješenje o komunalnom doprinosu donosi upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva odnosno jedinstveni upravni odjel u skladu s odlukom o komunalnom doprinosu te sadrži podatke o obvezniku komunalnog doprinosa, iznos sredstava komunalnog doprinosa koji je obveznik dužan platiti, obvezu, način i rokove plaćanja komunalnog doprinosa i prikaz načina obračuna komunalnog doprinosa za građevinu koja se gradi ili je izgrađena s iskazom obujma odnosno površine građevine i jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa.

Komunalna naknada je novčano javno davanje koje se plaća za održavanje komunalne infrastrukture i prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a može se, na temelju odluke predstavničkog tijela, koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Plaća je vlasnik odnosno korisnik stambenog, garažnog i poslovnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađenog građevinskog zemljišta, koji se nalaze na području na kojem se obavljaju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i javne rasvjete i koje je opremljeno pristupnom cestom, niskonaponskom električnom mrežom i vodom prema mjesnim prilikama te čini sastavni dio infrastrukture jedinice lokalne samouprave.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnoj naknadi koja se objavljuje u službenom glasilu i kojom se određuju područja zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone (Kz) za pojedine zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent namjene (Kn) za nekretnine za koje se plaća komunalna naknada, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za jedinicu lokalne samouprave koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Područja zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada određuju se s obzirom na uređenost i opremljenost komunalnom infrastrukturom, pri čemu je prva zona područje koje je najbolje uređeno i opremljeno komunalnom infrastrukturom te ima najviši koeficijent zone, koji iznosi 1,00.

Koeficijent namjene za stambeni i garažni prostor te stambeni i poslovni prostor koji koriste neprofitne udruge građana iznosi 1,00, za poslovni prostor koji služi za proizvodne djelatnosti ne može biti manji od 1,00 ni veći od 5,00, za poslovni prostor koji služi za djelatnosti koje nisu proizvodne ne može biti manji od 1,00 ni veći od 10,00, za građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti može iznositi najviše 10,0 % koeficijenta namjene koji je određen za poslovni prostor, dok za neizgrađeno građevinsko zemljište iznosi 0,05. Koeficijent namjene za poslovni prostor i građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti, kad se poslovna djelatnost ne obavlja više od šest mjeseci u kalendarskoj godini, umanjuje se za 50,0 %, ali ne može biti manji od koeficijenta namjene za stambeni prostor odnosno za neizgrađeno građevinsko zemljište, dok za hotele, apartmanska naselja i kampove visina godišnje komunalne naknade ne može biti veća od 1,5 % njihova ukupnog godišnjeg prihoda iz prethodne godine. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave također donosi i odluku kojom određuje vrijednost boda komunalne naknade (B) u kunama po četvornome metru (m^2) korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni. Komunalna naknada obračunava se po četvornome metru (m^2) površine nekretnine množenjem koeficijenta zone (Kz), koeficijenta namjene (Kn) i vrijednosti boda komunalne naknade (B), i to za stambeni, poslovni i garažni prostor po jedinici korisne površine koja se utvrđuje na način propisan Uredbom o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje zaštićene najamnine (Narodne novine 40/97 i 117/05), a za građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište po jedinici stvarne površine. Rješenjem o komunalnoj naknadi, koje donosi upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u skladu s odlukama o komunalnoj naknadi i vrijednosti boda komunalne naknade, utvrđuje se iznos komunalne naknade po četvornome metru (m^2) nekretnine, obračunska površina nekretnine, godišnji i mjesečni iznos komunalne naknade, odnosno iznos obroka ako se naknada ne plaća mjesečno te rok za plaćanje. Godišnji iznos komunalne naknade utvrđuje se množenjem površine nekretnine i iznosa komunalne naknade po četvornome metru (m^2) površine. U prilogu 5 daju se podaci o jediničnoj vrijednosti komunalnog doprinosa i vrijednosti boda komunalne naknade u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koncem 2020.

Šumski doprinos plaćaju pravne i fizičke osobe koje obavljaju prodaju proizvoda iskorištavanja šuma (drvni sortimenti), osim malih šumoposjednika, u odnosu na prodajnu cijenu proizvoda na panju. Šumski doprinos u visini od 10,0 % plaća se jedinicama lokalne samouprave sa statusom potpomognutih područja i jedinicama lokalne samouprave u brdsko-planinskim područjima, dok se šumski doprinos ostalim jedinicama lokalne samouprave plaća u visini od 5,0 %. Sredstva šumskoga doprinosa uplaćuju se na račun jedinice lokalne samouprave područja na kojem je obavljena sječa šume i koriste se isključivo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture.

U svrhu uređenja naselja te uspostave i održavanja komunalnog reda u naselju predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi jednu ili više odluka o komunalnom redu kojima se propisuje: uređenje naselja, koje obuhvaća uređenje pročelja, okućnica i dvorišta zgrada u dijelu koji je vidljiv s površine javne namjene, te određivanje uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča na građevinama i druge urbane opreme, klimatizacijskih uređaja, dimovoda, zajedničkih antenskih sustava i drugih uređaja na tim zgradama koji se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta; način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave za gospodarske i druge svrhe, uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina za koje nije potrebna građevinska dozvola te održavanje reda na tim površinama; uvjete korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila; održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda. Poslove provedbe odluke o komunalnom redu obavlja nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, a odnose se na određivanje uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča i druge urbane opreme na zgradama, za korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, uključujući davanje na privremeno korištenje, i građenje građevina za koje nije potrebna građevinska dozvola, na nadzor nad provedbom odluke o komunalnom redu te na druge poslove određene odlukom o komunalnom redu. Odlukom o komunalnom redu propisuju se mjere za njezino provođenje, a odnose se na određivanje uvjeta i načina davanja u zakup površina javne namjene, mjere za održavanje komunalnog reda koje poduzima komunalni redar, obveze pravnih i fizičkih osoba te na prekršajne odredbe, pri čemu se mora osigurati korištenje površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Jedinice lokalne samouprave mogu ugovorom ustrojiti zajedničko obavljanje poslova komunalnih redara.

Podaci o komunalnoj infrastrukturi

Prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture, jedinice lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, utvrđene odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), evidentirale su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) na svom području 23 803 građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

U tablici 2 daju se podaci o broju evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture jedinica lokalne samouprave u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 2

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u
jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije,
po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom			
			Jedinice lokalne samouprave	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)	Podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidenciju komunalne infrastrukture
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	2 009	1 406	456	147	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	122	95	12	15	0
3.	Javna parkirališta	60	43	8	9	0
4.	Javne garaže	1	1	0	0	0
5.	Javne zelene površine	450	369	53	28	0
6.	Građevine i uređaji javne namjene	183	100	75	8	0
7.	Javna rasvjeta	20 782	18 951	1 790	41	0
8.	Groblja i krematoriji na grobljima	162	114	30	18	0
9.	Građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza	26	17	5	4	0
10.	Druge građevine komunalne infrastrukture	8	8	0	0	0
	Ukupno	23 803	21 104	2 429	270	0

Od ukupno 23 803 evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, 21 104 ili 88,7 % u vlasništvu je jedinica lokalne samouprave, 2 429 ili 10,2 % u javnom vlasništvu, a 270 ili 1,1 % se nalazi na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili na zemljištu s neriješenim vlasničkim statusom.

Najznačajniji broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture odnosi se na javnu rasvjetu i nerazvrstane ceste. Građevine i uređaji javne rasvjete čine 87,3 %, nerazvrstane ceste 8,4 %, a sve ostale građevine i uređaji 4,3 % ukupnog broja evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Osim navedenih podataka, jedinice lokalne samouprave u evidencijama komunalne infrastrukture evidentirale su ukupno 689 zemljišnih čestica na kojima se nalaze nerazvrstane ceste, javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javne zelene površine i javna rasvjeta, od čega se 501 ili 72,7 % zemljišnih čestica nalazi u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, 153 ili 22,2 % u javnom vlasništvu, a 35 ili 5,1 % u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili na zemljištu s neriješenim vlasničkim statusom.

U tablici 3 daju se podaci o broju evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture po jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture jedinica lokalne samouprave u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 3

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture, po jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom							
			Jedinica lokalne samouprave		Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)		Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)		Podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidenciju komunalne infrastrukture	
			Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.	Grad Nova Gradiška	1 635	1 613	98,7	11	0,7	11	0,7	0	0
2.	Grad Slavonski Brod	16 367	16 090	98,3	194	1,2	83	0,5	0	0
3.	Općina Bebrina	45	41	91,1	0	0	4	8,9	0	0
4.	Općina Brodski Stupnik	165	127	77,0	37	22,4	1	0,6	0	0
5.	Općina Bukovlje	40	40	100,0	0	0	0	0	0	0
6.	Općina Cernik	119	28	23,5	80	67,2	11	9,2	0	0
7.	Općina Davor	316	316	100,0	0	0	0	0	0	0
8.	Općina Donji Andrijevci	57	49	86,0	7	12,3	1	1,8	0	0
9.	Općina Dragalić	70	45	64,3	25	35,7	0	0	0	0
10.	Općina Garčin	24	21	87,5	2	8,3	1	4,2	0	0
11.	Općina Gornja Vrba	508	507	100,0	1	0	0	0	0	0
12.	Općina Gornji Bogičevci	775	738	95,2	31	4,0	6	0,8	0	0
13.	Općina Gundinci	607	12	2,0	592	97,5	3	0,5	0	0
14.	Općina Klakar	94	94	100,0	0	0	0	0	0	0
15.	Općina Nova Kapela	173	79	45,7	87	50,3	7	4,0	0	0
16.	Općina Okučani	73	72	98,6	0	0	1	1,4	0	0
17.	Općina Oprisavci	726	30	4,1	680	93,7	16	2,2	0	0
18.	Općina Oriovac	291	226	77,7	9	3,1	56	19,2	0	0
19.	Općina Podcrkavlje	182	44	24,2	82	45,1	56	30,8	0	0
20.	Općina Rešetari	119	34	28,6	85	71,4	0	0	0	0
21.	Općina Sibinj	118	89	75,4	26	22,0	3	2,5	0	0
22.	Općina Sikirevci	50	43	86,0	7	14,0	0	0	0	0
23.	Općina Slavonski Šamac	47	40	85,1	0	0	7	14,9	0	0
24.	Općina Stara Gradiška	49	38	77,6	10	20,4	1	2,0	0	0
25.	Općina Staro Petrovo Selo	60	14	23,3	44	73,3	2	3,3	0	0
26.	Općina Velika Kopanica	59	31	52,5	28	47,5	0	0	0	0
27.	Općina Vrbje	896	505	56,4	391	43,6	0	0	0	0
28.	Općina Vrpolje	138	138	100,0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	23 803	21 104	88,7	2 429	10,2	270	1,1	0	0

Gradovi i općine na području Brodsko-posavske županije su ustrojili evidenciju komunalne infrastrukture. Općina Davor je, osim evidentiranja nerazvrstanih cesta i groblja, započela i s evidentiranjem druge komunalne infrastrukture.

Grad Nova Gradiška te općine Bebrina, Donji Andrijevići, Garčin, Oriovac, Rešetari, Staro Petrovo Selo i Velika Kopanica u evidenciju komunalne infrastrukture ne unose podatke o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njime upravlja. Općine Davor, Donji Andrijevići, Dragalić, Garčin, Gundinci, Klakar, Oriovac, Rešetari, Staro Petrovo Selo i Velika Kpanica ne unose podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tima u vezi, a Općina Staro Petrovo Selo ne unosi podatke o osobi koja upravlja komunalnom infrastrukturom. Jedinice lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, osim općina Bukovlje, Dragalić, Okučani, Stara Gradiška i Staro Petrovo Selo provode aktivnosti upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema navedenim odredbama, jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Značajno veći broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture kod gradova Nova Gradiška i Slavonski Brod te općina Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Gundinci, Oprisavci i Vrbje u odnosu na druge jedinice lokalne samouprave odnosi se na evidentiranje velikog broja građevina i uređaja javne rasvjete, odnosno rasvjetnih stupova i rasvjetnih tijela, što je 20 629 ukupno. Grad Nova Gradiška evidentirao je 1 502, Grad Slavonski Brod 15 855, Općina Gornja Vrba 461, Općina Gornji Bogičevci 710, Općina Gundinci 575, Općina Oprisavci 649 i Općina Vrbje 877 građevina i uređaja javne rasvjete na svom području.

U tablicama broj 4 i 5 daju se podaci o rashodima jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, prema podacima jedinica lokalne samouprave o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. Sve jedinice lokalne samouprave donijele su programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., a gradonačelnici i općinski načelnici podnijeli su predstavničkim tijelima izvješća o izvršenju programa, osim načelnika općine Klakar, čija izvješća o izvršenju programa nije usvojilo predstavničko tijelo.

Tablica 4

Rashodi jedinica lokalne samouprave Brodsko-posavske županije, prema podacima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture za 2019.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Grad Nova Gradiška	7.796.185,00	6.072.297,00	77,9
2.	Grad Slavonski Brod	5.855.500,00	3.436.844,00	58,7
3.	Općina Bebrina	9.567.000,00	9.516.571,00	99,5
4.	Općina Brodski Stupnik	1.363.365,00	1.355.789,00	99,4
5.	Općina Bukovlje	4.180.399,00	3.693.496,00	88,4
6.	Općina Cernik	12.166.000,00	884.104,00	7,3
7.	Općina Davor	7.465.000,00	6.183.245,00	82,8
8.	Općina Donji Andrijevci	2.388.500,00	2.355.161,00	98,6
9.	Općina Dragalić	1.523.000,00	502.010,00	33,0
10.	Općina Garčin	7.612.250,00	7.374.290,00	96,9
11.	Općina Gornja Vrba	9.124.000,00	3.092.176,00	33,9
12.	Općina Gornji Bogičevci	3.022.980,00	2.912.746,00	96,4
13.	Općina Gundinci	4.728.000,00	4.635.921,00	98,1
14.	Općina Klakar	9.254.000,00	7.966.637,00	86,1
15.	Općina Nova Kapela	6.667.266,00	6.237.161,00	93,5
16.	Općina Okučani	4.705.614,00	4.282.152,00	91,0
17.	Općina Oprisavci	2.335.000,00	2.068.581,00	88,6
18.	Općina Oriovac	2.267.615,00	1.211.833,00	53,4
19.	Općina Podcrkavlje	6.068.840,00	2.418.889,00	39,9
20.	Općina Rešetari	3.199.457,00	1.550.102,00	48,4
21.	Općina Sibinj	1.993.434,00	2.015.557,00	101,1
22.	Općina Sikirevci	4.245.640,00	3.386.921,00	79,8
23.	Općina Slavonski Šamac	3.485.370,00	1.846.599,00	53,0
24.	Općina Stara Gradiška	2.091.400,00	1.925.557,00	92,1
25.	Općina Staro Petrovo Selo	3.541.500,00	1.949.239,00	55,0
26.	Općina Velika Kopanica	4.880.000,00	4.389.057,00	89,9
27.	Općina Vrbje	2.124.100,00	2.123.181,00	100,0
28.	Općina Vrpolje	4.451.000,00	3.539.731,00	79,5
	Ukupno	138.102.415,00	98.925.847,00	71,6

Rashodi jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije za izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su u iznosu od 138.102.415,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 98.925.847,00 kn, što je 39.176.568,00 kn ili 28,4 % manje od plana. Četrnaest jedinica lokalne samouprave je u programima građenja komunalne infrastrukture planiralo i ostvarivalo rashode koji se ne odnose na građenje komunalne infrastrukture, kao što su rashodi za građenje građevina za javnu vodoopskrbu, javnu odvodnju otpadnih voda, gospodarenje otpadom, građenje objekata i uređaja za opskrbu pitkom vodom i odvodnju, društvenih domova, dječjih vrtića, sportskih građevina i drugi rashodi. Rashodi koji se ne odnose na građenje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 16.967.662,00 kn i čine 17,1 % ukupno ostvarenih rashoda za izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture za 2019.

Tablica 5

Rashodi jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije, prema podacima o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019.

u kn

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Grad Nova Gradiška	6.820.000,00	6.657.892,00	97,6
2.	Grad Slavonski Brod	15.680.000,00	14.541.262,00	92,7
3.	Općina Bebrina	340.000,00	290.222,00	85,4
4.	Općina Brodski Stupnik	1.719.438,00	1.648.469,00	95,9
5.	Općina Bukovlje	800.000,00	705.891,00	88,2
6.	Općina Cernik	1.414.620,00	2.519.900,00	178,1
7.	Općina Davor	1.750.000,00	1.078.001,00	61,6
8.	Općina Donji Andrijevc	470.000,00	441.006,00	93,8
9.	Općina Dragalić	595.000,00	278.398,00	46,8
10.	Općina Garčin	2.343.000,00	1.351.001,00	57,7
11.	Općina Gornja Vrba	890.000,00	554.627,00	62,3
12.	Općina Gornji Bogičevci	1.113.823,00	938.314,00	84,2
13.	Općina Gundinci	1.441.072,00	1.402.316,00	97,3
14.	Općina Klakar	510.000,00	652.567,00	128,0
15.	Općina Nova Kapela	1.913.410,00	1.919.284,00	100,3
16.	Općina Okučani	1.993.800,00	1.925.970,00	96,6
17.	Općina Oprisavci	600.000,00	543.447,00	90,6
18.	Općina Oriovac	2.047.000,00	1.506.293,00	73,6
19.	Općina Podcrkavlje	1.221.000,00	878.448,00	71,9
20.	Općina Rešetari	1.599.510,00	1.264.997,00	79,1
21.	Općina Sibinj	2.955.600,00	2.967.702,00	100,4
22.	Općina Sikirevci	882.700,00	835.898,00	94,7
23.	Općina Slavonski Šamac	341.000,00	271.592,00	79,6
24.	Općina Stara Gradiška	672.300,00	583.777,00	86,8
25.	Općina Staro Petrovo Selo	3.068.300,00	1.530.875,00	49,9
26.	Općina Velika Kopanica	1.601.000,00	1.433.984,00	89,6
27.	Općina Vrbje	1.016.700,00	951.671,00	93,6
28.	Općina Vrpolje	1.350.000,00	1.255.722,00	93,0
		57.149.273,00	50.929.526,00	89,3

Rashodi jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije za izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su u iznosu od 57.149.273,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 50.929.526,00 kn, što je 6.219.747,00 kn ili 10,7 % manje od plana. Pet jedinica lokalne samouprave je u programima održavanja komunalne infrastrukture planiralo i ostvarilo rashode koji se ne odnose na održavanje komunalne infrastrukture, kao što su rashodi za sufinanciranje priključaka građana na vodovodnu mrežu, komunalno redarstvo i odvoz otpada. Rashodi koji se ne odnose na održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 399.186,00 kn i čine 0,8 % ukupno ostvarenih rashoda za izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019.

Grad Nova Gradiška

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Nova Gradiška utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Grada je 49,6 km², a obuhvaća četiri naselja s 14 196 stanovnika.

U tablici 6 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Gradu Nova Gradiška po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 6

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Gradu Nova Gradiška, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Grad Nova Gradiška	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	97	79	11	7
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	6	6	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	8	8	0	0
4.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	13	10	0	3
5.	Javna rasvjeta	Rasvjetna tijela	1 502	1 502	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	2	1	0	1
7.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	6	6	0	0
Ukupno			1 635	1 613	11	11

Grad Nova Gradiška je do kolovoza 2020. evidentirao 1 635 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 1 613 ili 98,6 % građevina i uređaja u vlasništvu Grada, jedanaest ili 0,7 % u javnom vlasništvu, a jedanaest ili 0,7 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Grad Nova Gradiška ustrojio je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture. U navedenu evidenciju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 1 635 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. Evidencija sadrži propisane podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture te o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi i vlasništvu. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati podatak o osobi koja upravlja komunalnom infrastrukturom te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Prema podacima Grada Nova Gradiška, Grad provodi aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, a odnose se na donošenje odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Grada Nova Gradiška evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad Nova Gradiška obavio je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad Nova Gradiška je u prosincu 2013., donio Odluku o komunalnim djelatnostima, a u travnju 2017. njezine izmjene. U rujnu 2019. donio je odluku o komunalnim djelatnostima kojom je, uz 13 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određena i djelatnost održavanja poljskih putova, kao djelatnost koja se smatra komunalnom djelatnosti od značaja za Grad.

U tablici 7 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Nova Gradiška, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 7

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u
Gradu Nova Gradiška, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Grad Nova Gradiška
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
5.	Održavanje javnih zelenih površina	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Usluge javnih tržnica na malo	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
11.	Usluge parkiranja na uređenim javnim površinama	
12.	Održavanje poljskih putova	
13.	Komunalni linijski prijevoz putnika	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
14.	Održavanje javne rasvjete	

Odlukom o komunalnim djelatnostima predviđeno je obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete povjeravanjem obavljanja pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji. Iako je odredbom članka 44. Zakona o komunalnim gospodarstvu propisano da se pravo obavljanja komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete može steći koncesijom, Državni ured za reviziju mišljenja je da se obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete ne može povjeravati na temelju ugovora o koncesiji jer se radi o komunalnoj djelatnosti koja se financira isključivo iz gradskog proračuna, a ne o uslužnoj komunalnoj djelatnosti čijim bi obavljanjem koncesionar ostvario prihode, naplatom cijene komunalne usluge, iz kojih bi mogao plaćati koncesijsku naknadu. Grad Nova Gradiška je obavljanje navedene komunalne djelatnosti povjerio pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a ne na temelju ugovora o koncesiji, kako je propisao Odlukom o komunalnim djelatnostima na temelju odredbe članka 44. Zakona o komunalnim gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti odredbe Odluke o komunalnim djelatnostima kojima se uređuje obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete s organizacijskim oblikom obavljanja navedene komunalne djelatnosti.

Grad Nova Gradiška je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavio u službenom glasilu kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja po pojedinim vrstama komunalne infrastrukture, za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture odvojeno.

Također, je određeno koje će se građevine komunalne infrastrukture graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, koje u uređenim dijelovima građevinskog područja, a koje izvan građevinskog područja te koje će se postojeće građevine komunalne infrastrukture rekonstruirati i način rekonstrukcije u skladu s odredbama članaka 68. i 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojima je propisan sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže detaljan opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad Nova Gradiška izradio je izvješće o stanju u prostoru na svom području za razdoblje 2010. – 2014., dok je navedeno izvješće za razdoblje 2015. – 2019. u izradi.

Gradonačelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture te po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova.

Grad Nova Gradiška je u studenome i prosincu 2018. donio Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, Odluku o komunalnom doprinosu i Odluku o komunalnoj naknadi. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su četiri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi obračuna i plaćanja te opći uvjeti i razlozi za odobravanje djelomičnog ili potpunog oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi od 1,00 do 30,00 kn/m³, za drugu od 1,00 do 20,00 kn/m³, za treću od 1,00 do 10,00 kn/m³, a za četvrtu 8,00 kn/m³ ovisno o namjeni građevine za koju se plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 2,2 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, vrijednost boda, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 8,52 kn godišnje, odnosno u iznosu od 0,71 kn mjesečno kada se obračunava i plaća u obrocima.

Grad Nova Gradiška je u studenome 2019. donio Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, uređenje, korištenje i održavanje reda javnih površina i zemljišta u vlasništvu Grada Nova Gradiška i njihovo čuvanje, korištenje javnih parkirališta, javnih garaža i nerazvrstanih cesta za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, održavanje javnih zelenih površina, uklanjanje snijega i leda s javnih površina, prikupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari donoseći rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdajući obvezne prekršajne naloge i naplaćujući novčane kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada Nova Gradiška ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada Nova Gradiška u 2019. i 2020. obavljalo se deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima, od čega su četiri uslužne komunalne djelatnosti. Grad Nova Gradiška obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje devet komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina te četiri uslužne komunalne djelatnosti pružanja usluga javnih tržnica na malo, usluge ukopa pokojnika, obavljanje dimnjačarskih poslova i usluge parkiranja na uređenim javnim površinama, povjerio je trgovačkom društvu čiji je osnivač. Obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete povjerio je pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge. Opći uvjeti isporuke i cjenici usluga javne tržnice na malo, parkiranja na uređenim javnim površinama, ukopa pokojnika i dimnjačarske usluge, čije je obavljanje povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Grad, doneseni su uz suglasnost Grada Nova Gradiška. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Grada, a cjenici komunalnih usluga na mrežnim stranicama isporučitelja komunalnih usluga.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Grada Nova Gradiška za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 12.730.189,00 kn, od čega se 1.325.846,00 kn odnosi na rashode za gospodarenje otpadom, odnosno na rashode za projektiranje i izgradnju građevina reciklažnog dvorišta, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 11.404.343,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, Grad je ostvario u iznosu od 8.276.899,00 kn, što čini 72,6 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na sredstva fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 4.228.492,00 kn.

U tablici 8 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Grada Nova Gradiška za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 8

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Grada Nova Gradiška za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	2.986.380,00	2.097.829,00	70,3
2.	Javne površine	3.123.770,00	2.596.747,00	83,1
3.	Groblja	15.000,00	15.000,00	100,0
4.	Javna rasvjeta	380.100,00	36.875,00	9,7
5.	Gospodarenje otpadom	1.290.935,00	1.325.846,00	102,7
	Ukupno	7.796.185,00	6.072.297,00	77,9

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 7.796.185,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 6.072.297,00 kn, što je 1.723.888,00 kn ili 22,1 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici 9 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Grada Nova Gradiška za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 9

Izvršenje programa održavanje komunalne infrastrukture
Grada Nova Gradiška za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	556.800,00	556.273,00	99,9
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	25.000,00	24.522,00	98,1
3.	Održavanje javnih zelenih površina	3.811.000,00	3.810.889,00	100,0
4.	Održavanje groblja	35.700,00	35.691,00	100,0
5.	Održavanje čistoće javnih površina	1.231.500,00	1.227.378,00	99,7
6.	Održavanje javne rasvjete	1.160.000,00	1.003.139,00	86,5
	Ukupno	6.820.000,00	6.657.892,00	97,6

Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete, zaključenog s pravnom osobom u svibnju 2018. Ugovor sadrži komunalnu djelatnost za koju se sklapa ugovor, vrijeme na koje se sklapa ugovor, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga, način i rok plaćanja izvršenih usluga te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad Nova Gradiška ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar nadležnih upravnih odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta.

Grad Nova Gradiška organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina i osvijetljenih javnih površina u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Grada Nova Gradiška te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Grada, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Nova Gradiška

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Grad Nova Gradiška ustrojio i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donio i da primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi, vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu. Također je utvrđeno da provodi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donio odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je gradonačelnik podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da se opći uvjeti isporuke i cjenici komunalnih usluga donose uz njegovu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture i njezinu nadopunu podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima i odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana, na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture te utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Nova Gradiška **djelomično učinkovito** te su Gradu dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Grada Nova Gradiška

Grad Nova Gradiška se očitovao na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Grad Nova Gradiška te prihvatio naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Grad Slavonski Brod

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Grad Slavonski Brod utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Grada je 50,14 km², a obuhvaća tri naselja s 59 507 stanovnika.

U tablici 10 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Gradu Slavonskom Brodu po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Grada u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 10

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Gradu Slavonskom Brodu, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Grad Slavonski Brod	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	430	319	30	81
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	8	7	1	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	5	5	0	0
4.	Javne zelene površine	Parkovi	25	21	2	2
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	25	19	6	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Javni satovi	4	4	0	0
		Spomenici	9	9	0	0
6.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije i upravljanje javnom rasvjetom	155	0	155	0
		Rasvjetni stupovi	7 700	7 700	0	0
		Rasvjetna tijela	8 000	8 000	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	3	3	0	0
8.	Druge građevine komunalne infrastrukture	Tržnica	1	1	0	0
		Reciklažno dvorište	1	1	0	0
		Odlagalište otpada	1	1	0	0
Ukupno			16 367	16 090	194	83

Grad Slavonski Brod je do kolovoza 2020. evidentirao 16 367 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 16 090 ili 98,3 % u vlasništvu Grada Slavonskog Broda, 194 ili 1,2 % u javnom vlasništvu, a 83 ili 0,5 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Grad Slavonski Brod ustrojio je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (prosinac 2020.) uneseni podaci za 16 367 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. Evidencija sadrži propisane podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu i osobi koja njome upravlja, podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture o radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezinog potpunog evidentiranja.

Prema podacima Grada Slavenskog Broda, Grad prema utvrđenom prioritetu i redoslijedu provodi aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu. U vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020) u izradi su geodetski elaborati izvedenog stanja za sedam nerazvrstanih cesta i jedan park.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti). U glavnoj knjizi Grada Slavenskog Broda evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad Slavonski Brod obavio je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture i druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge nefinancijske imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad Slavonski Brod je u listopadu 2011. donio Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, a u studenome 2019. Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti kojom je uz 13 djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određeno i pet drugih djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Grad. Odnose se na provođenje mjera obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje u skloništu za životinje, sakupljanje i uklanjanje uginulih životinja, zimska služba i prigodno ukrašavanje Grada. Odlukama su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Slavonskom Brodu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici 11 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Slavonskom Brodu, prema Odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 11

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu Slavonskom Brodu, prema Odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje groblja	Trgovačka društva čiji je osnivač Grad Slavonski Brod
2.	Održavanje čistoće javnih površina	
3.	Sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje u skloništu za životinje	
4.	Prigodno ukrašavanje grada	
5.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
6.	Usluge ukopa i kremiranja pokojnika	
7.	Usluge javnih tržnica na malo	
8.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
9.	Zimska služba	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
10.	Održavanje javne rasvjete	
11.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
12.	Sakupljanje i uklanjanje uginulih životinja	
13.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Trgovačka društva čiji je osnivač Grad Slavonski Brod i/ili pravna ili fizička osoba na temelju ugovora
14.	Održavanje javnih zelenih površina	
15.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
16.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
17.	Usluge parkiranja na uređenim javnim površinama	
18.	Komunalni linijski prijevoz putnika	

Grad Slavonski Brod je, istodobno s donošenjem proračuna, donio programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i programe čišćenja i održavanja javnih zelenih i prometnih površina te ih objavio u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Program građenja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. sadrži procjenu troškova građenja komunalne infrastrukture koji su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno, s naznakom izvora njihova financiranja, kako je propisano odredbama članaka 68. i 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Program održavanja komunalne infrastrukture i program čišćenja i održavanja javnih zelenih i prometnih površina za 2019. i 2020. sadrže opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po pojedinim vrstama radova, s naznakom izvora financiranja, kako je propisano odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad Slavonski Brod izradio je izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Gradonačelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio Gradskom vijeću izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture po pojedinim građevinama odnosno djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Grad Slavonski Brod je u travnju 2019. donio Odluku o komunalnoj naknadi i Odluku o komunalnom doprinosu, u studenome 2019. Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnom doprinosu, a u studenome 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade te ih objavio u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78., 95. i 98. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 35,60 kn/m³, a za drugu zonu u iznosu od 30,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 2,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, obveznici i rokovi plaćanja komunalne naknade te nekretnine važne za lokalnu jedinicu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 6,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Grad Slavonski Brod je u rujnu 2019. donio Odluku o komunalnom redu kojem je propisano uređenje naselja, uređenje i korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Grada za gospodarske i druge aktivnosti, korištenje javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće na javnim površinama i njihovo čuvanje, uklanjanje snijega i leda s javnih površina, određivanje uvjeta i načina davanja u zakup javnih površina i održavanja komunalnog reda kojega provodi komunalni redar, obveze pravnih i fizičkih osoba, prekršajne odredbe te ostala pitanja vezana uz održavanje komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada Slavenskog Broda ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost. Grad Slavonski Brod je u skladu s odredbama Pravilnika o osiguranju pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, prilagodio javne površine kretanju osobama s posebnim potrebama. U cilju osiguranja uvjeta neovisnog kretanja osoba s posebnim potrebama, osigurana su parkirališna mjesta, na javne pješačke površine i pješačke prijelaze postavljeni su upušteni rubnjaci i postavljeni semafori sa zvučnim signalom. Uvjeti pristupačnosti zadovoljeni su i na drugim objektima javne namjene u vlasništvu Grada.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada Slavenskog Broda u 2019. i 2020. obavljalo se 17 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima, od čega je pet uslužnih komunalnih djelatnosti. Obavljanje sedam komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje u skloništu za životinje, prigodno ukrašavanje grada, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda te obavljanje usluga ukopa pokojnika i usluge javnih tržnica na malo povjereno je trgovačkim društvima čiji je osnivač Grad Slavonski Brod. Obavljanje pet komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta uključujući i zimsku službu, održavanje javne rasvjete, provođenje obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije povjereno je pravnim i fizičkim i osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti, a sakupljanje i uklanjanje uginulih životinja na temelju narudžbenice. Obavljanje dvije komunalne djelatnosti koje se odnose na održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima i održavanje javnih zelenih površina povjereno je trgovačkim društvima čiji je osnivač Grad Slavonski Brod i pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Tri uslužne djelatnosti koje se odnose na dimnjačarske usluge, usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i linijski prijevoz putnika obavljale su fizičke i pravne osobe na temelju ugovora o koncesiji.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenici usluga parkiranja na uređenim javnim površinama i javnim garažama, usluga linijskog prijevoza putnika i pružanja dimnjačarskih usluga, čije je obavljanje povjereno fizičkim osobama na temelju ugovora o koncesiji te usluge javnih tržnica na malo i usluga ukopa pokojnika čije je obavljanje povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Grad, doneseni su uz suglasnost Grada Slavenskog Broda. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu i mrežnim stranicama Grada, a cjenici na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te programa čišćenja i održavanja javnih zelenih i prometnih površina za 2019., rashodi Grada Slavenskog Broda za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 17.978.106,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad Slavonski Brod je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvario u iznosu od 21.797.196,00 kn, što je 3.819.091,00 kn ili 21,2 % više od ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Na temelju Zakona o cestama i Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (Narodne novine 130/12), Grad Slavonski Brod je u 2019. ostvario i sredstva naknade za uporabu javnih cesta u iznosu od 1.349.257,00 kn, koja se raspoređuju velikim gradovima, a koriste se za financiranje građenja i održavanja nerazvrstanih cesta. Tako je Grad Slavonski Brod sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade, šumskog doprinosa i naknade za uporabu javnih cesta ostvario u iznosu od 23.146.453,00 kn, što je 5.168.357,00 kn ili 28,7 % više od ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Prema odredbi članka 91. Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna naknada je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a može se na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje mogućnost održavanja i građenja komunalne infrastrukture. Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je da se komunalna naknada može koristiti za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada Slavenskog Broda.

U tablici 12 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Grada Slavenskog Broda za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 12

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Grada Slavenskog Broda za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	3.712.500,00	2.186.729,00	58,9
2.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	1.419.000,00	593.802,00	41,8
3.	Javna rasvjeta	724.000,00	656.313,00	90,6
	Ukupno	5.855.500,00	3.436.844,00	58,7

Rashodi za izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture za 2019. ostvareni su 2.418.657,00 kn ili 41,3 % manje od plana. Prema pisanom obrazloženju Grada, značajna odstupanja od plana su u izgradnji nerazvrstanih cesta i javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima (pješačke staze). Programom građenja i proračunom predviđeno je financiranje navedenih objekata sredstvima fondova Europske unije, što nije realizirano do konca 2019.

U tablici 13 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture te programa čišćenja i održavanja javnih zelenih i prometnih površina Grada Slavenskog Broda za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenih programa.

Tablica 13

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture i programa čišćenja i održavanja javnih zelenih i prometnih površina Grada Slavonskog Broda za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	2.700.000,00	2.377.742,00	88,1
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	300.000,00	300.000,00	100,0
3.	Održavanje javnih zelenih površina	6.500.000,00	3.955.707,00	100,0
4.	Održavanje čistoće javnih površina		2.544.293,00	
5.	Održavanje javne rasvjete	6.180.000,00	5.363.520,00	100,0
	Ukupno	15.680.000,00	14.541.262,00	92,7

Programi održavanja komunalne infrastrukture i programi čišćenja i održavanja javnih zelenih i prometnih površina za 2019. i izvješće o izvršenju navedenih programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova održavanja groblja, zimske službe, sakupljanja i uklanjanja uginulih životinja te njihovo zbrinjavanje u skloništu za životinje, dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije i sakupljanje uginulih životinja, koji su povjereni pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti i narudžbenice.

Rashodi za održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima iskazani su u izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture unutar rashoda za održavanje nerazvrstanih cesta, iako je navedena djelatnost Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđena kao zasebna komunalna djelatnost.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture, a održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima planirati i iskazivati kao zasebnu komunalnu djelatnost, u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad Slavonski Brod ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom povjereni su trgovačkim društvima čiji je osnivač Grad i Upravnom odjelu za komunalni sustav i komunalno redarstvo.

Nadzor nad obavljanjem komunalnih djelatnosti povjerenih trgovačkim društvima u vlasništvu Grada, na temelju zaključenog ugovora, obavlja Skupština društva, koja sastavlja te Gradskom vijeću dostavlja godišnje, odnosno polugodišnje izvješće o radu i poslovanju. Ovlasti i odgovornosti zaposlenika navedenog Odjela propisane su Pravilnikom o unutarnjem redu upravnih tijela. Prije izrade Programa građenja komunalne infrastrukture Grad je analizirao prethodno stanje nerazvrstanih cesta, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima i javne rasvjete. U procesu analize komunalne infrastrukture sudjeluju i građani putem mjesnih odbora čiji se prijedlozi za poboljšanje stanja komunalne infrastrukture razmatraju prije donošenja proračuna, programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture. U skladu s navedenim analizama određuju se prioritete izgradnje pojedinih objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Nakon izvedenih radova sastavljena je analiza Programa građenja komunalne infrastrukture.

Analizom je utvrđeno da su poboljšani uvjeti života i povećana sigurnost svih sudionika u prometu u ulicama i naseljima u kojima su izvedeni radovi asfaltiranja nerazvrstanih cesta. Prije izvođenja radova dvije ceste bile su nasute tucanikom što je otežavalo promet u kišnim uvjetima. Nakon proširenja naselja i asfaltiranjem jedne ceste, osiguran je pristup novoizgrađenim objektima. Izgradnjom spoja dviju ulica osiguran je pristup žurnim službama, a radi oštećenja asfalta i izdignutih kanalizacijskih šahtova koji se nalaze u sredini ceste izvedeni su radovi asfaltiranja te označavanja parkirališnih mjesta. Izvedenim radovima asfaltiranja i izgradnje nerazvrstanih cesta povećana je tehnička ispravnost i prometna sigurnost ceste. Izgradnjom biciklističko-pješačkih staza povećana je sigurnost biciklista, pješaka i drugih sudionika prometa. Analizom stanja osvjetljenosti pojedinih ulica i naselja utvrđeno je da javna rasvjeta u pojedinim ulicama nije bila izgrađena, a u pojedinim ulicama postojeće svjetiljke su bile postavljene na velikoj udaljenosti i nisu imale odgovarajuću zaštitu od prodora vlage i krutih čestica. Izgradnjom javne rasvjete, montažom LED svjetiljki odgovarajućeg stupnja zaštite te usklađivanjem javne rasvjete s normiranim svjetlo-tehničkim parametrima i odredbama Zakona o zaštiti svjetlosnog onečišćenja povećana je sigurnost svih sudionika prometa, produljen je radni vijek ugrađene opreme, smanjeni su troškovi održavanja javne rasvjete, povećana je energetska učinkovitost javne rasvjete te poboljšana vizualna slika grada.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Gradu Slavonski Brod

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Grad Slavonski Brod ustrojio i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donio i da primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi, vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu. Također je utvrđeno da provodi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donio odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njegovu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donio godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je gradonačelnik podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da se opći uvjeti isporuke i cjenici komunalnih usluga donose uz njegovu suglasnost i da osigurava njihovu javnu objavu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja, da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području te na provodi sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom. Međutim, revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidenciju komunalne infrastrukture i njezinu nadopunu podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture te na usklađenost odluka o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Slavonski Brod **učinkovito**, iako su Gradu dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom

Očitovanje Grada Slavonski Brod

Grad Slavonski Brod se očitovao na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Grad Slavonski Brod te prihvatio naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Bebrina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Bebrina utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 101 km², a obuhvaća sedam naselja s 3 244 stanovnika.

U tablici 14 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Bebrina po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 14

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Bebrina, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Bebrina	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	1	1	0	0
2.	Javne zelene površine	Parkovi	13	12	0	1
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	12	9	0	3
3.	Građevine i uređaji javne namjene	Javni zdenac	1	1	0	0
		Spomenici	1	1	0	0
		Drugi objekti	7	7	0	0
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	10	10	0	0
Ukupno			45	41	0	4

Općina Bebrina je do kolovoza 2020. evidentirala 45 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 41 ili 91,1 % u vlasništvu Općine, a četiri ili 8,9 % u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Bebrina ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 45 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja, a za javne zelene površine, građevine i uređaje javne namjene i podaci o zatraženim i izdanim dozvolama za njihovo uređenje, građenje i uporabu.

Osim navedenih podataka u navedenu evidenciju su uneseni i podaci za nerazvrstane ceste na području Općine Bebrina, koja ne sadrži podatke o njihovom nazivu i nisu sistematizirane po nazivima, nego po katastarskim česticama na kojima se nalaze, pa nije moguće utvrditi broj tako evidentiranih nerazvrstanih cesta za koje je upisana 51 katastarska čestica. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati i podatke o radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te ju kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja. Preporučuje unesene podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu sistematizirati po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture, kako bi se uvidom u evidenciju mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Prema podacima Općine Bebrina, Općina provodi aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Bebrina evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Bebrina obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom je obuhvaćena dugotrajna imovina, odnosno komunalna infrastruktura, građevine i uređaji komunalne infrastrukture koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Sastavljene su popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima, odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge nefinancijske imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Bebrina je u ožujku 2019. donijela Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti, a u prosincu 2020. Odluku o određivanju komunalne djelatnosti koja se obavlja na temelju ugovora o koncesiji.

U tablici 15 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Bebrina, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 15

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u
Općini Bebrina, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna i fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
2.	Održavanje javne rasvjete	
3.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
4.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Tijekom 2019. obavljane su i komunalne djelatnosti održavanja čistoće javnih površina, održavanja javnih zelenih površina i održavanja groblja, koje su propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, ali ne i Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, a obavljao ih je komunalni djelatnik.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti komunalne djelatnosti i organizacijske oblike njihova obavljanja, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Bebrina je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu. Program građenja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže program održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrži sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Bebrina nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture te po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova.

Općina Bebrina je u studenome i prosincu 2018. donijela Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, Odluku o komunalnom doprinosu i Odluku o komunalnoj naknadi. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određena je jedna zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi za odobravanje djelomičnog ili potpunog oslobađanja od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za objekte stambene, poslovne i gospodarsko-proizvodne namjene iznosi do 2,00 kn/m³, a za objekte poljoprivredne namjene i pomoćne građevine (dvorišne zgrade, ljetne kuhinje, izdvojene garaže, nadstrešnice, drvarnice, natkrivene terase i slične objekte do 1,00 kn/m³ (u ovisnosti o izgrađenoj komunalnoj infrastrukturi). Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,1 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje jedne zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Bebrina koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je odlukom iz prosinca 2018. u iznosu od 3,00 kn/m² korisne površine stambenog prostora.

Općina Bebrina je u siječnju 2018. donijela Odluku o komunalnom redu te ožujku 2021. dopunu navedene Odluke kojom je propisano uređenje naselja, održavanje čistoće na javnim površinama i njihovo čuvanje, korištenje javnih površina, uklanjanje snijega i leda, sakupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta s javnih površina, mjere za provođenje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda.

Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar donoseći rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdajući obvezne prekršajne naloge naplaćujući mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda te predlažući pokretanje prekršajnog postupka. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Bebrina sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Bebrina u 2019. i 2020. obavljalo se pet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima. Obavljanje komunalne djelatnosti javne rasvjete povjerila je fizičkoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti, a obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta fizičkoj osobi na temelju narudžbenice. Komunalne djelatnosti održavanja čistoće javnih površina, održavanje javnih zelenih površina i održavanje groblja, koje nisu određene Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora, obavljao je komunalni djelatnik - zaposlenik Općine. Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, nije propisana mogućnost povjeravanja poslova održavanja komunalne infrastrukture zaposlenicima jedinica lokalne samouprave, osim putem vlastitog komunalnog pogona, koji Općina nije osnovala. Odredbama članka 33. Zakona o komunalnom gospodarstvu, između ostalog, propisano je da komunalne djelatnosti može obavljati trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba-vlastiti pogon koju osniva jedinica lokalne samouprave, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju nalaže organizirati obavljanje komunalnih djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Bebrina za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 9.806.793,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Bebrina je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 319.306,00 kn, što čini 3,3 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na sredstva Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 797.357,00 kn.

U tablici 16 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Bebrina za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 16

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Bebrina za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	8.430.000,00	8.390.325,00	99,5
2.	Javne prometne površine	950.000,00	939.246,00	98,9
3.	Građevine i uređaji javne namjene	187.000,00	187.000,00	100,0
	Ukupno	9.567.000,00	9.516.571,00	99,5

U tablici 17 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Bebrina za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 17

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Bebrina za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	30.000,00	21.887,00	73,0
2.	Održavanje javnih zelenih površina	40.000,00	26.451,00	66,1
3.	Održavanje groblja	10.000,00	9.887,00	98,8
4.	Održavanje čistoće javnih površina	10.000,00	8.612,00	86,1
5.	Održavanje javne rasvjete	250.000,00	223.385,00	89,4
	Ukupno	340.000,00	290.222,00	85,4

Održavanje nerazvrstanih cesta koje se odnosi na poslove saniranja udarnih rupa, ugradnju asfalta, uređenje i betoniranje cestovnog prilaza te druge poslove obavlja je fizička osoba na temelju narudžbenica. Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete, zaključenog s fizičkom osobom u studenome 2019. Ugovor sadrži komunalnu djelatnost za koju se sklapa ugovor, vrijeme na koje se sklapa ugovor, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga, način i rok plaćanja izvršenih usluga te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Bebrina ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta i aktivnostima zajedničkog komunalnog redara. Obavljanje poslova zajedničkog komunalnog redarstva propisano je Odlukom o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva te ugovorom i dodatkom ugovoru o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva koji su u 2018. i 2019. potpisale četiri, odnosno pet općina. Općina Bebrina organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Bebrina te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Bebrina

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Bebrina ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidencije komunalne infrastrukture, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama i njezinu nadopunu podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi, na usklađenost odluka o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Bebrina **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Bebrina

Općina Bebrina se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Bebrina te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Brodski Stupnik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Brodski Stupnik utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 58 km², a obuhvaća četiri naselja s 3 033 stanovnika.

U tablici 18 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Brodski Stupnik po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 18

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Brodski Stupnik, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Brodski Stupnik	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	52	39	13	0
2.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	2	2	0	0
		Pješačke staze	6	6	0	0
3.	Javna parkirališta	Parkiralište	5	3	2	0
4.	Javne zelene površine	Dječja igrališta s pripadajućom opremom	7	6	0	1
		Parkovi	4	4	0	0
		Putevi ulica	46	44	2	0
		Zemljište za sport	3	3	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice	10	0	10	0
		Spomenici	2	1	1	0
		Telefonska centrala	1	1	0	0
6.	Javna rasvjeta	Sustavi građevina i uređaja za rasvjetljavanje cesta i javnih površina)	23	17	6	0
7.	Groblja	Groblja	4	1	3	0
Ukupno			165	127	37	1

Općina Brodski Stupnik je do kolovoza 2020. evidentirala 165 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 127 ili 77,0 % u vlasništvu Općine Brodski Stupnik, 37 ili 22,4 % u javnom vlasništvu, a 1 ili 0,6 % na zemljištu u privatnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Brodski Stupnik ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture. Odlukom općinskog vijeća iz rujna 2019., utvrđeno je pristupanje izradi evidencije komunalne infrastrukture radi rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture te podataka o vlasništvu i upravljanju komunalnom infrastrukturom. U navedenu evidenciju su do vremena obavljanja revizije (prosinac 2020.) uneseni podaci za 165 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. Evidencija sadrži propisane podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture te o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi i vlasništvu, podatke o osobi koja njome upravlja te o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Brodski Stupnik, Općina poduzima aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, a odnose se na donošenje odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te izradu i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige, kako je propisano odredbama članka 61., 62. i 132. Zakon o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Brodski Stupnik u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Brodski Stupnik evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Brodski Stupnik obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Brodski Stupnik je u ožujku 2017. te u veljači 2020. donijela odluke o komunalnim djelatnostima kojima je uz deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određeno i pet drugih djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove, održavanje društvenih domova, sanaciju divljih odlagališta otpada i održavanje odlagališta građevinskog opada. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Brodski Stupnik.

U tablici 19 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Brodski Stupnik, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 19

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Brodski Stupnik, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Brodski Stupnik
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
9.	Održavanje društvenih domova	
10.	Sanacija divljih odlagališta otpada	
11.	Održavanje odlagališta građevinskog otpada	
12.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Brodski Stupnik i/ili pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
13.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
14.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
15.	Usluge ukopa pokojnika	-

Odlukom o komunalnim djelatnostima određena je komunalna uslužna djelatnost ukopa pokojnika, ali ne i organizacijski oblik njezina obavljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti i organizacijski oblik obavljanja komunalne usluge ukopa pokojnika.

Općina Brodski Stupnik je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programima građenja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. određene su građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, u uređenim dijelovima građevinskog područja i izvan građevinskog područja te postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije. Programi sadrže procjenu troškova građenja komunalne infrastrukture s naznakom izvora financiranja za svaku građevinu posebno. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programima građenja komunalne infrastrukture iskazani su rashodi za sufinanciranje građenja građevina javne vodoopskrbe i kapitalne pomoći trgovačkom društvu u suvlasništvu Općine za izgradnju javne vodoodvodnje, a u programima održavanja rashodi za komunalno redarstvo što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Brodski Stupnik nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture po pojedinim građevinama odnosno djelatnostima i vrstama radova.

Općina Brodski Stupnik je u studenome 2018. i siječnju 2019. donijela Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade te odluke o komunalnom doprinosu i komunalnoj naknadi. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 10,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 7,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 4,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine značajne za Općinu Brodski Stupnik koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 3,00 kn/m² nekretnine za koju se utvrđuje komunalna naknada.

Općina Brodski Stupnik je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, održavanje čistoće na javnim površinama i njihovo čuvanje, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine i njihovo davanje na privremeno korištenje, uvjeti korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina, održavanje čistoće i čuvanja javnih površina, uključujući i uklanjanje snijega i leda i protupravno postavljenih predmeta s tih površina te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad provođenjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Brodski Stupnik ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Brodski Stupnik u 2019. i 2020. obavljalo se 13 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima, od čega su dvije uslužne komunalne djelatnosti. Općina Brodski Stupnik obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje 13 komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, veterinarsko-higijeničarske poslove, održavanje društvenih domova, sanaciju divljih odlagališta otpada, održavanje odlagališta građevinskog otpada te obavljanje komunalnih usluga ukopa pokojnika i dimnjačarske usluge povjerila je trgovačkom društvu čiji je osnivač.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenici dimnjačarskih usluga i grobnih usluga uključujući i usluge ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina, doneseni su uz suglasnost Općine Brodski Stupnik. Opći uvjeti isporuke navedenih komunalnih usluga objavljeni su u službenom glasilu i mrežnim stranicama Općine, a cjenici na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., Općina Brodski Stupnik je za građenje i održavanje komunalne infrastrukture na svom području u 2019. utrošila 3.004.258,00 kn, od čega se 100.533,00 kn odnosi na rashode za sufinanciranje izgradnje vodoodvodnje i vodoopskrbe, a 25.026,00 kn na rashode za komunalno redarstvo, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.878.699,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinos i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Brodski Stupnik je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, ostvarila u iznosu od 466.801,00 kn, što čini 16,2 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na sredstva iz drugih proračuna i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 2.204.041,00 kn.

U tablici 20 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Brodski Stupnik za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 20

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Općine Brodski Stupnik za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.056.865,00	1.053.083,00	99,6
2.	Građevine javne odvodnje oborinskih voda	37.000,00	36.498,00	98,6
3.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	168.500,00	165.675,00	98,7
4.	Kapitalne pomoći trgovačkom društvu u suvlasništvu	101.000,00	100.533,00	99,5
	Ukupno	1.363.365,00	1.355.789,00	99,4

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su za građenje tri nerazvrstane ceste, izradu projektne dokumentacije za izgradnju biciklističke staze te kapitalne pomoći trgovačkom društvu u suvlasništvu za izradu priključaka vodooodvodnje i sufinanciranje nastavka izgradnje vodoopskrbe.

U tablici 21 daju se podaci o izvršenju programa održavanje komunalne infrastrukture Općine Brodski Stupnik za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 21

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture
Općine Brodski Stupnik za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	240.000,00	239.750,00	99,9
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	250.000,00	249.365,00	99,8
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	160.000,00	159.650,00	99,8
4.	Održavanje javnih zelenih površina	99.368,00	63.606,00	64,0
5.	Održavanje čistoće javnih površina	328.970,00	303.715,00	92,3
6.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	269.100,00	264.395,00	98,2
7.	Održavanje javne rasvjete	342.000,00	342.962,00	100,0
8.	Komunalno redarstvo	30.000,00	25.026,00	83,4
	Ukupno	1.719.438,00	1.648.469,00	95,9

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova deratizacije i veterinarsko-higijeničarske poslove koji su povjereni trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina, na temelju odluke o povjeravanju komunalnih poslova trgovačkom društvu.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su na temelju Odluke o povjeravanju komunalnih poslova trgovačkom društvu u vlasništvu Općine, ugovora o održavanju nerazvrstanih cesta zaključenog s istim trgovačkim društvom, ugovora o održavanju javne rasvjete i ugovora o obavljanju poslova deratizacije. Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, o vrsti i opisu ugovorenih poslova te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Brodski Stupnik ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta i aktivnostima zajedničkog komunalnog redara. Obavljanje poslova zajedničkog komunalnog redarstva propisano je Odlukom o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva te ugovorom i dodatkom ugovoru o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva koji su u 2018. i 2019. potpisale četiri, odnosno pet općina. Općina Brodski Stupnik organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Brodski Stupnik te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika, iz medija, javnog pogovora i drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Brodski Stupnik

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Brodski Stupnik ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da provodi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na određivanje organizacijskih oblika obavljanja svih komunalnih djelatnosti, evidentiranje neevidentirane komunalne infrastrukture, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na iskazivanje rashoda koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Brodski Stupnik **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Brodski Stupnik

Općina Brodski Stupnik se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Brodski Stupnik te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Bukovlje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Bukovlje utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 32 km², a obuhvaća pet naselja s 3 098 stanovnika.

U tablici 22 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Bukovlje po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 22

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Bukovlje, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Bukovlje	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	18	18	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
3.	Javna parkirališta	Parkiralište	1	1	0	0
4.	Javne zelene površine	Sportski i rekreacijski prostori	3	3	0	0
		Zelene površine uz ceste i ulice	3	3	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Telefonska centrala	1	1	0	0
		Drugi objekti	2	2	0	0
		Druge građevine	5	5	0	0
6.	Groblja	Groblja	6	6	0	0
Ukupno			40	40	0	0

Općina Bukovlje je do prosinca 2020. na svom području evidentirala 40 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, koje se u cijelosti nalaze u vlasništvu Općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Bukovlje ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 40 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose propisani podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu i osobi koja njome upravlja te podaci o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Prema podacima Općine Bukovlje, Općina nije poduzimala aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Bukovlje u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje se podatke o vlasništvu, koji se unose u evidenciju komunalne infrastrukture, unositi tako da iz njih bude vidljivo koje su građevine komunalne infrastrukture, navedene u evidenciji, upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine Bukovlje, kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti njezin status u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Bukovlje evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički. Analitička knjigovodstvena evidencija sadrži identifikacijsku oznaku svake pojedine građevine i uređaja.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Bukovlje obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Bukovlje je u studenome 2018. donijela Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, a u studenome 2019. izmjene i dopune navedene Odluke kojima su, uz djelatnosti propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se obavljanja poslova dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove, crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih jama, prigodno ukrašavanje naselja, sanacija divljih odlagališta otpada, te održavanje odlagališta građevinskog opada, upravljanje trgovinom na malo na sajmeni dan, oglašavanje i plakatiranje na oglasnim mjestima, ugradnja i održavanje komunalne opreme, obnova horizontalne i vertikalne signalizacije, održavanje distribucijsko-telekomunikacijske kanalizacije. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Bukovlje.

U tablici 23 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Bukovlje, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 23

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini
Bukovlje, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1	2	3
1.	Opskrba pitkom vodom	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Bukovlje
2.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	
3.	Crpljenje odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Bukovlje i/ili pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
5.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
6.	Održavanje čistoće javnih površina	
7.	Održavanje groblja i krematorija	
8.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
9.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
10.	Prigodno ukrašavanje naselja	
11.	Održavanje javne rasvjete	Trgovačko društvo čiji je osnivač ili suosnivač Općina Bukovlje i/ili pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
12.	Prijevoz putnika u javnom prometu	
13.	Usluge javnih tržnica na malo	
14.	Prijevoz pokojnika	
15.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
16.	Sanacija divljih odlagališta otpada	-
17.	Održavanje odlagališta građevinskog otpada	
18.	Upravljanje trgovinom na malo na sajmeni dan	
19.	Oglašavanje i plakatiranje	
20.	Ugradnja i održavanje komunalne opreme	
21.	Obnova horizontalne i vertikalne signalizacije	
22.	Održavanje distribucijsko telekomunikacijske kanalizacije	

Odlukom o komunalnim djelatnostima te izmjenama i dopunama navedene odluke određene su komunalne djelatnosti sanacije divljih odlagališta otpada, održavanje odlagališta građevinskog otpada, upravljanje trgovinom na malo na sajmeni dan, oglašavanje i plakatiranje, ugradnja i održavanje komunalne opreme, obnova horizontalne i vertikalne signalizacije te održavanje distribucijsko telekomunikacijske kanalizacije, ali ne i organizacijski oblici njihova obavljanja. Također, odlukom o komunalnim djelatnostima predviđeno je i pružanje usluga prijevoza pokojnika, koja važećim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije propisana kao komunalna djelatnost, nego je propisana usluga ukopa pokojnika kao zasebna uslužna komunalna djelatnost. Osim toga, Odlukom su predviđene djelatnosti obnove horizontalne i vertikalne signalizacije, a prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu održavanje nerazvrstanih cesta podrazumijeva obnovu horizontalne i vertikalne signalizacije. Isto tako, odlukom o komunalnim djelatnostima kao komunalne djelatnosti određene su djelatnosti opskrbe pitkom vodom te odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, koje važećim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nisu propisane kao komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti komunalne djelatnosti i organizacijske oblike njihova obavljanja, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Bukovlje je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja po pojedinim vrstama komunalne infrastrukture i za svaku građevinu komunalne infrastrukture odvojeno. Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Bukovlje nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture po pojedinim građevinama odnosno djelatnostima i vrstama radova.

Općina Bukovlje je u studenome 2018. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi i Odluku o vrijednosti boda za izračun komunalne naknade, a u rujnu 2019. izmjene odluke o komunalnom doprinosu. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu za stambene, proizvodne i poslovne građevine u iznosu od 20,00 kn/m³, a za pomoćne i gospodarske građevine 10,00 kn/m³, za drugu zonu za stambene, proizvodne i poslovne građevine u iznosu od 12,00 kn/m³, a za pomoćne i gospodarske građevine 6,00 kn/m³. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja dvije zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine značajne za Općinu Bukovlje koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 0,35 kn/m² nekretnine za koju se utvrđuje komunalna naknada.

Općina Bukovlje je u svibnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, uređenje i korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge namjene i njihovo davanje na privremeno korištenje, uvjeti korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina te održavanje čistoće i čuvanja javnih površina, uključujući i uklanjanje snijega i leda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, a mogu izdavati obvezne prekršajne naloge i naplaćivati kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Bukovlje ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Bukovlje u 2019. i 2020. obavljalo se deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, Odlukom i izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim djelatnostima, od čega su tri uslužne komunalne djelatnosti. Obavljanje komunalne djelatnosti crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama povjerila je trgovačkom društvu čiji je suosnivač s drugim jedinicama lokalne samouprave, a tri komunalne djelatnosti koje se odnose na održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja povjerila je trgovačkom društvu čiji je osnivač. Komunalne djelatnosti koje se odnose na obavljanje poslova preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, održavanje javne rasvjete i prijevoz pokojnika povjerila je pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, komunalni prijevoz putnika u javnom prometu i obavljanje dimnjačarskih poslova na temelju ugovora o koncesiji. Obavljanje veterinarsko-higijeničarskih poslova nije organizirano u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, nego ih je obavljao izvoditelj bez zaključivanja ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Usluge prijevoza pokojnika obavljala je fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti ukopa pokojnika, iako odlukom o komunalnim djelatnostima nije određena kao komunalna djelatnost. Ostalih dvanaest komunalnih djelatnosti određenih odlukama o komunalnim djelatnostima se u 2019. nije obavljalo.

Državni ured za reviziju organizirati obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Isporučitelj komunalne usluge kojem je povjereno obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti pružanja usluga prijevoza pokojnika koja obuhvaća i usluge ukopa pokojnika te dimnjačarskih usluga donijeli su opće uvjete isporuke i cjenike navedenih komunalnih usluga uz suglasnost Općine Bukovlje. Opći uvjeti isporuke i cjenici usluga ukopa pokojnika i dimnjačarskih usluga objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama isporučitelja usluge, a opći uvjeti isporuke usluga crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama nisu objavljeni u službenom glasilu, niti na mrežnim stranicama isporučitelja usluga i Općine. Cjenici usluga ukopa pokojnika objavljeni su na mrežnim stranicama isporučitelja usluge, dok cjenici dimnjačarskih usluga i usluga crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama nisu objavljeni su na mrežnim stranicama Općine niti isporučitelja navedenih usluga.

Državni ured za reviziju preporučuje, uz donošenje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga uz suglasnost Općine Bukovlje, osigurati i njihovo javno objavljivanje, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje se u postupku povjeravanja obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti odnosno odabira isporučitelja komunalnih usluga osigurati njihovu sposobnost za javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Bukovlje za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iskazani su u iznosu od 4.399.387,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Bukovlje je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 623.988,00 kn, što čini 14,2 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na kapitalne pomoći od izvanproračunskih korisnika i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 1.145.155,00 kn.

U tablici 24 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Bukovlje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 24

Izvršenje programa građenje komunalne infrastrukture Općine Bukovlje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.936.417,00	1.925.212,00	99,4
2.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	1.743.650,00	1.396.455,00	80,1
3.	Parkirališta	500.000,00	371.497,00	74,3
4.	Groblje	332,00	332,00	100,0
	Ukupno	4.180.399,00	3.693.496,00	88,4

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture odnose se na građenje građevina i uređaja komunalne infrastrukture radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja i u uređenim dijelovima građevinskog područja.

U tablici 25 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Bukovlje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 25

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Bukovlje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih puteva	350.000,00	303.137,00	86,6
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	25.000,00	20.333,00	81,3
3.	Održavanje javnih zelenih površina	25.000,00	23.800,00	95,2
4.	Održavanje javne rasvjete	400.000,00	358.621,00	89,7
	Ukupno	800.000,00	705.891,00	88,2

Rashodi za održavanje javnih zelenih površina ostvareni su u iznosu od 23.800,00 kn, a odnose se na redovito košenje trave, čišćenje parkova i površina ispred objekata u vlasništvu Općine te površina ispred napuštenih kuća na području Općine. Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete zaključen je u listopadu 2016. na vrijeme od četiri godine, a plaćanja su obavljana na temelju ispostavljenih računa i obračunskih situacija za potrošenu električnu energiju za javnu rasvjetu i zamjenu rasvjetnih tijela. Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalne djelatnosti crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama, održavanje javnih površina i održavanje groblja, koje je povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina Bukovlje te obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije i veterinarsko-higijeničarske poslove koji su povjereni pravnim osobama na temelju ugovora i narudžbenica za obavljanje komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Bukovlje ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva i ugovora o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva. Općina Bukovlje je na temelju Odluke o zajedničkom obavljanju komunalnog redarstva u lipnju 2018. s drugom općinom potpisala ugovor na neodređeno vrijeme kojim je utvrđeno obavljanje poslova zajedničkog komunalnog redarstva. Prema ugovoru, komunalni redar koristi opremu ugovorne strane na čijem području djeluje, ugovorena plaća se obračunava u Općini Bukovlje za četiri radna dana u visini 80,0 %, a u drugoj općini u visini 20,0 %. Općina Bukovlje organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Bukovlje te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima na kojima se komunalno gospodarstvo temelji, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Bukovlje

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Bukovlje ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidenciju komunalne infrastrukture i njezinu nadopunu podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi, poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, određivanje organizacijskih oblika obavljanja svih komunalnih djelatnosti, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na donošenje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga i javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na iskazivanje rashoda koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Bukovlje **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Bukovlje

Općina Bukovlje se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Bukovlje te prihvatila naloze i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Cernik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Cernik utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 130 km², a obuhvaća jedanaest naselja s 3 621 stanovnika.

U tablici 26 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Cernik po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 26

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Cernik, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Cernik	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
	Nerazvrstane ceste	Ceste	102	11	80	11
1.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
2.	Javne zelene površine	Dječja igrališta s pripadajućom opremom	6	6	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	1	1	0	0
3.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenici	1	1	0	0
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	8	8	0	0
Ukupno			119	28	80	11

Općina Cernik je na svom području evidentirala 119 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 28 ili 23,6 % nalazi u vlasništvu Općine, 80 ili 67,2 % u javnom vlasništvu, a jedanaest ili 9,2 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Cernik ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 119 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja te o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopравnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Cernik, Općina je poduzimala aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području. Općinsko vijeće je u prosincu 2020. donijelo Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te će ju, prema obrazloženju, dostaviti nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju preporučuje i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Cernik u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Cernik evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Cernik obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Cernik je u lipnju 2018. i prosincu 2020. donijela odluke o komunalnim djelatnostima, a u prosincu 2018. Odluku o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima. Navedenim odlukama su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine.

U tablici 27 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Cernik, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 27

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Cernik, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje javne rasvjete	
3.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
4.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
5.	Održavanje javnih zelenih površina	
6.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje groblja	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	

Odlukom o komunalnim djelatnostima određene su komunalne djelatnosti održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, građevina javne odvodnje oborinskih voda, javnih zelenih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, čistoće javnih površina i usluge ukopa pokojnika ali ne i organizacijski oblik njihova obavljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti i organizacijski oblik obavljanja komunalnih djelatnosti održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje čistoće javnih površina te obavljanje usluga ukopa pokojnika.

Općina Cernik je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, po djelatnostima na kojima se obavljaju, ali ne i opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu održavanja komunalne infrastrukture za 2019. iskazani su rashodi za program javnih potreba i komunalni pogon, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova. Preporučuje se u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Cernik nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio Općinskom vijeću izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama komunalne infrastrukture, odnosno po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture.

Općina Cernik je u prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnoj naknadi i Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, a u ožujku 2019. Odluku o komunalnom doprinosu. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, obveznici plaćanja komunalnog doprinosa i obračun komunalnog doprinosa, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 1,00 kn/m³, a za drugu zonu u iznosu od 0,90 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,1 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određene su dvije zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Cernik koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 4,20 kn/m² za jednogodišnje razdoblje, odnosno 0,35 kn/m² mjesečno, kada se obračunava i plaća u obrocima.

Općina Cernik je u srpnju 2017. i prosincu 2019. donijela odluke o komunalnom redu kojima je propisano uređenje naselja, korištenje nerazvrstanih cesta, javnih parkirališta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redar.

U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju novčane kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Cernik iz prosinca 2019. sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Cernik u 2019. i 2020. obavljalo se osam komunalnih djelatnosti propisanih odlukama o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Cernik obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i održavanja javne rasvjete povjerila je pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda, javnih zelenih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, čistoće javnih površina, održavanje groblja te obavljanje usluga ukopa pokojnika obavljao je komunalni djelatnik. Također, održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova, kanala, groblja, čistoće javnih površina i javnih zelenih površina, Općina je povjeravala fizičkim osobama putem javnih radova. Općina je, na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019., koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatski zavod za zapošljavanje) s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje zaključila ugovor o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu. Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te obavljanje dimnjačarskih usluga, određenih Odlukom o komunalnim djelatnostima, u 2019. i 2020. nije se obavljalo.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Cjenik usluge ukopa pokojnika po vrstama pojedinih usluga, odnosno odluka o visini grobljanskih naknada i usluga čije je obavljanje povjereno komunalnom djelatniku Općine i fizičkoj osobi na temelju ugovora o djelu, donijelo je Općinsko vijeće u ožujku 2014. te je objavljen u službenom glasniku Općine. Opći uvjeti isporuke za obavljanje usluga ukopa pokojnika nisu doneseni.

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati donošenje općih uvjeta isporuke za uslužnu komunalnu djelatnost ukopa pokojnika, uz suglasnost Općine Cernik te njihovo javno objavljivanje, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Cernik za građenje i održavanje komunalne infrastrukture iskazani su u iznosu od 3.404.004,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građena i održavanja komunalne infrastrukture, Općina je ostvarila u iznosu od 1.163.668,00 kn, što čini 24,0 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje i komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na kapitalne pomoći iz drugih proračuna ostvarena u iznosu od 2.149.392,00 kn.

U tablici 28 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Cernik za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 28

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Cernik za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	2.396.000,00	466.979,00	17,4
2.	Građevine i uređaji javne namjene	4.885.000,00	417.125,00	9,6
3.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	385.000,00	0,00	-
4.	Objekti za gospodarenje komunalnim otpadom	4.500.000,00	0,00	-
	Ukupno	12.166.000,00	884.104,00	7,3

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture odnose se na postavljanje semafora na križanju dviju ulica, izradu projektne dokumentacije za građenje i uređenje izletišta i jedne ceste. Planirani su u iznosu od 7.281.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 884.104,00 kn, što je 6.396.896,00 kn ili 87,9 % manje od plana, dok rashodi za javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima i izgradnju objekata za gospodarenje komunalnim otpadom nisu ostvareni. Prema obrazloženju dostavljenom uz izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture, odstupanja od planiranih iznosa nastupila su radi nemogućnosti prijave na natječaj Fonda za zaštitu okoliša koji je objavljen u 2020. Navedeni rashodi su planirani za izgradnju objekata za gospodarenje komunalnim otpadom i izgradnju nerazvrstane ceste (koja vodi do objekta za gospodarenje komunalnim otpadom). Izgradnja objekata za gospodarenje komunalnim otpadom obavljena je u 2020., a pripreme radnje za izgradnju te izgradnja nerazvrstane ceste planirana je u 2021.

U tablici 29 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Cernik za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 29

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Cernik za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	150.000,00	657.460,00	438,3
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	80.000,00	14.920,00	18,7
3.	Održavanje javnih površina	245.000,00	32.984,00	13,5
4.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	250.000,00	380.951,00	152,4
5.	Održavanje groblja	80.000,00	282.769,00	353,5
6.	Održavanje javne rasvjete	180.000,00	356.407,00	198,0
7.	Program javnih radova	247.620,00	210.232,00	84,9
8.	Komunalni pogon	182.000,00	584.177,00	321,0
	Ukupno	1.414.620,00	2.519.900,00	178,1

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture, planirani su u iznosu od 1.414.620,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 2.519.900,00 kn, što je 1.105.280,00 kn ili 78,1 % više od plana. Prema obrazloženju dostavljenom uz izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture, odstupanja od planiranih iznosa nastala su radi uklanjanja štete na nerazvrstanim cestama, poljskim putovima i grobljima u dva naselja, koje su nastupile nakon proglašenja elementarne nepogode izazvane olujnim nevremenom. Rashodi za održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja planirani su i iskazani u izvješću o izvršenju navedenog programa u okviru rashoda za provođenje programa javnih radova i rashoda za komunalni pogon, iako su navedene djelatnosti odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima propisane kao zasebne komunalne djelatnosti. U okviru rashoda za komunalni pogon iskazani su i rashodi za nabavu traktora za potrebe održavanja nerazvrstanih cesta i poljskih putova, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije određena kao komunalna djelatnost.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture. Preporučuje se održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Cernik ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom.

Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственог upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta.

Općina Cernik organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina i osvijetljenih površina javne namjene u ukupnoj općinskoj površini i o broju parkirnih mjesta na javnim parkiralištima u odnosu na broj registriranih automobila na gradskom području, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o broju grobnih mjesta na grobljima i broju građana koji čekaju na kupnju grobnog mjesta u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti površina javne namjene za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Cernik te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima na kojima se komunalno gospodarstvo temelji, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Cernik

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Cernik ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa vlasništva komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, određivanje organizacijskih oblika obavljanja svih komunalnih djelatnosti, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na donošenje općih uvjeta isporuke komunalne usluge ukopa pokojnika i njihovo javno objavljivanje na iskazivanje rashoda koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Cernik

Općina Cernik se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Cernik te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Davor

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Davor utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 43 km², a obuhvaća dva naselja s 3 004 stanovnika.

U tablici 30 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Davor po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 30

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Davor, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Davor	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	270	270	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
3.	Javne zelene površine	Dječja igrališta s pripadajućom opremom	3	3	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	2	2	0	0
		Zelene površine uz ceste i ulice	31	31	0	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	6	6	0	0
		Spomenici	1	1	0	0
5.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	2	2	0	0
Ukupno			316	316	0	0

Općina Davor je do prosinca 2020. evidentirala 316 građevina i uređaja komunalne infrastrukture na zemljištu u vlasništvu Općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Davor vodi evidenciju nerazvrstanih cesta i groblja, evidenciju javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila, javnih zelenih površina, građevina i uređaja javne namjene u okviru registra imovine. Evidencija nerazvrstanih cesta i groblja sadrži propisane podatke o vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici, katastarskoj općini u kojoj se nalaze te podatke o vlasništvu. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži podatke o nazivu i vrsti komunalne evidencija komunalne infrastrukture, osobi koja upravlja komunalnom infrastrukturom te o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi. Prema obrazloženju Općine u tijeku je izrada evidencije komunalne infrastrukture na području Općine Davor. Posao izrade registra dogovoren je u veljači 2020., na temelju odluke načelnika Općine, a planirani rok dovršetka je do konca 2021.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Davor, Općina poduzima aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu. U prosincu 2019. donijela je odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi za sedam javnih površina (nogometna igrališta i teniski tereni) koje je pravna osoba za provedbu postupka izrade geodetskih elaborata dostavila nadležnom tijelu za katastar radi upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi.

Državni ured za reviziju preporučuje i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Davor u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Davor evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Davor obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost do sada neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige evidentiranjem neevidentirane komunalne infrastrukture i druge nefinancijske imovine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Davor je u kolovozu 2010. i prosincu 2020. donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su, uz jedanaest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i tri druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarski poslovi i održavanje društvenih domova. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Davor.

U tablici 31 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Davor, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 31

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u
Općini Davor, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Davor
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje društvenih domova	
9.	Usluge javnih tržnica na malo	
10.	Usluge ukopa pokojnika	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Davor i/ili pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
11.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
12.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
13.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
14.	Održavanje javne rasvjete	

Općina Davor je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu. Programi građenja, osim za izgradnju nerazvrstanih cesta, sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu i ukupno, s naznakom izvora financiranja. Za nerazvrstane ceste procjena troškova građenja iskazana je ukupno, ali ne i za svaku cestu, odvojeno, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu građenja komunalne infrastrukture za 2019. iskazani su rashodi za građenje dječjeg vrtića i ulaganje u zonu male privrede, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući procjenu troškova građenja komunalne infrastrukture za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture odvojeno u programima građenja te opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Davor nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio Općinskom vijeću izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja, odnosno održavanja po pojedinim vrstama građevinama komunalne infrastrukture, osim za nerazvrstane ceste, odnosno djelatnostima.

Općina Davor je u prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi i Odluku o vrijednosti boda za izračun komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određena je jedinstvena zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa, način i rok plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je u iznosu od 3,00 kn/m³.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje jedinstvene zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Davor koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 0,60 kn/m² korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,2 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Općina Davor je u rujnu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, korištenje javnih parkirališta, garaža i nerazvrstanih cesta, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene uključujući i uklanjanje snijega i leda s navedenih površina, kaznene odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Davor sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Davor u 2019. i 2020. obavljalo se osam komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Davor obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanja čistoće javnih površina, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje groblja te obavljanje usluga ukopa pokojnika povjerila je trgovačkom društvu čiji je osnivač, a obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije i održavanje javne rasvjete pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge. Opći uvjeti isporuke i cjenik usluge ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno trgovačkom društvu u vlasništvu Općine, doneseni su uz suglasnost Općine te su objavljeni su na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Davor za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 7.261.246,00 kn, od čega se 1.531.827,00 kn odnosi na rashode za građenje dječjeg vrtića, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 5.729.419,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Davor je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 465.972,00 kn, što čini 8,1 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na prihode od zakupa i iznajmljivanja imovine, kapitalne pomoći iz drugih proračuna te pomoći iz fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 2.444.124,00 kn.

Prema odredbi članka 91. Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna naknada se može na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje mogućnost održavanja i građenja komunalne infrastrukture.

Općini Davor su u 2018., na temelju Projekta izgradnje dječjeg vrtića, za koji se kandidirala u Europskom poljoprivrednom fondu ruralnog razvoja, odobrena sredstva za sufinanciranje izgradnje u omjeru 85,0 % Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i 15,0 % proračun Općine, tako da sredstva komunalne naknade i komunalnog doprinosa nisu korištena za navedenu namjenu.

U tablici 32 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Davor za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 32

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Davor za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.500.000,00	1.781.901,00	118,8
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	1.000.000,00	1.619.023,00	161,9
3.	Dječji vrtić	4.000.000,00	1.531.827,00	38,3
4.	Poslovno-gospodarska zona	500.000,00	0,00	-
5.	Groblja	465.000,00	1.250.494,00	268,9
	Ukupno	7.465.000,00	6.183.245,00	82,8

Rashodi za građenje nerazvrstanih cesta, pješačkih i biciklističkih staza, javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila i groblja planirani su u iznosu od 2.965.000,00 kn, a ostvareni 4.651.418,00 kn, što je 1.686.418,00 kn ili 56,9 % više od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 33 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Davor za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 33

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Davor za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	700.000,00	483.415,00	69,1
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	700.000,00	58.172,00	8,3
3.	Održavanje čistoće javnih površina	50.000,00	255.243,00	510,5
4.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	50.000,00	34.779,00	69,6
5.	Održavanje javne rasvjete	200.000,00	202.075,00	101,0
6.	Održavanje groblja	50.000,00	44.317,00	88,6
	Ukupno	1.750.000,00	1.078.001,00	61,6

Rashodi za održavanje čistoće javnih površina planirani su u iznosu od 50.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 255.243,00 kn, što je 205.243,00 kn ili 410,5 % više od plana, a rashodi za održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima planirani su u iznosu od 700.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 58.172,00 kn, što je 641.828,00 kn ili 91,7 % manje od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa održavanja ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije koje je povjereno pravnoj osobi na temelju ugovora za obavljanje komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Davor ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Davor organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina i osvijetljenih površina javne namjene u ukupnoj gradskoj površini i o broju parkirnih mjesta na javnim parkiralištima u odnosu na broj registriranih automobila na gradskom području, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o broju grobnih mjesta na grobljima i broju građana koji čekaju na kupnju grobnog mjesta u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti površina javne namjene za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Davor te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima na kojima se komunalno gospodarstvo temelji, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Davor

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Davor ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da provodi aktivnosti radi upisa vlasništva komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na iskazivanje rashoda koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana, te provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Davor **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Davor

Općina Davor se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Davor te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Donji Andrijevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Donji Andrijevci utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 57 km², a obuhvaća četiri naselja s 3 684 stanovnika.

U tablici 34 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Donji Andrijevci po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 34

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Donji Andrijevci, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Donji Andrijevci	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	41	34	7	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	2	2	0	0
		Zelene površine uz ceste	4	3	0	1
		Sportski i rekreacijski prostori	5	5	0	0
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	4	4	0	0
Ukupno			57	49	7	1

Općina Donji Andrijevci je do kolovoza 2020. na svom području evidentirala 57 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 49 ili 86,0 % u vlasništvu Općine, sedam ili 12,3 % u javnom vlasništvu, a jedan ili 1,7 % na zemljištu u privatnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Donji Andrijevci vodi evidenciju nerazvrstanih cesta, parkova, javnih zelenih površina i groblja, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 57 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. Evidencija sadrži propisane podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja.

Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati i podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopравnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općinsko vijeće Općine Donji Andrijevcı je u prosincu 2020. donijelo odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi koja će se prema obrazloženju, dostaviti nadležnom sudu radi upisa navedene komunalne infrastrukture u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbi članka 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu komunalna infrastruktura se evidentira i u katastru na temelju geodetskog elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture i potvrde jedinice lokalne samouprave da se radi o komunalnoj infrastrukturi, koje nadležnom tijelu za katastar dostavlja jedinica lokalne samouprave odnosno javni isporučitelj koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja, poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Donji Andrijevcı u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Donji Andrijevcu evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Donji Andrijevcu obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom je obuhvaćena dugotrajna imovina, odnosno komunalna infrastruktura, građevine i uređaji komunalne infrastrukture koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge nefinancijske imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Donji Andrijevcji je u 2003. donijela Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju pisanog ugovora, u srpnju 2019. Odluku o osnivanju vlastitog komunalnog pogona, u listopadu 2019. Odluku određivanju komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije i Odluku o obavljanju dimnjačarskih poslova, a u prosincu 2020. Odluku o komunalnim djelatnostima.

Odlukom o komunalnim djelatnostima iz 2020. je uz devet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i tri druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove i održavanje društvenih domova. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Donji Andrijevcji.

U tablici 35 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Donji Andrijevcji, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 35

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini, Donji Andrijevcji, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje groblja	Vlastiti pogon
2.	Održavanje društvenih domova	
3.	Održavanje nerazvrstanih cesta	
4.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti i/ili vlastiti pogon
5.	Održavanje javnih zelenih površina	
6.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora
9.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
10.	Održavanje javne rasvjete	
11.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	Trgovačko društvo čiji je suosnivač Općina Donji Andrijevcji
12.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Odlukom o komunalnim djelatnostima određen je organizacijski oblik održavanja društvenih domova, iako navedenom odlukom nije određena kao komunalna djelatnost.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti sve komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine Donji Andrijevcji uključujući i održavanje društvenih domova.

Općina Donji Andrijevcji je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu.

Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja po pojedinim vrstama komunalne infrastrukture i ukupno, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se troškovi građenja iskazuju u programu građenja komunalne infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i ukupno te se iskazuju odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne sadrže opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući troškove građenja komunalne infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja u programima građenja komunalne infrastrukture te opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova za svu komunalnu infrastrukturu u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Donji Andrijevcu nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja, odnosno održavanja po vrstama građevina i uređaja komunalne infrastrukture, odnosno po djelatnostima te po izvorima njihova financiranja.

Općina Donji Andrijevcu je u veljači 2019. donijela odluku o komunalnom doprinosu, a u prosincu 2018. odluku o komunalnoj naknadi i odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su četiri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, uvjeti, način, mjerila i rokovi plaćanja komunalnog doprinosa po vrsti objekata i uređaja komunalne infrastrukture te opći uvjeti i razlozi za djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za četiri zone u iznosu od 2,00 do 8,00 kn/m³, ovisno o namjeni građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,6 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, svrha plaćanja komunalne naknade, obveznici plaćanja komunalne naknade, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Donji Andrijevcu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 0,17 kn/m² mjesečno, korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni.

Općina Donji Andrijevcu je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe, uvjetima korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje reda i čistoće na njima, uklanjanju snijega i leda, sanitarno-komunalne mjere, uklanjanju protupravno postavljenih predmeta, mjere za održavanje komunalnog reda te prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari.

U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Donji Andrijevcu ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Donji Andrijevcu u 2019. i 2020. obavljalo se jedanaest komunalnih djelatnosti određenih Odlukom o komunalnim djelatnostima i Odlukom o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti. Općina Donji Andrijevcu obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje šest komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje društvenih domova i održavanje groblja povjerila je vlastitom komunalnom pogonu. Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda povjerila je trgovačkom društvu čiji je suosnivač, a održavanje nerazvrstanih cesta te obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove i održavanje javne rasvjete pravnim osobama na temelju narudžbenica i ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Osim navedenog, Općina je održavanje javnih zelenih površina i održavanje čistoće javnih površina povjeravala fizičkim osobama putem javnih radova. Na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019. (koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zapošljavanje), s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje je u lipnju 2019. zaključila dva ugovora o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu. Dimnjačarski poslovi određeni odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima u 2019. i 2020. se nisu obavljali.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Donji Andrijevci za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iskazani su u iznosu od 2.796.167,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Donji Andrijevci je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 49.845,00 kn, što čini 1,8 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na sredstva grobne naknade te pomoći iz državnog i županijskog proračuna ostvarena u iznosu od 396.155,00 kn.

U tablici 36 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Donji Andrijevci za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 36

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Donji Andrijevci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	305.500,00	305.025,00	99,8
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	548.000,00	547.499,00	99,9
3.	Dječje igralište	300.000,00	285.000,00	95,0
4.	Javna rasvjeta	1.235.000,00	1.217.637,00	98,6
	Ukupno	2.388.500,00	2.355.161,00	98,6

Gradnju objekata komunalne infrastrukture obavljali su različiti izvođači s kojima su zaključivani ugovori. Rashodi za javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima ostvareni su za građenje pješačkih staza u iznosu od 112.700,00 kn i rekonstrukciju pješačkih staza u iznosu od 437.799,00 kn. Plaćanja su obavljena na temelju ispostavljenih računa i obračunskih situacija.

U tablici 37 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Donji Andrijevci za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 37

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Donji Andrijevci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
1		2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	256.500,00	234.347,00	91,4
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	57.000,00	51.927,00	91,1
3.	Održavanje javnih zelenih površina	10.000,00	8.373,00	83,7
4.	Održavanje javne rasvjete	146.500,00	146.359,00	99,9
Ukupno		470.000,00	441.006,00	93,8

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje društvenih domova i održavanje groblja koje je povjereno vlastitom pogonu na temelju Odluke o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti, održavanje čistoće javnih površina koje su povjerene vlastitom pogonu i fizičkim osobama na temelju ugovora putem javnih radova, te obavljanje komunalnih poslova dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije i veterinarsko-higijeničarske poslove koje je povjereno pravnim osobama na temelju ugovora za obavljanje komunalnih poslova.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i javne rasvjete zaključenih s pravnim osobama na vrijeme od četiri godine. Ugovori sadrži propisane elemente u skladu s odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Donji Andrijevci ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственог upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta te Odlukom o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti.

Općina Donji Andrijevići organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprijeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina i osvijetljenih površina javne namjene u ukupnoj gradskoj površini i o broju parkirnih mjesta na javnim parkiralištima u odnosu na broj registriranih automobila na gradskom području, njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o broju grobnih mjesta na grobljima i broju građana koji čekaju na kupnju grobnog mjesta u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti površina javne namjene za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Donji Andrijevići te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Donji Andrijevci

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Donji Andrijevci ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na određivanje svih komunalnih djelatnosti koje se obavljaju, na sadržaj programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na iskazivanje rashoda koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Donji Andrijevci **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Donji Andrijevci

Općina Donji Andrijevci se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Donji Andrijevci te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. U obrazloženju navodi da je ažuriranje neevidentirane komunalne infrastrukture u poslovnim knjigama u tijeku.

Općina Dragalić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Dragalić utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 59 km², a obuhvaća šest naselja s 1 345 stanovnika.

U tablici 38 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Dragalić je po vrstama komunalne infrastrukture, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Dragalić u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 38

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Dragalić, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Dragalić	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	28	4	24	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
		Pješačke staze	1	1	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	1	0	1	0
4.	Javne zelene površine	Nogometno igralište	1	1	0	0
		Parkovi	2	2	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	5	5	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenici i skulpture	2	2	0	0
		Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	13	13	0	0
6.	Javna rasvjeta	Građevine i uređaji za rasvjetljavanje cesta i javnih površina	10	10	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	6	6	0	0
Ukupno			70	45	25	0

Općina Dragalić je do prosinca 2020. evidentirala 70 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 45 ili 64,3 % u vlasništvu Općine, a 25 ili 35,7 % na zemljištu u javnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Dragalić ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (prosinac 2020.) uneseni podaci za 70 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati i podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.

Općina Dragalić nije poduzimala aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige kao javnog dobra u općoj uporabi u svom vlasništvu, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih nije dostavljala nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige. Također, nije pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljala nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru. Prema odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Dragalić u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje se podatke o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, koji se unose u evidenciju komunalne infrastrukture, unositi tako da iz njih bude vidljivo koje su građevine komunalne infrastrukture, navedene u evidenciji, upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine Dragalić kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti njezin status u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Dragalić evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Dragalić obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-naloz-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Dragalić je u listopadu 2019. donijela Odluku o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima, Odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora te Odluku o komunalnoj djelatnosti koja se obavlja na temelju ugovora o koncesiji. Odlukama su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine i organizacijski oblici njihova obavljanja.

U tablici 39 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Dragalić, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 39

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Dragalić, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Čišćenje javnih površina od snijega – zimska služba	
4.	Održavanje javne rasvjete	
5.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije	
6.	Sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje	
7.	Usluge higijeničarske službe	
8.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Navedenim odlukama nije određena komunalna djelatnost održavanja javnih zelenih površina koja je obavljana u 2019., niti održavanja groblja koja je planirana kao komunalna djelatnost u programu održavanja, a nije ostvarena.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti komunalne djelatnosti i organizacijske oblike njihova obavljanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Dragalić je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu. Programima građenja komunalne infrastrukture određene su građevine koje će se graditi, odnosno rekonstruirati. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora njihova financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, ali ne i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Dragalić nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja, odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture, te po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova.

Općina Dragalić je u ožujku 2019. donijela Odluku o komunalnom doprinosu i Odluku o komunalnoj naknadi, a u prosincu 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 8,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 6,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 4,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,6 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje dvije zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 2,04 kn/m² korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni.

Općina Dragalić je u rujnu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu, a u ožujku 2021. Nacrt dopuna navedene odluke kojima je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje obvezne prekršajne naloge i naplaćuje mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Dragalić, odnosno dopune navedene Odluke sadrže odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Dragalić obavljalo se osam komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima. Općina Dragalić obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje je povjerila pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Obavljanje dimnjačarskih poslova određenih odredbama odluke o komunalnim djelatnostima se u 2019. i 2020. nije obavljalo. Održavanje objekata i uređaja javne rasvjete, održavanja nerazvrstanih cesta, odnosno poljskih putova obavljale su pravne osobe, a obavljanje javnih zelenih površina i čistoće javnih površina na temelju ugovora zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih poslova. Ugovori sadrže sve elemente propisane odredbama članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Općina je s pravnom osobom zaključila ugovor o poslovno-tehničkoj suradnji o održavanju građevina javne odvodnje oborinskih voda i čišćenje javnih površina i nerazvrstanih cesta od snijega – zimska služba, prema kojemu pravna osoba ustupa na korištenje zaposlenika za upravljanje i rad radnim strojevima Općine kao vlasnika navedenih radnih strojeva.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Dragalić izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 780.408,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Dragalić je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 340.588,00 kn, što čini 43,6 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na kapitalne pomoći iz drugih proračuna ostvarene u iznosu od 150.000,00 kn.

U tablici 40 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Dragalić za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 40

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Dragalić za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.023.000,00	24.375,00	2,4
2.	Građevine i uređaji javne namjene (mrtvačnica)	250.000,00	228.741,00	91,5
3.	Javna rasvjeta	250.000,00	248.894,00	99,6
	Ukupno	1.523.000,00	502.010,00	33,0

Rashodi za izgradnju nerazvrstanih cesta planirani su u iznosu od 1.023.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 24.375,00 kn, što je 998.625,00 kn ili 97,6 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 41 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Dragalić za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 41

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Dragalić za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	100.000,00	38.297,00	38,3
2.	Održavanje javnih zelenih površina	210.000,00	120.627,00	57,4
3.	Održavanje javne rasvjete	130.000,00	91.540,00	70,4
4.	Sufinanciranje usluga komunalnog redara	30.000,00	9.629,00	32,1
5.	Održavanje javnih površina	80.000,00	18.305,00	22,9
6.	Održavanje groblja	45.000,00	0,00	-
	Ukupno	595.000,00	278.398,00	46,8

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 595.000,00,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 278.398,00 kn, što je 316.602,00 kn ili 53,2 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i izvješće o izvršenju programa održavanja za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, čišćenje javnih površina od snijega, obavljanje komunalnih poslova dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije, sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje i higijeničarske poslove koje je povjereno pravnim osobama na temelju ugovora za obavljanje komunalnih poslova. Izvješće o izvršenju programa za 2019. sadrži rashode za sufinanciranje usluga zajedničkog komunalnog redara, koji su ostvareni na temelju Sporazuma o međusobnim odnosima u organiziranju Zajedničke službe komunalnog redarstva. Navedeni sporazum su u 2019. potpisale četiri općine. Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu obavljanje poslova komunalnog redarstva nije propisano kao komunalna djelatnost. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Dragalić ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o osnivanju Zajedničke službe komunalnog redarstva i Sporazuma o međusobnim odnosima u organiziranju zajedničke službe komunalnog redarstva. Sporazum utvrđuje način zajedničkog obavljanja poslova komunalnog redarstva te međusobna prava i obveze koja iz toga proizlaze, a potpisale su ga četiri općine u 2019. Općina Dragalić organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina i osvijetljenih površina javne namjene u ukupnoj gradskoj površini i o broju parkirnih mjesta na javnim parkiralištima u odnosu na broj registriranih automobila na gradskom području, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o broju grobnih mjesta na grobljima i broju građana koji čekaju na kupnju grobnog mjesta u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti površina javne namjene za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Dragalić te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Dragalić

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Dragalić ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, određivanje svih komunalnih djelatnosti koje se obavljaju, na sadržaj programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana, na iskazivanje rashoda koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Dragalić **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Dragalić

Općina Dragalić se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Dragalić te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Garčin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Garčin utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 95 km², a obuhvaća osam naselja s 4779 stanovnika.

U tablici 42 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Garčin po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 42

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Garčin, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Garčin	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Javne zelene površine	Nogometno igralište	10	10	0	0
		Parkovi	5	3	2	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	2	2	0	0
2.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	6	6	0	0
3.	Građevine namijenjene obavljanju djelatnosti javnog prijevoza	Autobusni kolodvor	1	0	0	1
Ukupno			24	21	2	1

Općina Garčin je do kolovoza 2020. evidentirala 24 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 21 ili 87,5 % u vlasništvu Općine Garčin, dvije ili 8,3 % u vlasništvu Republike Hrvatske ili javnom vlasništvu, a jedna ili 4,2 % na zemljištu s neriješenim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Garčin ustrojila je i vodi evidenciju javnih zelenih površina, groblja i građevina namijenjenih obavljanju djelatnosti javnog prijevoza, dok evidencija ostale komunalne infrastrukture nije ustrojena. Osim toga, u evidenciju komunalne infrastrukture Općina je evidentirala 155 zemljišnih čestica na kojima se nalaze nerazvrstane ceste za koje je navedeno vlasništvo Općine, odnosno javno dobro u općoj uporabi. Evidencija komunalne infrastrukture u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 24 građevine komunalne infrastrukture sadrži propisane podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se nalazi, podatke o vlasništvu i osobi koja njome upravlja. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati i podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi. Osim podataka za građevine komunalne infrastrukture iz tablice broj 35, u navedenu evidenciju su uneseni i podaci o nerazvrstanim cestama i grobljima koji ne sadrže podatke o nazivu komunalne infrastrukture i nisu sistematizirani po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture te nije moguće utvrditi broj navedenih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu te ju kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje unesene podatke za evidentiranu komunalnu infrastrukturu sistematizirati po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture, kako bi se uvidom u evidenciju mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Prema podacima Općine Garčin, Općina prema utvrđenom prioritetu i redoslijedu poduzima aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Garčin u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Garčin evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaku povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Garčin obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom je obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim, odnosno navedene pojedinačne vrijednosti. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge nefinancijske imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Garčin je u siječnju 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom su, uz deset djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i tri druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na održavanja društvenih domova, obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije te veterinarsko-higijeničarske poslove. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Garčin.

U tablici 43 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Garčin, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 43

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Garčin, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina i uređaja javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje društvenih domova	
9.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
10.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
11.	Održavanje javne rasvjete	
12.	Usluge ukopa pokojnika	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	

Člankom 15. Odluke o komunalnim djelatnostima navedeno je da obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti koje se mogu povjeravati trgovačkom društvu u vlasništvu Općine, a financiraju se iz proračuna Općine, mogu se povjeriti i drugim fizičkim ili pravnim osobama u slučaju da ih trgovačko društvo nije u mogućnosti obaviti.

Postupak odabira osoba s kojima se sklapa ugovor o povjeravanju komunalnih djelatnosti te sklapanje, provedba i izmjene tog ugovora provode se prema propisima o javnoj nabavi, odnosno Pravilniku o provedbi postupaka javne nabave.

Općina Garčin je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kako je propisano odredbama članka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno, s naznakom izvora financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže program održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Garčin nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture.

Općina Garčin je u siječnju 2019. donijela Odluku o komunalnom doprinosu i Odluku o komunalnoj naknadi, a u studenome 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određena je jedna zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po vrstama objekata građenja, način i rokovi plaćanja te uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za stambene objekte i pomoćne prostore u sklopu stambenog objekta, proizvodno-poslovne objekte i gospodarske objekte u iznosu do 10,00 kn/m³, za pomoćne objekte u iznosu do 5,00 kn/m³, za proizvodno-poslovne objekte do 10,00 kn/m³, a za gospodarske objekte u iznosu do 3,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje dvije zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 0,24 kn/m² korisne površine stambenog i poslovnog prostora u prvoj zoni.

Općina Garčin je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, korištenje javnih površina, parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih javnih površina za parkiranje vozila, sakupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda s javno prometnih površina i krovova zgrada uz javne površine, sanitarno-komunalne mjere, mjere za održavanje komunalnog reda, kaznene odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje obvezne prekršajne naloge i naplaćuje novčane kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Garčin sadrži odredbu kojom se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Garčin u 2019. za obavljanje osam komunalnih djelatnosti propisanih Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Garčin obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, groblja i javne rasvjete te uslužne djelatnosti ukopa pokojnika, povjereno je pravnim osobama na temelju ugovora i dodataka ugovoru zaključenih u 2015., 2016., 2019. i 2020. na vrijeme od četiri i jednu godinu, a održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima i građevina javne odvodnje oborinskih voda pravnim i fizičkim osobama na temelju narudžbenica. Osim toga, održavanje čistoće i revitalizaciju javnih površina, sanaciju deponija i uklanjanje alergena Općina je povjeravala fizičkim osobama putem javnih radova. Općina je, na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019. (koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatski zavod za zapošljavanje) s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje zaključila ugovor i dodatak ugovoru o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu. Obavljanje dimnjačarskih usluga, određenih odlukom o komunalnim djelatnostima se u 2019. i 2020. nije obavljalo.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Isporučitelj komunalnih usluga kojemu je povjereno obavljanje komunalne djelatnosti održavanja groblja povjerena je i uslužna komunalna djelatnost pružanja usluga ukopa pokojnika. Ugovorom o obavljanju navedenih poslova zaključenim u 2016. na vrijeme od četiri godine, određeni su način i uvjeti obavljanja navedenih usluga uz suglasnost Općine, koja im je dana prihvaćanjem ponude u postupku povjeravanja obavljanja navedene komunalne usluge. Cjenik usluge ukopa pokojnika objavljen je na mrežnim stranicama Općine, ali nije objavljen na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati javno objavljivanje cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti ukopa pokojnika u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Garčin za građenje i održavanje komunalne infrastrukture iskazani su u iznosu od 8.725.291,00 kn, od čega se 2.981.707,00 kn odnosi na rashode za građenje odlagališta komunalnog otpada (reciklažno dvorište), što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 5.743.584,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Garčin je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 789.602,00 kn, što čini 13,8 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na sredstva grobnih naknada te pomoći iz državnog i županijskog proračuna ostvarena u iznosu od 5.138.625,00 kn.

U tablici 44 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Garčin za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 44

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Garčin za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.180.200,00	1.140.517,00	96,6
2.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	1.337.000,00	1.328.092,00	99,3
3.	Groblja	899.850,00	743.328,00	82,6
4.	Građevine javne odvodnje oborinskih voda	30.700,00	30.636,00	99,8
5.	Građevine uređaji i predmeti javne namjene	12.500,00	12.500,00	100,0
6.	Javna rasvjeta	1.141.000,00	1.137.510,00	99,7
7.	Odlaganje komunalnog otpada	3.011.000,00	2.981.707,00	99,0
	Ukupno	7.612.250,00	7.374.290,00	96,9

U tablici 45 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Garčin za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 45

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Garčin za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	811.000,00	299.581,00	36,9
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	645.000,00	423.713,00	65,7
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	247.900,00	121.177,00	48,9
4.	Održavanje čistoće javnih površina	119.100,00	75.549,00	63,4
5.	Održavanje javne rasvjete	355.000,00	380.018,00	107,0
6.	Održavanje groblja	165.000,00	50.963,00	30,9
	Ukupno	2.343.000,00	1.351.001,00	57,7

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 2.343.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.351.001,00 kn, što je 991.999,00 kn ili 42,3 % manje od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta, javne rasvjete i održavanje groblja ostvareni su na temelju ugovora zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti. Ugovori sadrže propisane odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih poslova, načinu određivanja njihove cijene, te odredbe o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Garčin ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta Općina Garčin organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina i osvijetljenih površina javne namjene u ukupnoj gradskoj površini i o broju parkirnih mjesta na javnim parkiralištima u odnosu na broj registriranih automobila na gradskom području, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o broju grobnih mjesta na grobljima i broju građana koji čekaju na kupnju grobnog mjesta u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti površina javne namjene za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Garčin te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Garčin

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Garčin ustrojila i vodi evidenciju javnih zelenih površina, groblja i građevina namijenjenih obavljanju djelatnosti javnog prijevoza komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, na sistematiziranje komunalne infrastrukture po vrstama i nazivima, na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, određivanje svih komunalnih djelatnosti koje se obavljaju, na sadržaj programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Garčin **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Garčin

Općina Garčin se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Garčin te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Gornja Vrba

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Gornja Vrba utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 20 km², a obuhvaća dva naselja s 2 518 stanovnika.

U tablici 46 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Gornja Vrba po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 46

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Gornja Vrba, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Gornja Vrba	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	36	36	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
3.	Javne zelene površine	Dječja igrališta s pripadajućom opremom	4	4	0	0
		Javni športski prostori	2	2	0	0
4.	Javna parkirališta	Javno parkiralište	1	1	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Mrtvačnica	1	1	0	0
6.	Javna rasvjeta	Rasvjetna tijela	461	461	0	0
7.	Groblja	Groblje	1	1	0	0
Ukupno			507	507	0	0

Općina Gornja Vrba je do kolovoza 2020. evidentirala 507 građevina i uređaja komunalne infrastrukture u vlasništvu Općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Gornja Vrba ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (prosinac 2020.) uneseni podaci za 507 građevina i uređaja komunalne infrastrukture koje se nalaze u vlasništvu Općine.

U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu i osobi koja njome upravlja te zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Gornja Vrba, Općina poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja. I dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Gornja Vrba u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Gornja Vrba evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Gornja Vrba obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Gornja Vrba je u ožujku 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, a u ožujku 2021. izmjene i dopune navedene Odluke. Odlukom te izmjenama i dopunama navedene Odluke, uz osam djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određeni su poslovi dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, kao djelatnost koja se smatra komunalnom djelatnošću od lokalnog značaja na području Općine. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gornja Vrba.

U tablici 47 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gornja Vrba, prema odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima.

Tablica 47

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini
Gornja Vrba, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1	2	
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Održavanje javne rasvjete	
7.	Usluge ukopa pokojnika	
8.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
9.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Općina Gornja Vrba je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasniku kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno, s naznakom izvora financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja. Programi održavanja ne sadrže opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju preporučuje program održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrži sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Gornja Vrba je u lipnju 2015. izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasniku kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Izješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture, odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Gornja Vrba je u prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi te Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 12,00 kn/m³, drugu zonu u iznosu od 10,00 kn/m³, a treću zonu u iznosu od 20,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,9 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje tri zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 3,00 kn/m², odnosno 0,25 kn/m² mjesečno za nekretninu za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Gornja Vrba je u lipnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu, a u ožujku 2021. izmjene i dopune Odluke o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, korištenje javnih površina, parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih javnih površina za parkiranje vozila, sakupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda s javno prometnih površina i krovova zgrada uz javne površine, sanitarno-komunalne mjere, mjere za održavanje komunalnog reda, kaznene odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar na temelju odluke i ugovora o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva zaključenog s jednom općinom. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje obvezne prekršajne naloge i naplaćuje novčane kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Izmjene i dopune Odluke o komunalnom redu sadrže odredbe kojima se propisuje korištenje javnih površina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Gornja Vrba u 2019. i 2020. obavljalo se osam komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, Odlukom o komunalnim djelatnostima i izmjenama i dopunama navedene Odluke, od čega su dvije uslužne komunalne djelatnosti.

Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, održavanje javne rasvjete, obavljanje poslova dezinfekcije i obavljanje usluga ukopa pokojnika Općina je povjerila pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju navedenih poslova. Obavljanje dimnjačarskih poslova povjereno je fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Isporučitelj kojemu je povjereno obavljanje uslužne komunalne djelatnosti ukopa pokojnika donio je opće uvjete isporuke i cjenik komunalne usluge uz suglasnost Općine, koja mu je dana prihvaćanjem ponude u postupku povjeravanja obavljanja navedenih komunalnih usluga. Opći uvjeti obavljanja dimnjačarskih poslova doneseni su uz suglasnost nisu objavljeni u službenom glasilu ili na mrežnim stranicama Općine niti na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge. Cjenici navedenih komunalnih usluga objavljeni su na mrežnim stranicama Općine ali ne i na mrežnim stranicama isporučitelja usluge.

Isporučitelj kojemu je povjereno obavljanje uslužne komunalne djelatnosti obavljanja dimnjačarskih poslova i usluge ukopa pokojnika donijeli su opće uvjete isporuke i cjenike komunalnih usluga uz suglasnost Općine, koja im je dana prihvaćanjem ponude u postupku povjeravanja obavljanja navedenih komunalnih usluga. Opći uvjeti isporuke i obavljanja dimnjačarskih poslova doneseni su uz suglasnost Općine u rujnu 2019. Navedeni opći uvjeti isporuke komunalnih usluga nisu objavljeni u službenom glasilu ili na mrežnim stranicama Općine niti na mrežnim stranicama isporučitelja komunalnih usluga, a cjenici navedenih komunalnih usluga objavljeni su na mrežnim stranicama Općine ali ne i na mrežnim stranicama isporučitelja usluga.

Državni ured za reviziju preporučuje u postupku povjeravanja obavljanja dimnjačarskih usluga i usluga ukopa pokojnika, odnosno odabira isporučitelja navedenih komunalnih usluga zatražiti njihovo javno objavljivanje općih uvjeta pružanja usluga i cjenika navedenih komunalnih usluga, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iskazani su u iznosu od 3.646.803,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Gornja Vrba je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 1.020.086,00 kn, što čini 28,0 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na sredstva kapitalnih pomoći i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 698.559,00 kn.

U tablici 48 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Gornja Vrba za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 48

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Gornja Vrba za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.484.000,00	1.297.200,00	87,4
2.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	6.712.500,00	942.567,00	14,0
3.	Građevine i uređaji javne namjene (mrtvačnica)	555.000,00	488.541,00	88,8
4.	Javna rasvjeta	2.500,00	2.500,00	100,0
5.	Ceremonijalni trg	370.000,00	361.368,00	97,7
	Ukupno	9.124.000,00	3.092.176,00	33,9

Rashodi za javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima planirani su u iznosu od 6.712.500,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 942.567,00 kn, što je 5.769.933,00 kn ili 86,0 % manje od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 49 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Gornja Vrba za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 49

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Gornja Vrba za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	450.000,00	171.178,00	38,0
2.	Održavanje čistoće javnih površina	100.000,00	68.200,00	68,2
3.	Održavanje javne rasvjete	290.000,00	271.622,00	93,7
4.	Sufinanciranje usluga komunalnog redara	25.000,00	21.883,00	87,5
5.	Održavanje groblja	25.000,00	21.744,00	87,0
	Ukupno	890.000,00	554.627,00	62,3

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 890.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 554.627,00 kn, što je 335.373,00 kn ili 37,7 % manje od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture također ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalne djelatnosti obavljanja poslova dezinfekcije, koje je povjereno pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Isto tako, Izvješće o izvršenju programa za 2019. sadrži rashode za sufinanciranje usluga zajedničkog komunalnog redara.

Navedeni rashodi su ostvareni na temelju ugovora o zajedničkom obavljanju komunalnog redarstva kojeg su potpisale dvije općine 2019. Odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu obavljanje poslova komunalnog redarstva nije propisano kao komunalna djelatnost. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina gornja Vrba ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva i ugovora o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva. Općina Gornja Vrba je na temelju Odluke o zajedničkom obavljanju komunalnog redarstva, u lipnju 2018. s drugom općinom potpisala ugovor na neodređeno vrijeme kojim je utvrđeno obavljanje poslova zajedničkog komunalnog redarstva. Prema ugovoru, komunalni redar je zaposlenik druge općine, koristi opremu ugovorne strane na čijem području djeluje. Ugovorena plaća se obračunava u drugoj općini za četiri radna dana u visini 80,0 %, a u Općini Gornja Vrba u visini 20,0 %. Općina Gornja Vrba organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također se mogu koristiti i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Gornja Vrba te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Gornja Vrba

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Gornja Vrba ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Gornja Vrba **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Gornja Vrba

Općina Gornja Vrba se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Gornja Vrba te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Gornji Bogićevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Gornji Bogićevci utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 47 km², a obuhvaća šest naselja s 1 931 stanovnikom.

U tablici 50 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Gornji Bogićevci po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 50

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Gornji Bogićevci, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Gornji Bogićevci	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	35	12	22	1
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
		Pješačke staze	4	0	2	2
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	4	4	0	0
4.	Javne zelene površine	Nogometno igralište	1	1	0	0
		Parkovi	2	0	0	2
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	3	1	1	1
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Autobusna stajališta	5	2	3	0
		Mrtvačnice	2	1	1	0
		Kulturna dobra –arheološko nalazište Utvrda Bedem	1	0	1	0
		Kulturna dobra - spomenici	2	1	1	0
6.	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi	355	355	0	0
		Rasvjetna tijela	355	355	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	5	5	0	0
Ukupno			775	738	31	6

Općina Gornji Bogićevci je do prosinca 2020. evidentirala 775 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 738 ili 95,2 % u vlasništvu Općine, 31 ili 4,0 % u javnom vlasništvu, a šest ili 0,8 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Gornji Bogićevci ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 775 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose propisani podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja te o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopравnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Gornji Bogićevci, Općina poduzima aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, a odnose se na donošenje odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi upisa komunalne infrastrukture zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Gornji Bogićevci u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Gornji Bogičevci evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Gornji Bogičevci obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno komunalne infrastrukture

Općina Gornji Bogičevci je u rujnu 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, kojom je određeno deset komunalnih koje se mogu obavljati na području Općine. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gornji Bogičevci.

U tablici 51 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gornji Bogičevci, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 51

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gornji Bogičevci, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Vlastiti pogon
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Usluge ukopa pokojnika	
9.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
10.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti

Općina Gornji Bogičevci je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno, s naznakom izvora financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, u skladu s odredbama članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Gornji Bogičevci nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja, odnosno održavanja po djelatnostima, odnosno po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture.

Općina Gornji Bogičevci je u travnju 2019. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi te Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu za izgradnju stambeno-poslovnog prostora u iznosu od 7,00 kn/m³, a pomoćnih građevina u iznosu od 1,00 kn/m³, za drugu zonu za izgradnju stambeno-poslovnog prostora u iznosu od 5,00 kn/m³, a pomoćnih građevina u iznosu od 1,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje dvije zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 3,84 kn/m² za jednogodišnje razdoblje, odnosno 0,32 kn mjesečno kada se komunalna naknada obračunava i plaća u obrocima korisne površine stambenog i poslovnog prostora.

Općina Gornji Bogičevci je u prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, sakupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda s javno prometnih površina, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provedbu komunalnog reda te kaznene odredbe za narušavanje komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje obvezne prekršajne naloge i naplaćuje novčane kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Gornji Bogičevci ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Gornji Bogičevci u 2019. i 2020. obavljalo se deset komunalnih djelatnosti, od čega je osam komunalnih djelatnosti određeno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, dok dvije komunalne djelatnosti nisu određene Odlukom o komunalnim djelatnostima. Općina Gornji Bogičevci obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje devet komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina, održavanje građevina i uređaja javne namjene, održavanje groblja, održavanje i zaštita okoliša (usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih jama), obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije te obavljanje usluga ukopa pokojnika i dimnjačarskih poslova povjerila je vlastitom pogonu, a održavanje javne rasvjete pravnoj osobi na temelju narudžbenice.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenici usluga ukopa pokojnika i obavljanja dimnjačarskih poslova, čije je obavljanje povjereno vlastitom pogonu, doneseni su uz suglasnost Općine Gornji Bogičevci, a objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Gornji Bogičevci za građenje i održavanje komunalne infrastrukture iskazani su u iznosu od 3.851.060,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Gornji Bogičevci je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 545.661,00 kn, što čini 14,2 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na prihode od prodaje nefinancijske imovine, pomoći iz drugih proračuna i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 971.793,00 kn.

U tablici 52 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Gornji Bogičevci za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 52

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Gornji Bogičevci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	824.500,00	824.150,00	99,9
2.	Građevine i uređaji javne namjene	1.189.280,00	1.187.780,00	99,9
3.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	825.700,00	718.341,00	87,0
4.	Javna rasvjeta	25.000,00	25.000,00	100,0
5.	Nabava komunalne opreme	158.500,00	157.475,00	100,0
	Ukupno	3.022.980,00	2.912.746,00	96,4

Najznačajniji rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su za unutarnje i vanjsko uređenje novoizgrađenog društvenog doma, opremanje društvenog doma, rekonstrukciju tri pločnika, rekonstrukciju nerazvrstanih cesta, izradu troškovnika za rekonstrukciju tri nerazvrstane ceste, stručni nadzor za izgradnju dva pločnika, dodatna ulaganja na nogometnom igralištu te nabavu komunalne opreme (teretno vozilo, kosilica i malčer).

U tablici 53 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Gornji Bogičevci za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 53

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Gornji Bogičevci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	353.233,00	300.384,00	82,7
2.	Održavanje javnih zelenih površina	495.026,00	410.026,00	82,8
3.	Održavanje javne rasvjete	126.179,00	125.269,00	99,3
4.	Održavanje i zaštita okoliša (usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih jama)	77.385,00	30.135,00	38,9
5.	Usluge deratizacije	62.000,00	72.500,00	116,7
	Ukupno	1.113.823,00	938.314,00	84,2

Rashodi za održavanje javnih zelenih površina, čistoće javnih površina, održavanje građevina i uređaja javne namjene (društvenih domova, vodocrpilišta, mrtvačnica i spomenika), održavanje groblja, planirani su programom održavanja komunalne infrastrukture te iskazani u izvješću o izvršenju navedenog programa u skupnom iznosu, iako su odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđene kao zasebne komunalne djelatnosti. Navedene poslove obavljala su četiri djelatnika komunalnog pogona te je nabavljan materijal, gorivo i mazivo za opremu za obavljanje komunalnih djelatnosti. Rashodi za deratizaciju i usluge crpljenja, odvoza i zbrinjavanja fekalija iz septičkih jama ostvareni su u 2019. iako odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima nisu određene kao komunalne djelatnosti.

Prema odredbi članka 26. Zakona o komunalnom gospodarstvu, osim djelatnosti propisanih navedenim Zakonom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju nalaže Odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti sve komunalne djelatnosti koje će se obavljati na području Općine Gornji Bogičevci. Preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture planirati i iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima, a obavljanje poslova održavanja javnih zelenih površina, čistoće javnih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene i groblja planirati i iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Gornji Bogičevci ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranje zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o ustrojstvu vlastitog komunalnog pogona, Odluke o osnivanju Zajedničke službe komunalnog redarstva i Sporazuma o međusobnim odnosima u organiziranju zajedničke službe komunalnog redarstva. Sporazum utvrđuje način zajedničkog obavljanja poslova komunalnog redarstva te međusobna prava i obveze koja iz toga proizlaze, a potpisale su ga četiri općine u 2019. Općina Gornji Bogičevci organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture, održava komunalni red na svom području, te provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom. Sastavila je Plan upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine za 2019. i Strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine za razdoblje 2019. – 2024. Tako je sastavila i utvrdila podatke o stanju imovine u cilju utvrđivanja vlasničko-pravnog statusa nekretnina te procjene vrijednosti imovine. U cilju poticanja gospodarskoga rasta odredila je način upravljanja imovinom koji podrazumijeva sustavne i koordinirane aktivnosti i dobru praksu. Ostvarenjem organizacijskog strateškog plana Općina Gornji Bogičevci može održivo upravljati imovinom. Upravljanje imovinom, a time i komunalnom infrastrukturom temelji se na načelima javnosti, predvidljivosti, učinkovitosti i odgovornosti. Poštujući navedena načela uz vlasništvo imovine, Općina ostvaruje strateške razvojne ciljeve vezane uz regionalnu, prometnu, kulturnu i zdravstvenu politiku. Učinkovitim upravljanjem cjelokupne imovine pridonosi boljoj kvaliteti života mještana.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Gornji Bogičevci

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Gornji Bogičevci ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja, da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području te da provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na planiranje i iskazivanje rashoda za održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanje komunalne infrastrukture, sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluka o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi te obavljanje poslova održavanja javnih zelenih površina, čistoće javnih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene i groblja planirati i iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Gornji Bogičevci **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Gornji Bogičevci

Općina Gornji Bogičevci se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Gornji Bogičevci te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Gundinci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Gundinci utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 58 km², a obuhvaća jedno naselje s 2 018 stanovnika.

U tablici 54 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Gundinci po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 54

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Gundinci, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Gundinci	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	5	-	3	2
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	-	-
		Pješačke staze	6	4	2	-
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	2	1	1	-
4.	Javne zelene površine	Drvoredi	2	1	1	-
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	8	2	3	3
		Javni sportski i rekreacijski prostori	2	2	-	-
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	2	-	2	-
		Spomenici	1	1	-	-
6.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije i upravljanje javnom rasvjetom	5	-	5	-
		Rasvjetni stupovi	285	-	285	-
		Rasvjetna tijela	285	-	285	-
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	1	1	-	-
8.	Građevine namijenjene obavljanju djelatnosti javnog prijevoza	Autobusna stajališta	2	2	-	-
Ukupno			607	15	587	5

Općina Gundinci je do kolovoza 2020. evidentirala 607 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 15 ili 2,5 % u vlasništvu Općine, 587 ili 96,7 % u javnom vlasništvu, a pet ili 0,8 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Gundinci ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 607 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu i osobi koja njome upravlja i drugi podaci. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati i podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Gundinci, Općina poduzima aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi koje se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Gundinci u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka.

Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Gundinci evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake pojedinačne građevine i uređaja komunalne infrastrukture, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Gundinci obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Gundinci je u svibnju 2015. donijela Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, u prosincu 2019. Odluku o komunalnim djelatnostima, a u ožujku 2021. Odluku o izmjeni navedene odluke, kojima su uz sedam djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i dvije djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na preventivnu dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju te veterinarsko-higijeničarske usluge. Odlukama su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gundinci u skladu s odredbama Zakon o komunalnom gospodarstvu.

U tablici 55 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gundinci, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 55

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Gundinci, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje javnih i zelenih površina	
3.	Održavanje groblja	
4.	Održavanje čistoće javnih površina	
5.	Održavanje javne rasvjete	
6.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
7.	Veterinarsko-higijeničarske usluge	
8.	Usluge ukopa pokojnika	
9.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Navedenim odlukama nije određena komunalna djelatnost održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, koja je obavljena u 2019.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti komunalne djelatnosti i organizacijske oblike njihova obavljanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema Odluci o komunalnim djelatnostima postupak davanja koncesije i obračun naknade za koncesiju provodi se prema propisima kojima se uređuju koncesije, pri čemu se koncesija dodjeljuje na rok od pet godina, a postupak odabira osobe kojoj se povjerava obavljanje komunalne djelatnosti na temelju ugovora prema propisima o javnoj nabavi te zaključivanjem ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti najduže na vrijeme od četiri godine.

Općina Gundinci je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno, s naznakom izvora financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu održavanja komunalne infrastrukture iskazani su rashodi za sufinanciranje priključaka na vodovodnu mrežu građana, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije komunalna djelatnost.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrži sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprijeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Gundinci nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općina je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnijela predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Gundinci je u siječnju 2019. donijela Odluku o komunalnom doprinosu i Odluku o komunalnoj naknadi, a u studenome 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 6,00 kn/m³, za drugu 4,00 kn/m³, a za treću 0,50 kn/m³ građevine za koju se plaća, ovisno o njenom obujmu. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja dvije zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Gundinci koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 1,20 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Gundinci je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene te održavanje reda i čistoće na njima i njihovo čuvanje, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, a mogu izdavati prekršajne naloge i naplaćivati kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Gundinci sadrži odredbu kojom se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Gundinci u 2019. i 2020. obavljalo se devet komunalnih djelatnosti, od čega dvije uslužne komunalne djelatnosti. Općina Gundinci obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javne rasvjete, održavanje groblja, javne rasvjete, poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije te uslužnu djelatnost ukopa pokojnika povjerila je pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a uslužnu djelatnost obavljanja dimnjačarskih usluga na temelju ugovora o koncesiji. Osim toga, održavanje i revitalizaciju javnih površina, odnosno održavanje javnih i zelenih površina te održavanje čistoće javnih površina, Općina je povjeravala fizičkim osobama putem javnih radova. Općina je, na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019. (koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatski zavod za zapošljavanje) s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje zaključila ugovor i dodatak ugovoru o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu. Veterinarsko-higijeničarske usluge određene odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima se u 2019. i 2020. nisu obavljale.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenici usluga ukopa pokojnika i obavljanja dimnjačarskih poslova, čije je obavljanje povjereno pravnoj i fizičkoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, odnosno ugovora o koncesiji, doneseni su uz suglasnost Općine Gundinci, koja im je dana prihvaćanjem ponuda u postupku povjeravanja obavljanja navedenih komunalnih djelatnosti odabranim isporučiteljima te su objavljeni su na mrežnim stranicama Općine, a za ukop pokojnika i na mrežnoj stranici isporučitelja usluge. Isporučitelj dimnjačarskih usluga nema mrežnu stranicu.

Državni ured za reviziju preporučuje u postupku povjeravanja obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti odnosno odabira isporučitelja komunalnih usluga osigurati njihovu sposobnost za javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, rashodi Općine Gundinci za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iskazani su u iznosu od 6.038.237,00 kn, od čega se 4.512.552,00 kn odnosi na rashode za izgradnju društvenih domova, sanaciju odlagališta komunalnog otpada i sufinanciranje priključaka građana na vodovodnu mrežu, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje, odnosno održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 1.525.685,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Gundinci je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 303.226,00 kn, što čini 19,9 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na pomoći iz državnog proračuna, odnosno fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 776.053,00 kn.

U tablici 56 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Gundinci za 2019., prema izvješću o izvršenju navedenog programa.

Tablica 56

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Gundinci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Građevine i uređaji javne namjene	2.500.000,00	2.523.851,00	100,9
2.	Javna rasvjeta	249.000,00	143.209,00	57,5
3.	Groblje	26.000,00	29.725,00	114,3
4.	Sanacija odlagališta otpada	1.953.000,00	1.939.136,00	99,3
	Ukupno	4.728.000,00	4.635.921,00	98,0

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su za proširenje i rekonstrukciju javne rasvjete, ugradnju javne rasvjete na groblju, izgradnju društvenog doma (izlijevanje, izrada i betoniranje podne i stropne ploče, zidanje nosivih i pregradnih zidova, ugradnja hidroizolacije, o toplinske izolacije, izrada krovne konstrukcije, ugradnja stolarije izrada fasade i drugi radovi), sanaciju i zatvaranje odlagališta otpada, te usluge tehničkog pregleda i stručnog nadzora sanacije odlagališta otpada.

U tablici 57 daju se podaci izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Gundinci, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 57

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Gundinci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova	311.000,00	292.707,00	94,1
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	588.000,00	587.565,00	99,9
3.	Održavanje javnih zelenih površina	181.822,00	209.468,00	115,2
4.	Održavanje građevina, uređaja javne odvodnje (kanalska mreža)	50.000,00	48.450,00	96,9
5.	Održavanje groblja	75.000,00	74.440,00	99,2
6.	Održavanje javne rasvjete	185.250,00	140.121,00	101,2
7.	Sufinanciranje vodovodnih priključaka na vodovodnu mrežu	50.000,00	49.565,00	99,1
	Ukupno	1.441.072,00	1.402.316,00	97,3

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje groblja i održavanje javne rasvjete ostvareni su za poslove održavanja koje su obavljali razni izvoditelji s kojima su zaključivani ugovori o obavljanju određenih poslova. Ugovori sadrži odredbe o komunalnoj djelatnosti za koju se sklapa, vremenu na koje su sklopljeni, vrsti i opisu ugovorenih poslova, cijenama i načinu plaćanja ugovorenih poslova te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Gundinci ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственог upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Gundinci organizira, financira i nadzire održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Gundinci te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Gundinci

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Gundinci ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i odluke komunalnom redu, da je Odluka o komunalnom redu usklađena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja, da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području te da javno objavljuje opće uvjete isporuke i cjenike komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost Odluke o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na iskazivanje rashoda koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture, na osiguranje sposobnosti isporučitelja komunalnih usluga za javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge, te provođenje sustavne analize i vrednovanja učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Gundinci **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Gundinci

Općina Gundinci se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Gundinci te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Klakar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Klakar utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 53,5 km², a obuhvaća četiri naselja s 2 321 stanovnika.

U tablici 58 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Klakar po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 58

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Klakar, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Klakar	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	49	49	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
		Pješačke staze	10	10	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	1	1	0	0
4.	Javne zelene površine	Javne zelene površine u selu	10	10	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	5	5	0	0
5.	Javna rasvjeta	Sustavi građevina i uređaja za rasvjetljavanje cesta i javnih površina	16	16	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	2	2	0	0
Ukupno			94	94	0	0

Općina Klakar je do kolovoza 2020. evidentirala 94 građevine i uređaja komunalne infrastrukture u vlasništvu Općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Klakar ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 94 građevine i uređaja komunalne infrastrukture.

Evidencija sadrži propisane podatke o nazivu komunalne infrastrukture, vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi i vlasništvu. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati i podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Klakar, Općina je poduzimala aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru. Prema pisanom obrazloženju Općine Klakar, Općina je u ranijim godinama podnosila pojedinačne ispravne postupke te je imovina koja je bila evidentirana kao javno dobro postala vlasništvo Općine. Općina nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi koja se dostavlja nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62 i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja i dalje provoditi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Klakar u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Klakar evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake pojedinačne građevine i uređaja komunalne infrastrukture, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Klakar obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Klakar je u svibnju 2008. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, a u 2021. Nacrt odluke o komunalnim djelatnostima kojom su uz deset djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i druge tri djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske usluge i održavanje društvenih domova. Odlukama su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Klakar u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Nacrt odluke o komunalnim djelatnostima iz 2021. nije usvojilo predstavničko tijelo Općine. Odredbama članka 133. Zakona o komunalnom gospodarstvu jedinica lokalne samouprave dužna je uskladiti akte o osnivanju, statute i druge opće akte sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže Odluku o komunalnim djelatnostima donijeti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici 59 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Klakar, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 59

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Klakar, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje građevina i uređaja javne namjene	
3.	Održavanje čistoće javnih površina	
4.	Održavanje javne rasvjete	
5.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
6.	Usluge ukopa pokojnika	
7.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
8.	Veterinarsko-higijeničarske usluge	
9.	Održavanje javnih i zelenih površina	
10.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
11.	Održavanje groblja	
12.	Održavanje društvenih domova	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Općina Klakar je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja komunalne infrastrukture s naznakom izvora financiranja, a troškovi su iskazani za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarenje programa, s naznakom izvora financiranja i opisa poslova održavanja komunalne infrastrukture, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu građenja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za proširenje i izgradnju vodovodne i plinske mreže, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije komunalna djelatnost.

Državni ured za reviziju nalaže program održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Klakar nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik nije podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019., što nije u skladu s odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima općinski načelnik, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnosi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu, koja se objavljuju u službenom glasilu.

Državni ured za reviziju nalaže podnositi izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture predstavničkom tijelu te ih objavljivati u službenom glasilu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu

Općina Klakar je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi i Odluku o vrijednosti boda za obračun komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način obračuna i rokovi plaćanja, postupci izdavanja rješenja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi od 8,00 kn/m³ do 24,00 kn/m³, za drugu zonu od 8,00 kn/m³ do 12,00 kn/m³, a za treću od 1,00 kn/m³ do 8,00 kn/m³ građevine za koju se plaća, ovisno o njenoj vrsti i namjeni. Također, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu, drugu i treću zonu za izgradnju otvorenih građevina (otvoreni bazeni, igrališta, parkirališta i drugo) iznosi 8,00 kn/m³.

Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja jedne zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, način i rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Klakar koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Navedenom odlukom je utvrđeno da rješenje o komunalnoj naknadi donosi jedinstveni upravni odjel za kalendarsku godinu do 31. ožujka tekuće godine. Tijekom 2019. Općina nije donijela rješenja o komunalnoj naknadi, čime je propustila ostvariti prihode od komunalne naknade, što je učinjeno u 2020. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u mjesečnom iznosu 0,01 kn/m², odnosno 0,1 kn/m² godišnje po m² korisne površine nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Klakar je u 2019. donijela prijedlog Odluke o komunalnom redu kojem je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari, koji donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Odluku o komunalnom redu nije usvojilo Općinsko vijeće. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Prijedlog odluke o komunalnom redu Općine Klakar sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama. Prijedlog odluke nije donijelo predstavničko tijelo Općine, kako je propisano odredbama članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje Odluku o komunalnom redu donijeti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Klakar u 2019. i 2020. obavljalo se šest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakon o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Klakar obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta, održavanje javne rasvjete, obavljanje poslova deratizacije i održavanje groblja, te uslužnu djelatnost ukopa pokojnika povjerila je pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Osim toga, održavanje i revitalizaciju javnih zelenih površina Općina je povjeravala fizičkim osobama putem javnih radova. Općina je, na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019. (koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zapošljavanje) s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje zaključila ugovor o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu.

Ostalih sedam komunalnih djelatnosti određenih odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima koje se odnose na održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, građevina javne odvodnje oborinskih voda, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, društvenih domova, čistoće javnih površina, veterinarsko-higijeničarske usluge i dimnjačarske usluge u 2019. i 2020. nisu se obavljale.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenik usluga ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno fizičkoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, doneseni su uz suglasnost Općine Klakar, koja im je dana prihvaćanjem ponude u postupku povjeravanja obavljanja navedene komunalne djelatnosti s odabranim isporučiteljem te su objavljeni su na mrežnim stranicama Općine, a nisu objavljeni na mrežnim stranicama isporučitelja usluge.

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužnu komunalnu djelatnost ukopa pokojnika na području Općine Klakar, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture, rashodi Općine Klakar za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iskazani su u iznosu od 8.619.204,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prihodi od komunalne naknade u 2019. nisu ostvareni. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Klakar je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 41.403,00 kn, što čini 0,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na kapitalne pomoći i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 1.364.729,00 kn.

U tablici 60 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Klakar za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 60

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Klakar za 2019

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Zemljište za izgradnju objekata komunalne infrastrukture	30.000,00	0,00	-
2.	Javne površine	1.324.000,00	823.709,00	62,2
3.	Nerazvrstane ceste	7.695.000,00	7.011.797,00	91,1
4.	Javna rasvjeta	100.000,00	107.580,00	107,6
5.	Opskrba pitkom vodom	35.000,00	0,00	-
6.	Odvodnja i pročišćavanje oborinskih voda	50.000,00	23.551,00	47,1
7.	Proširenje plinske mreže	20.000,00	0,00	-
	Ukupno	9.254.000,00	7.966.637,00	86,1

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 9.254.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 7.966.637,00 kn, što je 1.287.363,00 kn ili 13,9 % manje od plana, dok rashodi za opskrbu pitkom vodom i proširenje plinske mreže nisu ostvareni pri čemu izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 61 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Klakar, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 61

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Klakar za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova	300.000,00	474.787,00	158,3
2.	Održavanje građevina, uređaja javne odvodnje (kanalska mreža)	20.000,00	0,00	-
3.	Održavanje groblja	70.000,00	69.869,00	99,8
4.	Održavanje javne rasvjete	120.000,00	107.911,00	89,9
	Ukupno	510.000,00	652.567,00	127,9

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 510.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 652.567,00 kn, što je 142.567,00 kn ili 27,9 % više od plana, a rashodi za održavanje građevina i uređaja javne odvodnje (kanalska mreža) nisu ostvareni, pri čemu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova deratizacije koji su povjereni pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti te održavanje javnih zelenih površina koji su povjereni fizičkim osobama na temelju ugovora o radu putem javnih radova.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Klakar ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta.

Općina Klakar organizira, financira i nadzire održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Klakar te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Klakar

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Klakar ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi i Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja, da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području te da javno objavljuje opće uvjete isporuke i cjenike za uslužne komunalne djelatnosti. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, podnošenje izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture predstavničkom tijelu, na donošenje Odluke o komunalnim djelatnostima i Odluke o komunalnom redu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti, na iskazivanje rashoda koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana te provođenje sustavne analize i vrednovanja učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Klakar **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Klakar

Općina Klakar se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Klakar te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Nova Kapela

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Nova Kapela utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 129 km², a obuhvaća dvanaest naselja s 4 202 stanovnika.

U tablici 62 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Nova Kapela po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 62

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Nova Kapela, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Nova Kapela	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	112	41	68	3
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	2	2	0	0
3.	Javne zelene površine	Dječja igrališta s pripadajućom opremom	11	8	2	1
		Javni sportski i rekreacijski prostori	15	11	2	2
		Zelene površine uz ceste	13	9	4	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	12	1	10	1
5.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	8	7	1	0
Ukupno			173	79	87	7

Općina Nova Kapela je do kolovoza 2020. evidentirala 173 građevine komunalne infrastrukture, od čega je 79 ili 45,7 % vlasništvu Općine, 87 ili 50,3 % u javnom vlasništvu, a sedam ili 4,0 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Nova Kapela ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 173 građevine komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja i o radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa, kako je propisano odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Nova Kapela, Općina provodi aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru. S dvije pravne osobe i Brodsko-posavskom županijom zaključila je ugovor o javnim uslugama za obavljanje geodetsko-katastarskih usluga radi izrade katastra nekretnina. Nakon novih katastarskih izmjera, izrade digitalnog ortofotoplana, elaborata geodetske osnove, popisa katastarskih čestica, posjedovnih listova i osoba upisanih u posjedovne listove obrade podataka o položaju i obliku zgrada i građevina, obrade podataka o katastarskim česticama i nositeljima prava na katastarskim česticama, izrađen je geodetski elaborat te je novo stanje upisano u katastarski operat i u zemljišne knjige, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Nova Kapela u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Nova Kapela evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake pojedinačne građevine i uređaja komunalne infrastrukture, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Nova Kapela obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Nova Kapela je u prosincu 2012. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, u ožujku 2016. Odluku o izmjenama i dopunama navedene odluke, a u listopadu 2019.

Odluku o komunalnim djelatnostima. Navedenom odlukom je uz deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, od čega su dvije uslužne komunalne djelatnosti, određena i djelatnost koja se smatra komunalnom djelatnosti od značaja za Općinu, a odnosi se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Nova Kapela.

U tablici 63 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Nova Kapela, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 63

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini
Nova Kapela, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanje javne rasvjete	
4.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
5.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Vlastiti pogon
6.	Održavanje javnih i zelenih površina	
7.	Održavanje građevina i uređaja javne namjene	
8.	Održavanje groblja	
9.	Održavanje čistoće javnih površina	
10.	Usluge ukopa pokojnika	
11.	Obavljanje dimnjačarskih usluga	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Općina Nova Kapela je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno, s naznakom izvora financiranja. Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu građenja komunalne infrastrukture za 2019. iskazani su rashodi za projektiranje vodovodnog sustava i sustava vodoodvodnje, a u programu održavanja komunalne infrastrukture rashodi za komunalno redarstvo, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture odvojeno u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Nova Kapela nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, predstavničkom tijelu su podnesena izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova.

Općina Nova Kapela je u ožujku 2019. donijela odluku o komunalnom doprinosu i odluku o komunalnoj naknadi, a u studenome 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 2,00 kn/m³, a za drugu zonu 1,00 kn/m³, građevine za koju se plaća, ovisno o vrsti i namjeni građevine te da li se plaća za redovnu građenje građevine za koju se plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,9 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje jedinstvene zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Nova Kapela koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 4,20 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Nova Kapela je u veljači 2020. i 2021. donijela Odluku o komunalnom redu te izmjene i dopune navedene odluke kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar.

U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Nova Kapela sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Nova Kapela u 2019. i 2020. obavljalo se osam komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, Odlukom o komunalnim djelatnostima i izmjenama navedene odluke, od čega je jedna uslužna djelatnost. Općina Nova Kapela obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javnih zelenih površina, groblja, čistoće javnih površina i uslužne djelatnosti ukopa pokojnika povjereno je vlastitom komunalnom pogonu. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i održavanje javne rasvjete te obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije povjereno je pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti zaključenih u 2016. i 2020. na vrijeme od četiri godine, odnosno jednu godinu. Komunalna djelatnost održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda i uslužna djelatnost obavljanja dimnjačarskih poslova u 2019. i 2020. se nisu obavljale.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Isporučitelj komunalne usluge ukopa pokojnika je vlastiti pogon, za čije je usluge Općinsko vijeće donijelo odluku o cjeniku pogrebnih usluga koji je objavljen u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine Nova Kapela.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju proračuna i programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Nova Kapela za građenje i održavanje komunalne infrastrukture iskazani su u iznosu od 8.156.445,00 kn od čega se 113.160,00 kn odnosi na rashode za izradu projektne dokumentacije za vodoodvodnju i javnu vodoopskrbu, a 23.689,00 kn na komunalno redarstvo, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 8.019.596,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Nova Kapela je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 1.773.491,00 kn, što čini 22,1 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na pomoći iz državnog proračuna ostvarena u iznosu od 1.896.056,00 kn.

U tablici 64 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Nova Kapela za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 64

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Nova Kapela za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	5.555.598,00	5.177.880,00	93,2
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	509.000,00	457.185,00	89,8
3.	Građevine i uređaji za javnu odvodnju	57.000,00	56.938,00	99,9
4.	Građevine, uređaji i predmeti javne namjene	432.500,00	431.998,00	99,9
5.	Projektiranje vodovodnog sustava i vodoodvodnje	113.168,00	113.160,00	100,0
	Ukupno	6.667.266,00	6.237.161,00	93,6

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su za izgradnju i sanaciju nerazvrstanih cesta, povećanje energetske učinkovitosti zgrade općine izradom projektne dokumentacije i ugradnjom toplinske ovojnice vanjskih zidova, usluge stručnog nadzora, rekonstrukciju pješačke staze, izradu studijske i projektne dokumentacije vodovodnog sustava i odvodnje te izvođenje radova na cestovnim kanalima za odvodnju oborinskih voda.

U tablici 65 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Nova Kapela, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 65

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Nova Kapela za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova	755.000,00	771.336,00	102,2
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	360.200,00	347.875,00	96,6
3.	Održavanje javne rasvjete	216.000,00	222.105,00	102,8
4.	Komunalno redarstvo	28.500,00	23.689,00	83,1
5.	Vlastiti pogon	553.710,00	554.279,00	100,1
	Ukupno	1.913.410,00	1.919.284,00	100,3

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova deratizacije i dezinsekcije koji su povjereni pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti zaključenog za razdoblje 2016. do 2020. Rashodi za održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja planirani su i iskazani u izvješću o izvršenju navedenog programa u okviru rashoda vlastiti pogon iako su navedene djelatnosti odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima propisane kao zasebne komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju nalaže u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture, a održavanje javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Nova Kapela ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavlja upravno tijelo nadležno za komunalne djelatnosti u skladu s Odlukom o nadzoru nad obavljanjem komunalne djelatnosti unutar Jedininstvenog upravnog odjela te komunalni redar u skladu s Odlukom o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva, ugovora i dodatka ugovoru o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva koje su u 2016., 2018. i 2019. potpisale četiri, odnosno pet općina. Općina Nova Kapela organizira, financira i nadzire održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Nova Kapela te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Nova Kapela

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Nova Kapela ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i odluke komunalnom redu, da je Odluka o komunalnom redu usklađena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja, da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području te da javno objavljuje opće uvjete isporuke i cjenike za uslužne komunalne djelatnosti. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na iskazivanje rashoda koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture te provođenje sustavne analize i vrednovanja učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Nova Kapela **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Nova Kapela

Općina Nova Kapela se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Nova Kapela te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Okučani

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Okučani utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 159,61 km², a obuhvaća 17 naselja s 3 433 stanovnika.

U tablici 66 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Okučani po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica j 66

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Okučani, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Okučani	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	53	53	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
		Pješačke staze	4	4	0	0
3.	Javna parkirališta	Parkiralište	1	1	0	0
4.	Javne zelene površine	Javni sportski i rekreacijski prostori	2	2	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	1	1	0	0
		Spomenici	3	3	0	0
		Križevi	1	1	0	0
		Turistička signalizacija	2	2	0	0
		Drugi objekti	3	2	1	0
6.	Javna rasvjeta	Javna rasvjeta	1	1	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	1	1	0	0
Ukupno			73	72	1	0

Općina Okučani je na svom području evidentirala 73 građevine i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 72 ili 98,6 % u vlasništvu Općine, a jedna ili 1,4 % u vlasništvu Republike Hrvatske.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Okučani ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 73 građevine i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja i o radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Okučani, Općina nije poduzimala aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Okučani u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Okučani evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake pojedinačne građevine i uređaja komunalne infrastrukture, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Okučani obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uvedeni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima, odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Okučani je u listopadu 2001. donijela Odluku o organizaciji i obavljanju dimnjačarskih poslova, u veljači 2005. Odluku kojom komunalnu djelatnost održavanja groblja i usluge ukopa pokojnika povjerava trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina, u prosincu 2013. Odluku o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina, a u prosincu 2018. Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Odlukom o obavljanju komunalnih djelatnosti trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina nisu određene djelatnosti koje će obavljati navedeno trgovačko društvo.

U tablici 67 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Okučani, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 67

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Okučani, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
2.	Održavanje javne rasvjete	
3.	Obavljanje poslova dezinfekcije i deratizacije	
4.	Zbrinjavanje životinja	
5.	Prigodno ukrašavanje naselja (iluminacija i dekoracija)	
6.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
7.	Održavanje građevina i uređaja javne namjene	
8.	Održavanje groblja	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Okučani
9.	Usluge ukopa pokojnika	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
10.	Obavljanje dimnjačarskih usluga	

Tijekom 2019. obavljena je komunalna djelatnost odvodnje atmosferskih voda, održavanje čistoće javnih površina, održavanje javnih površina, koje su propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, ali ne i odredbama odluka o komunalnim djelatnostima te nije određen organizacijski oblik njezina obavljanja, a obavljalo ju je vlastito trgovačko društvo. Odlukom iz prosinca 2018. određeno je da komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta, može obavljati pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti, a njezino obavljanje je povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina i pravnoj osobi na temelju ugovora, dok je za komunalne djelatnosti prigodnog ukrašavanja Općine te postavljanja i skidanja Božićnih lampi i ukrasa određeno da navedene komunalne djelatnosti može obavljati pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti, a njihovo obavljanje je povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti komunalne djelatnosti i organizacijske oblike njihova obavljanja te uskladiti odredbe kojima će se urediti obavljanje komunalnih djelatnosti s organizacijskim oblikom njihova obavljanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Okučani je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno kako je propisano odredbama članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, po djelatnostima i vrstama radova komunalne infrastrukture na kojima se obavljaju, opis poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu građenja komunalne infrastrukture za 2019. iskazani su rashodi za izradu projektne dokumentacije i građenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Izvješće o stanju u prostoru Općini Okučani je u izradi.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja, odnosno programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova.

Općina Okučani je u listopadu 2018. donijela Odluku o komunalnom doprinosu i Odluku o komunalnoj naknadi, a u prosincu 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu. Odlukom o komunalnom doprinosu određeno je pet zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa.

Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za stambene građevine za prvu zonu iznosi 8,00 kn/m³, drugu zonu 6,00 kn/m³, treću zonu 5,00 kn/m³, četvrtu zonu 4,00 kn/m³, a za petu zonu 2,00 kn/m³ građevine za koju se plaća, dok se za pomoćne i gospodarske građevine obračunava i naplaćuje u iznosu od 2,00 kn/m³, neovisno o zoni u kojoj se građevina nalazi. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,6 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Okučani koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 6,96 kn/m², odnosno mjesečnom iznosu 0,58 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Okučani je u prosincu 2018. i ožujku 2021. donijela Odluku i izmjene i dopune Odluke o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka, odnosno izmjene i dopune odluke o komunalnom redu Općine Okučani sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Okučani u 2019. i 2020. obavljalo se deset komunalnih djelatnosti, određenih odredbama Zakon o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna djelatnost. Općina Okučani obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja javnih površina, odvodnje atmosferskih voda, održavanje čistoće javnih površina, održavanje groblja, prigodno ukrašavanje naselja i obavljanje usluge ukopa pokojnika povjereno je trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina na temelju ugovora o obavljanju komunalnih poslova zaključenog u prosincu 2018. Obavljanje komunalne djelatnosti nerazvrstanih cesta povjereno je pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti i trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina Okučani. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja javne rasvjete, dezinfekcije i deratizacije i poslova zbrinjavanja životinja u skloništa za životinje povjereno je pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Dimnjačarske usluge nisu obavljane u 2019.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenik usluga ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina, doneseni su uz suglasnost Općine Okučani. Cjenik je objavljen na mrežnim stranicama Općine i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Okučani za građenje i održavanje komunalne infrastrukture iskazani su u iznosu od 6.208.122,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Okučani je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena isključivo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 1.143.875,00 kn, što čini 18,4 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na kapitalne pomoći iz drugih proračuna ostvarena u iznosu od 2.001.077,00 kn.

U tablici 68 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Okučani za 2019., prema izvješću o izvršenju navedenog programa.

Tablica 68

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Okučani za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.030.000,00	1.060.350,00	102,9
2.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	333.000,00	212.532,00	63,8
3.	Građevine i uređaji javne namjene (zgrade društvenih domova)	2.320.000,00	2.286.656,00	98,6
4.	Građevine i uređaji javne namjene (sportsko-rekreacijski objekt)	722.614,00	722.614,00	100,0
5.	Spomenici žrtvama Domovinskog rata	300.000,00	0,00	-
	Ukupno	4.705.614,00	4.282.152,00	91,0

Rashodi za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda planirani su u iznosu od 333.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 212.532,00 kn, što je 120.468,00 kn ili 36,2 % manje od plana, dok su rashodi za izgradnju spomenika žrtvama Domovinskog rata planirani u iznosu 300.000,00 kn, a nisu ostvareni, pri čemu izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su za izgradnju i uređenje nerazvrstane ceste i dijela javne površine koja je sastavni dio trga, završetak izgradnje objekata za odvodnju otpadnih voda, uređenje i rekonstrukciju dva društvena doma, sanaciju sportsko-rekreacijskog objekta te izgradnju i postavljanje spomen-obilježja žrtvama Domovinskog rata.

U tablici 69 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Okučani, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 69

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Okučani za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	1.126.800,00	1.093.742,00	97,1
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	35.000,00	34.800,00	99,4
3.	Održavanje čistoće javnih površina	333.000,00	332.617,00	99,9
4.	Održavanje i uređenje javnih površina	124.000,00	115.550,00	93,2
5.	Održavanje javne rasvjete	310.000,00	287.631,00	92,8
6.	Održavanje groblja	49.000,00	48.930,00	99,9
7.	Prigodno ukrašavanje naselja	16.000,00	12.700,00	79,4
	Ukupno	1.993.800,00	1.925.970,00	96,6

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova dezinfekcije i deratizacije i poslova zbrinjavanja životinja u skloništa za životinje koji su povjereni pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih površina, čistoće javnih površina, održavanje groblja te obavljanje usluga ukopa pokojnika ostvareni su na temelju ugovora i dodatka ugovoru zaključenog s trgovačkim društvom u vlasništvu Općine. Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni na temelju ugovora zaključenog s fizičkom osobom o obavljanju komunalne djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Okučani ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o osnivanju Zajedničke službe komunalnog redarstva i sporazuma o međusobnim odnosima u organiziranju zajedničke službe komunalnog redarstva. Sporazum utvrđuje način zajedničkog obavljanja poslova komunalnog redarstva te međusobna prava i obveze koja iz toga proizlaze, a potpisale su ga četiri općine u 2019. Općina Okučani organizira, financira i nadzire održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Okučani te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Okučani

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Okučani ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i odluke komunalnom redu, da je Odluka o komunalnom redu usklađena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja, da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području te da javno objavljuje opće uvjete isporuke i cjenike za uslužne komunalne djelatnosti. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost odluke o komunalnim djelatnostima s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na iskazivanje rashoda koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana te provođenje sustavne analize i vrednovanja učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Okučani **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Okučani

Općina Okučani se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Okučani te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Oprisavci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Oprisavci utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 64,57 km², a obuhvaća osam naselja s 2 514 stanovnika.

U tablici 70 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Oprisavci po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 70

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Oprisavci, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Oprisavci	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	35	12	23	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	2	2	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	2	1	1	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	2	2	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	7	4	3	0
		Druge javne zelene površine	4	4	0	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	18	0	18	0
5.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije	10	0	10	0
		Rasvjetni stupovi	250	0	250	0
		Rasvjetna tijela	389	0	375	14
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	7	5	0	2
Ukupno			726	30	680	16

Općina Oprisavci je do kolovoza 2020. evidentirala 726 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 30 ili 4,1 % u vlasništvu Općine, 680 ili 93,7 % u javnom ili društvenom vlasništvu, a 16 ili 2,2 % u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Oprisavci ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 726 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja te o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopравnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Oprisavci, Općina nije poduzimala aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Oprisavci u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka.

Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Oprisavci evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaja komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Oprisavci obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Oprisavci je u siječnju 2014. donijela Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti i Odluku o obavljanju dimnjačarskih poslova, u ožujku 2017. Odluku o povjeravanju komunalnih poslova, a u listopadu 2020. Odluku o komunalnim djelatnostima kojom su uz deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i tri druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove i održavanje društvenih domova. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Oprisavci.

U tablici 71 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Oprisavci, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 71

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Oprisavci, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Oprisavci
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje javne rasvjete	
9.	Deratizacija i dezinfekcija	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
10.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
11.	Usluge ukopa pokojnika	
12.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
13.	Održavanje društvenih domova	-

Odlukom o komunalnim djelatnostima određena je komunalna djelatnost održavanja društvenih domova, ali ne i organizacijski oblik njezina obavljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti i organizacijski oblik obavljanja komunalne djelatnosti održavanja društvenih domova.

Općina Oprisavci je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Program građenja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu građenja komunalne infrastrukture za 2019. iskazani su rashodi za dodatna ulaganja na zgrade društvenih domova i općine te energetske obnovu društvenog doma, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Oprisavci nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja, odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture, odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova.

Općina Oprisavci je u siječnju 2019. donijela odluke o komunalnom doprinosu i komunalnoj naknadi, a u studenome 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa.

Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi od 10,00 kn/km³ do 20,00 kn/km³, za drugu zonu od 2,00 kn/km³ do 3,00 kn/km³, a za treću zonu od 1,50 kn/km³ do 2,50 kn/km³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, obveznici plaćanja, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Oprisavci koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 1,80 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Oprisavci je u prosincu 2011. donijela Odluku o komunalnom redu kojem je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode Jedinostveni upravni odjel i komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Oprisavci ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Oprisavci u 2019. i 2020. obavljalo se devet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odlukama o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna djelatnost. Općina Oprisavci obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanja javnih zelenih površina, održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja povjerila je trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina, a provođenje obvezne preventivne deratizacije i sustavne dezinsekcije te obavljanje usluga ukopa pokojnika povjereno je pravnim i fizičkim i osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i održavanja javne rasvjete povjerila je pravnoj i fizičkoj osobi na temelju narudžbenica, iako je Odlukom o komunalnim djelatnostima obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta povjereno trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina Oprisavci, a održavanje javne rasvjete na temelju ugovora. Održavanje društvenih domova obavljaju dva zaposlenika Općine.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti odredbe Odluke o komunalnim djelatnostima kojima se uređuje obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i održavanje javne rasvjete s organizacijskim oblikom obavljanja navedene komunalne djelatnosti.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenik usluga ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno fizičkoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, doneseni su uz suglasnost Općine Oprisavci koja im je dana prihvaćanjem ponude u postupku povjeravanja obavljanja navedene komunalne usluge i objavljeni su na mrežnim stranicama Općine, ali nisu objavljeni na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Državni ured za reviziju preporučuje osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge za uslužnu komunalnu djelatnost koje se obavlja na području Općine Oprisavci, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Oprisavci za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 2.612.028,00 kn, od čega se 1.010.963,00 kn odnosi na rashode za dodatna ulaganja na zgrade društvenih domova i općine te energetske obnovu društvenog doma, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 1.601.065,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Oprisavci je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade u iznosu od 260.224,00 kn ukupno, što čini 16,3 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na pomoći iz drugih proračuna sredstva ostvareni u iznosu od 150.000,00 kn.

U tablici 72 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Oprisavci za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 72

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Oprisavci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirani	Ostvareni	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	360.000,00	354.409,00	98,5
2.	Javne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	575.000,00	482.192,00	83,9
3.	Groblja	250.000,00	221.017,00	88,4
4.	Građevine i uređaji javne namjene (zgrade društvenih domova)	1.150.000,00	1.010.963,00	87,9
	Ukupno	2.335.000,00	2.068.581,00	88,6

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su za izgradnju tri pješačko-biciklističke staze, uređenje dvije nerazvrstane ceste i izradu projektne dokumentacije jedne nerazvrstane ceste, izgradnju dvije mrtvačnice te dodatna ulaganja u zgrade društvenih domova.

U tablici 73 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Oprisavci, za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 73

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Oprisavci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirani	Ostvareni	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	420.000,00	427.581,00	101,8
2.	Održavanje čistoće javnih površina	80.000,00	92.300,00	115,4
3.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	100.000,00	23.566,00	23,6
	Ukupno	600.000,00	543.447,00	90,6

Rashodi za održavanje čistoće javnih površina planirani su u iznosu od 80.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 92.300,00 kn, što je 12.300,00 kn ili 15,4 % više od plana, a rashodi za održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima planirani su u iznosu od 100.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 23.566,00 kn, što je 76.434,00 kn ili 76,4 % manje od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana. Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa održavanja za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za održavanje javnih zelenih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje javne rasvjete, održavanje objekata i uređaja za odvodnju atmosferskih voda i obavljanje komunalnih poslova dezinfekcije i deratizacije.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture te u izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Oprisavci ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Oprisavci organizira, financira i nadzire održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaze podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Oprisavci te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima na kojima se komunalno gospodarstvo temelji, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Oprisavci

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Oprisavci ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i odluke komunalnom redu, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost Odluke o komunalnim djelatnostima i Odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na iskazivanje rashoda koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana te provođenje sustavne analize i vrednovanja učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Oprisavci **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Oprisavci

Općina Oprisavci se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Oprisavci te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Oriovac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Oriovac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 99,6 km², a obuhvaća deset naselja s 5 819 stanovnika.

U tablici 74 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Oriovac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 74

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Oriovac, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redn i broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Oriovac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	219	205	2	12
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	2	1	0	1
		Pješačke staze	6	0	0	6
		Mostovi	3	0	1	2
3.	Javna parkirališta	Parkirališta	8	3	2	3
4.	Javne zelene površine	Parkovi	3	2	1	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	8	6	1	1
		Javni sportski i rekreacijski prostori	5	4	0	1
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	3	0	0	3
		Spomenici	3	2		1
6.	Javna rasvjeta	Sustavi građevina i uređaja za rasvjetljavanje cesta i javnih površina	24	0	0	24
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	7	3	2	2
Ukupno			291	226	9	56

Općina Oriovac je do kolovoza 2020. evidentirala 291 građevinu i uređaj komunalne infrastrukture, od čega je 226 ili 77,7 % u vlasništvu Općine, devet ili 3,1 % u javnom vlasništvu i vlasništvu Republike Hrvatske, a 56 građevina ili 19,2 % na zemljištu u privatnom, mješovito privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Oriovac ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 291 građevinu i uređaj komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi te o vlasništvu i osobi koja njome upravlja. Prema odredbama članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, evidencija komunalne infrastrukture uz navedene podatke treba sadržavati podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Oriovac, Općina provodi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi, pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te i dalje provoditi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Oriovac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Oriovac je obavila popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Oriovac je prosincu 2009. donijela Odluku o osnivanju Vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti, u prosincu 2016. i 2017. Odluku o izmjenama i dopunama o osnivanju Vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti, a u srpnju 2019. Odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju govora i Odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju koncesije.

U tablici 75 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Oriovac, prema odlukama o osnivanju Vlastitog pogona i odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 75

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Oriovac, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama Općine Oriovac može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Vlastiti pogon i/ili pravne i fizičke osobe na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
2.	Održavanje čistoće javnih površina	Vlastiti pogon
3.	Održavanje javnih površina	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje kanala uz cestu kroz naseljeno mjesto	
6.	Usluge ukopa pokojnika	
7.	Obavljanje poslova dezinfekcije i deratizacije	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
8.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
9.	Obavljanje dimnjačarskih usluga	

Općina Oriovac je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora njihova financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. Programom građenja komunalne infrastrukture planirani su rashodi za izgradnju vodovodne mreže i izradu projektne dokumentacije za izgradnju objekata za odvodnju otpadnih voda, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje, odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže program održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrži sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprijeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Tijekom obavljanja revizije izvješće o stanju u prostoru u Općini Oriovac je u izradi.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova.

Općina Oriovac je u prosincu 2018. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku komunalnoj naknadi i Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade. Odluke su objavljene u službenom glasilu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za stambene pomoćne i gospodarske građevine za prvu zonu iznosi od 6,5 do 14,40 kn/m³, a drugu zonu 5,98 do 13,12 kn/m³, građevine za koju se plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,04 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja dvije zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, vlasnici, odnosno korisnici nekretnine važne za Općinu Oriovac koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 0,25 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Oriovac je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu, a u veljači 2021. izmjene i dopune navedene odluke kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, mjere za održavanje komunalnog reda, prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda te druge odredbe radi uspostave i održavanja komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda.

Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Oriovac sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Oriovac u 2019. i 2020. obavljalo se devet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukama o komunalnim djelatnostima i odlukama o osnivanju vlastitog pogona, od čega su dvije uslužne djelatnosti. Općina Oriovac obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta povjereno je pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti i vlastitom komunalnom pogonu. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanje javnih površina (kanala uz cestu kroz naseljeno mjesto), održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanja javnih zelenih površina, održavanja groblja i obavljanje usluga ukopa pokojnika povjereno je vlastitom komunalnom pogonu, na temelju odluke o osnivanju Vlastitog pogona iz 2009. Obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja javne rasvjete i preventivne deratizacije povjereno je pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Uslužna komunalna djelatnost obavljanja dimnjačarskih poslova povjerena je fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji sklopljenog u 2016. na vrijeme od četiri godine, uz ugovaranu godišnju naknadu u iznosu od 2.000,00 kn.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenik dimnjačarskih usluga, čije je obavljanje povjereno fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji, doneseni su uz suglasnost Općine Oriovac i objavljeni su mrežnim stranicama Općine, a isporučitelj navedene komunalne usluge nema mrežne stranice. Opći uvjeti isporuke i cjenik usluga ukopa pokojnika, doneseni su uz suglasnost Općine Oriovac i objavljeni su na mrežnim stranicama Općine.

Državni ured za reviziju preporučuje u postupku povjeravanja obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti odnosno odabira isporučitelja komunalnih usluga osigurati njihovu sposobnost za javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalne usluge.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Oriovac za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 2.718.126,00 kn od čega se 647,629,00 kn odnosi na rashode za gospodarenje komunalnim otpadom (izgradnja reciklažnog dvorišta), izradu projektne dokumentacije - izgradnja objekata za odvodnju otpadnih voda, proširenje plinske mreže te rashode za odvoz otpada s javnih površina što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.070.497,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Oriovac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 1.052.856,00 kn, što čini 50,9 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na prihode od prodaje nefinancijske imovine ostvarene u iznosu od 114.746,00 kn.

U tablici 76 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Oriovac za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 76

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Oriovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	670.500,00	441.531,00	65,8
2.	Javne površine-proširenje plinske mreže	52.500,00	52.374,00	99,8
3.	Javna rasvjeta	980.000,00	403.579,00	41,2
4.	Izgradnja vodovodne mreže	500,00	0,00	0,00
5.	Gospodarenje komunalnim otpadom - izgradnja reciklažnog dvorišta	548.115,00	298.496,00	54,5
6.	Projektna dokumentacija - izgradnja objekata za odvodnju otpadnih voda	16.000,00	15.853,00	99,1
	Ukupno	2.267.615,00	1.211.833,00	53,4

Rashodi za izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture za 2019. ostvareni su za 1.055.782,00 kn ili 46,6 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 77 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Oriovac za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 77

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Oriovac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	900.000,00	473.566,00	52,6
2.	Održavanje kanala uz cestu kroz naseljeno mjesto	35.000,00	33.060,00	94,5
3.	Održavanje javnih površina	10.000,00	53.363,00	533,6
4.	Održavanje javnih zelenih površina	96.000,00	92.628,00	96,5
5.	Održavanje javne rasvjete	700.000,00	567.658,00	81,1
6.	Održavanje groblja	6.000,00	5.112,00	85,2
7.	Gospodarenje otpadom-izgradnja reciklažnog dvorišta	300.000,00	280.906,00	93,6
	Ukupno	2.047.000,00	1.506.293,00	73,6

Rashodi za održavanja komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 2.047.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.506.293,00 kn što je 540.707,00 kn ili 26,4 % manje od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana. Rashodi za održavanje čistoće javnih površina planirani su programom održavanja komunalne infrastrukture te su iskazani u izvješću o izvršenju navedenog programa unutar rashoda za održavanje javnih površina iako je navedena djelatnost Odlukom o osnivanju vlastitog pogona utvrđena kao zasebna komunalna djelatnost.

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova deratizacije, koji su povjereni pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje poslove održavanja i čistoće javnih površina planirati i iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti, u skladu s Odlukom o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti, a u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Oriovac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva te ugovora i dodatka ugovoru o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva koje su u 2018. i 2019. potpisale četiri, odnosno pet općina.

Općina Oriovac organizira, financira i nadzire, održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Oriovac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Oriovac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Oriovac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i odluke komunalnom redu, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na iskazivanje rashoda koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana te provođenje sustavne analize i vrednovanja učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Oriovac **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Oriovac

Općina Oriovac se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Oriovac te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Podcrkavlje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Podcrkavlje utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 94,83 km², a obuhvaća 13 naselja s 2 573 stanovnika.

U tablici 78 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Podcrkavlje po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 78

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Podcrkavlje, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Podcrkavlje	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	87	16	43	28
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Pješačke staze	7	1	2	4
3.	Javne zelene površine	Javni sportski i rekreacijski prostori	3	1	1	1
		Parkovi	1	1	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	14	9	2	3
		Zelene površine uz cestu	4	2	1	1
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	16	4	10	2
		Javni zdenci	1	0	0	1
5.	Javna rasvjeta	Javna rasvjeta-stupovi	35	5	18	12
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	14	5	5	4
Ukupno			182	44	82	56

Općina Podcrkavlje je do kolovoza 2020. evidentirala 182 građevine komunalne infrastrukture, od čega je 44 ili 24,2 % u vlasništvu Općine, 82 ili 45,0 % u javnom vlasništvu, a 56 ili 30,8 % na zemljištu u privatnom i mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Podcrkavlje ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (prosinac 2020.) uneseni podaci za 182 građevine komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja, podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općina Podcrkavlje, Općina provodi aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području, a odnose se na donošenje odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom tijelu za katastar i nadležnom sudu radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru i provedbe upisa statusa komunalne infrastrukture kao javnog dobra u općoj uporabi u vlasništvu Općine u zemljišne knjige kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te i dalje provoditi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Podcrkavlje evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Podcrkavlje obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Podcrkavlje je u ožujku 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima i načinu obavljanja komunalnih djelatnosti, kojom je, uz deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određeno i pet drugih djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove, održavanje društvenih domova, sanaciju divljih odlagališta otpada te održavanje odlagališta građevinskog otpada. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Podcrkavlje.

U tablici 79 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Podcrkavlje, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 79

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u
Općini Podcrkavlje, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema, Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1	2	
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Podcrkavlje
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
9.	Održavanje društvenih domova	
10.	Sanacija divljih odlagališta	
11.	Održavanje odlagališta građevinskog otpada	
12.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
13.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti
14.	Usluge ukopa pokojnika	
15.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	

Općina Podcrkavlje je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasniku kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu građenja komunalne infrastrukture u okviru rashoda za izgradnju objekata građevina i uređaja javne namjene, iskazani su rashodi za građenje dječjeg vrtića, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Podcrkavlje izradila je izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture.

Općina Podcrkavlje je u listopadu i prosincu 2018. donijela Odluku o vrijednosti boda za izračun komunalne naknade i Odluku o komunalnoj naknadi, a u ožujku 2019. Odluku o komunalnom doprinosu te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu za izgradnju stambeno-poslovnog prostora i pomoćnih građevina iznosi od 6,00 do 12,00 kn/m³, za drugu zonu iznosi od 5,00 do 10,00 kn/m³, a za treću zonu iznosi od 4,00 do 8,00 kn/m³, građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,9 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje tri zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 3,00 kn/m² korisne površine stambenog prostora u nekretnine u prvoj zoni.

Općina Podcrkavlje je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, korištenje površina javne namjene i održavanje reda i čistoće na njima, sakupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda s javno prometnih površina, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provedbu komunalnog reda te kaznene odredbe za narušavanje komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje obvezne prekršajne naloge i naplaćuje novčane kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Podcrkavlje ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Podcrkavlje obavljalo se osam komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Podcrkavlje obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje pet komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje građevina odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja i sanacija divljih odlagališta otpada povjerila je trgovačkom društvu čiji je osnivač Općina. Održavanje javne rasvjete te pružanje usluga ukopa pokojnika povjereno je pravnim i fizičkim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Sedam komunalnih djelatnost određenih odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima se u 2019. i 2020. nije obavljalo.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Isporučitelj komunalne usluge kojemu je povjereno obavljanje uslužne komunalne djelatnosti ukopa pokojnika, donio je opće uvjete isporuke i cjenik komunalne usluge uz suglasnost Općine, koja im je dana prihvaćanjem ponude i zaključivanjem ugovora u postupku povjeravanja obavljanja navedene komunalne djelatnosti odabranom isporučitelju. Cjenik je objavljen na mrežnim stranicama Općine, ali opći uvjeti isporuke nisu objavljeni u službenom glasilu ili na mrežnim stranicama Općine.

Državni ured za reviziju preporučuje, uz donošenje općih uvjeta isporuke komunalne usluge obavljanja ukopa pokojnika uz suglasnost Općine Podcrkavlje, osigurati i njihovo javno objavljivanje i javno objavljivanje cjenika komunalnih usluga, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Podcrkavlje za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 3.277.337,00 kn, od čega se 967.388,00 kn odnosi na rashode za građenje dječjeg vrtića (iskazanih u okviru rashoda za građenje građevina i uređaja javne namjene), a 20.000,00 kn na rashode za sanaciju odlagališta otpada, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture iznose 2.309.949,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Podcrkavlje je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 621.779,00 kn, što čini 26,9 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na kapitalne pomoći iz drugih proračuna i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 3.249.282,00 kn.

U tablici 80 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Podcrkavlje za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 80

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Podcrkavlje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	856.000,00	807.689,00	94,4
2.	Javno parkiralište	40.000,00	40.000,00	100,0
3.	Javne zelene površine	329.000,00	319.412,00	97,1
4.	Građevine i uređaji javne namjene	4.800.840,00	1.217.281,00	25,4
5.	Javna rasvjeta	20.000,00	14.776,00	73,9
6.	Groblja	23.000,00	19.731,00	85,8
	Ukupno	6.068.840,00	2.418.889,00	39,9

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 6.068.840,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 2.418.889,00 kn što je 3.649.951,00 kn ili 60,1 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 81 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Podcrkavlje za 2019, prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 81

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Podcrkavlje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	285.000,00	196.517,00	68,9
2.	Održavanje javnih zelenih površina	110.000,00	107.718,00	97,9
3.	Održavanje javne rasvjete	570.000,00	390.215,00	68,5
4.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	80.000,00	74.018,00	92,5
5.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	15.000,00	0,00	-
6.	Sanacija odlagališta otpada	20.000,00	20.000,00	100,0
7.	Održavanje groblja	141.000,00	89.980,00	63,8
	Ukupno	1.221.000,00	878.448,00	71,9

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 1.221.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 878.448,00 kn što je 342.552,00 kn ili 28,1 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova deratizacije, koji su povjereni pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje odnosno održavanje komunalne infrastrukture.

Održavanje nerazvrstanih cesta, javnih zelenih površina, građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima sanaciju divljih odlagališta otpada i održavanje groblja obavljalo je trgovačko društvo čiji je osnivač Općina.

Rashodi za održavanje javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora zaključenog s pravnom osobom kojoj je povjereno obavljanje navedene komunalne djelatnosti. Ugovor sadrži odredbe o vremenu na koje je zaključen, vrstu ugovorenih poslova, cijenu te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora, kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Podcrkavlje ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственог upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Podcrkavlje organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Podcrkavlje te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Podcrkavlje

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Podcrkavlje ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njezinu području i organizacijski oblici njihova obavljanja, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i odluke o komunalnom redu, da je općinski načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na iskazivanje rashoda koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, na usklađenost Odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture i obrazloženju za odstupanje od plana, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika za uslužne komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Podcrkavlje **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Podcrkavlje

Općina Podcrkavlje se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Podcrkavlje te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Rešetari

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Rešetari utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 59 km², a obuhvaća sedam naselja s 4 752 stanovnika.

U tablici 82 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Rešetari po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Rešetari vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 82

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Rešetari, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Rešetari	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	70	14	56	0
2.	Javne zelene površine	Parkovi	2	2	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	9	7	2	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	9	1	8	0
3.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenici	3	3	0	0
4.	Javna rasvjeta	Mjerna mjesta	19	0	19	0
5.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	7	7	0	0
Ukupno			119	34	85	0

Općina Rešetari je do kolovoza 2020. evidentirala 119 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 34 ili 28,6 % u vlasništvu Općine, a 85 ili 71,4 % na zemljištu u javnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Rešetari ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 119 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu, ali ne i podaci o osobi koja njome upravlja, zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, što nije u skladu s odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da evidencija komunalne infrastrukture sadrži i navedene podatke. Prema podacima navedenim u evidenciji komunalne infrastrukture, groblja i zemljišne čestice na kojima se groblja nalaze vlasništvo su Općine Rešetari, a uvidom u izvratke zemljišnoknjižnog odjela utvrđeno je da je dio zemljišta groblja vlasništvo fizičkih osoba.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja. Preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži točne podatke o vlasništvu zemljišta na kojem se nalazi komunalna infrastruktura.

Prema podacima Općine Rešetari, Općina provodi aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u zemljišnim knjigama i katastru. Nakon katastarskih izmjera, izrade digitalnog ortofotoplana, izrade elaborata geodetske osnove, popisa katastarskih čestica, popisa posjedovnih listova i osoba upisanih u posjedovne listove te obrade podataka, izrađen je katastarski operat katastra nekretnina za katastarsku općinu Rešetari. Nadležno tijelo donijelo je odluku o stavljanju katastarskog operata katastra nekretnina za katastarsku općinu Rešetari u službenu uporabu u siječnju 2021.

Državni ured za reviziju nalaže i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Rešetari u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Rešetari evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički. Analitička knjigovodstvena evidencija sadrži identifikacijsku oznaku svake pojedine građevine i uređaja.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Rešetari obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Rešetari je u kolovozu 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je, uz deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određeno i pet drugih djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, skupljanja i zbrinjavanja životinjskih lešina i ostalih nusproizvoda s javnih površina, prigodno ukrašavanje općine, održavanje javnih spomenika i spomen obilježja te uklanjanje ruševina. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Rešetari.

U tablici 83 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Rešetari, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 83

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Rešetari, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih zelenih površina	Vlastiti pogon
2.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
3.	Održavanje groblja	
4.	Usluge ukopa pokojnika	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Obavljanje poslova skupljanja i zbrinjavanja životinjskih lešina i ostalih nusproizvoda s javnih površina	
7.	Održavanje javnih spomenika i spomen obilježja	
8.	Prigodno ukrašavanje općine	
9.	Uklanjanje ruševina	
10.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
11.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
12.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
13.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
14.	Održavanje javne rasvjete	
15.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	-

Odlukom o komunalnim djelatnostima određene su komunalne djelatnosti održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda, ali ne i organizacijski oblik njezina obavljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti i organizacijski oblik obavljanja komunalne djelatnosti održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda.

Općina Rešetari je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno s naznakom izvora financiranja. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Rešetari nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture.

Općina Rešetari je u prosincu 2017. donijela Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, u veljači 2019. odluke o komunalnoj naknadi i komunalnom doprinosu, a u prosincu 2019. izmjene Odluke o komunalnoj naknadi te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 12,00 kn/m³, a za drugu zonu od 10,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi od 0,9 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje jedinstvene zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Rešetari koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, obveznici i obveza plaćanja komunalne naknade, obračun komunalne naknade, uvjeti zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te rješenje o komunalnoj naknadi. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 0,36 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Rešetari je u kolovozu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave za gospodarske i druge svrhe, uvjete korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih javnih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s tih površina, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje reda i prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Rešetari sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Rešetari u 2019. i 2020. obavljalo se šest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Rešetari obavljanje komunalnih djelatnosti organizira samostalno. Obavljanje tri komunalne djelatnosti (održavanje čistoće javnih površina, održavanje groblja i usluge ukopa pokojnika) povjerila je vlastitom komunalnom pogonu, jednu komunalnu djelatnost (poslove deratizacije) pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje javne rasvjete obavljali su razni izvoditelji na temelju narudžbenice. Osim toga, poslove održavanje čistoće javnih površina Općina povjeravala je i fizičkim osobama putem javnih radova. Općina je, na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019. (koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatski zavod za zapošljavanje) s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje zaključila ugovor o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Cjenik usluga ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno vlastitom komunalnom pogonu, donesen je uz suglasnost Općine Rešetari, i objavljen na mrežnim stranicama Općine. Opći uvjeti isporuke nisu doneseni što nije u skladu s odredbama članka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati donošenje općih uvjeta isporuke komunalne usluge za sve uslužne komunalne djelatnosti, uključujući usluge ukopa pokojnika, uz suglasnost Općine Rešetari, te njihovo javno objavljivanje, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Rešetari za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 2.815.099,00 kn, od čega se 922.917,00 kn odnosi na rashode za građenje objekata za gospodarenje komunalnim otpadom (reciklažno dvorište), što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluci o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 1.892.182,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Rešetari je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 1.051.809,00 kn, što čini 55,6 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

U tablici 84 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Rešetari za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 84

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Rešetari za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste, pločnici i javne površine	1.515.000,00	319.986,00	21,1
2.	Javna rasvjeta	56.250,00	56.250,00	100,0
3.	Groblja	304.550,00	250.949,00	82,4
4.	Gradnja objekata za gospodarenje komunalnim otpadom – izgradnja reciklažnog dvorišta	1.323.657,00	922.917,00	69,7
	Ukupno	3.199.457,00	1.550.102,00	48,4

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture planirani su u iznosu od 3.199.457,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.550.102,00 kn, što je 1.6495.355,00 kn ili 51,6 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Rashodi za građenje nerazvrstanih cesta, pločnika (nogostupa) i javnih površina su u izvješću o izvršenju programa građenje komunalne infrastrukture iskazani u jednom iznosu, iako je navedena infrastruktura odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu planirana kao zasebna komunalna infrastruktura.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje od plana, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje građenje nerazvrstanih cesta, pločnika i javnih površina u izvješću o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture iskazivati kao zasebnu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici 85 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Rešetari za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 85

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Rešetari za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova	418.560,00	310.802,00	74,3
2.	Održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja	401.500,00	213.579,00	53,2
3.	Održavanje javne rasvjete	198.000,00	159.651,00	80,6
4.	Javni radovi	245.450,00	245.396,00	100,0
5.	Sanacija štete nakon elementarne nepogode	336.000,00	335.569,00	99,9
	Ukupno	1.599.510,00	1.264.997,00	79,1

Rashodi za održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja planirani su programom održavanja komunalne infrastrukture te su iskazani u izvješću o izvršenju navedenog programa u zbirnom iznosu iako su navedene djelatnosti Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđene kao zasebne komunalne djelatnosti. U izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture iskazani su rashodi za javne radove i sanaciju štete nakon elementarne nepogode kao zasebna stavka, a trebalo ih je iskazati u okviru rashoda za obavljanje komunalnih djelatnosti i drugih rashoda na koje se odnose. Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalne djelatnosti obavljanja poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, koje je povjereno pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje održavanje čistoće javnih površina i održavanje groblja planirati i iskazati kao zasebne komunalne djelatnosti, u programima održavanja komunalne infrastrukture i izvješćima o njihovom izvršenju. Preporučuje ostvarene rashode za javne radove i sanaciju štete nakon elementarne nepogode iskazivati po vrstama komunalnih djelatnosti na koje se odnose te iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture u programima održavanja komunalne infrastrukture, u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Rešetari ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo, sistematizacija radnih mjesta, Odluke o osnivanju zajedničke službe komunalnog redarstva na području Općine s tri jedinice lokalne samouprave te Ugovora o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva. U obavljanju nadzora komunalni redar je donosio rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdavao obvezne prekršajne naloge za prekršaje protiv komunalnog reda. Općina Rešetari organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana. Također, mogu se analizirati i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Rešetari te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Rešetari

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Rešetari ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su cjenici komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njenu suglasnost i javno objavljeni, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na unošenje propisanih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, unošenje točnih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, određivanje organizacijskih oblika obavljanja svih komunalnih djelatnosti, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na donošenje općih uvjeta isporuke za uslužne komunalne djelatnosti i na javno objavljivanje, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture, na zasebno iskazivanje komunalne infrastrukture u izvješću o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture, na zasebno iskazivanje obavljanje komunalnih djelatnosti u izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Rešetari **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Rešetari

Općina Rešetari se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Rešetari te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Sibinj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Sibinj utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 110 km², a obuhvaća dvanaest naselja sa 6 860 stanovnika.

U tablici 86 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Sibinj po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Sibinj vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 86

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Sibinj, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Sibinj	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	77	68	7	2
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi	1	1	0	0
		Pješačke staze	1	0	1	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	2	1	1	0
4.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	8	4	4	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	8	7	1	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenik	5	2	3	0
		Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	5	0	5	0
6.	Groblja	Groblja	10	5	4	1
Ukupno			118	89	26	3

Općina Sibinj je do kolovoza 2020. evidentirala 118 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 89 ili 75,4 % u vlasništvu Općine, 26 ili 22,0 % u javnom vlasništvu, a tri ili 2,5 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Sibirj ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 118 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja te o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopравnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Osim toga, u evidenciju komunalne infrastrukture Općina je evidentirala ukupno 259 zemljišnih čestica na kojima se nalaze nerazvrstane ceste, javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila, javne zelene površine i javna rasvjeta, od čega se 82 zemljišne čestice odnose na nerazvrstane ceste i putove (za 72 zemljišne čestice navedeno je vlasništvo Općine, a za deset javno vlasništvo), dvije se odnose na javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila (javno vlasništvo), četiri javne zelene površine (javno vlasništvo) i 171 zemljišna čestica na kojoj se nalazi javna rasvjeta (85 je u vlasništvu Općine, 52 javno vlasništvo a za 34 nije riješeno vlasništvo), što otežava praćenje broja evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Općina Sibirj poduzima aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom (nerazvrstane ceste, groblja i nogometna igrališta) na svom području u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru. Preporučuje se unesene podatke sistematizirati po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture, kako bi se uvidom u evidenciju mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka.

Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

Dio komunalne infrastrukture evidentirane u evidenciji komunalne infrastrukture Općine Sibinj evidentiran je i u glavnoj knjizi Općine, a odnosi se na nerazvrstane ceste, javnu rasvjetu, nadstrešnice na stajalištima javnog prometa, javne sportske i rekreacijske prostore i groblje. Za građevine i uređaje komunalne infrastrukture koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički ustrojena je analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u njihovu izgradnju.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Sibinj obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Sibirj je u ožujku 2018. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je uz osam komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određeno i 17 drugih djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na opskrbu pitkom vodom, održavanje i pročišćavanje otpadnih voda, crpljenje, odvoza i zbrinjavanje fekalija iz septičkih, sabirnih i crnih jama, sakupljanje i odvoz komunalnog otpada, obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove, prigodno ukrašavanje općine, sanaciju divljih odlagališta otpada, održavanje odlagališta građevinskog otpada, upravljanje trgovinom na malo izvan prodavaonica na sajmeni dan, oglašavanje i plakatiranje, ugradnja i održavanje komunalne opreme, obnova horizontalne i vertikalne signalizacije, upravljanje i održavanje nekretnina, uređenje i čišćenje nekretnina, održavanje distribucijsko telekomunikacijske kanalizacije, obavljanje pogrebnih poslova, Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sibirj.

U tablici 87 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sibirj, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 87

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u
Općini Sibinj, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih površina	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Sibinj
2.	Održavanje groblja i usluge ukopa pokojnika	
3.	Obavljanje pogrebnih poslova	
4.	Održavanje čistoće javnih površina	
5.	Usluge javnih tržnica na malo	
6.	Prigodno ukrašavanje naselja	
7.	Ugradnja i održavanje komunalne opreme	
8.	Oglašavanje i plakatiranje	
9.	Održavanje odlagališta građevinskog otpada	
10.	Sanacija divljih odlagališta otpada	
11.	Upravljanje trgovinom na malo izvan prodavaonica na sajmeni dan	
12.	Održavanje distribucijsko telekomunikacijske kanalizacije	
13.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
14.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
15.	Upravljanje i održavanje nekretnina	
16.	Iskop i održavanje kanalske mreže	
17.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	
18.	Komunalni linijski prijevoz putnika	
19.	Crpljenje, odvoz i zbrinjavanje fekalija iz septičkih jama, sabirnih i crnih jama	
20.	Opskrba pitkom vodom	
21.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	
22.	Pružanje usluge skupljanje i odvoz komunalnog otpada	
23.	Odlaganje komunalnog otpada	
24.	Održavanje javne rasvjete	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
25.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačko društvo čiji je osnivač Općina Sibinj i/ili pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti

Odluka o komunalnim djelatnostima donesena je na temelju odredbi Zakona o komunalnom gospodarstvu koje su bile na snazi do kolovoza 2018. i nije usklađena s odredbama istog Zakona koje su na snazi od kolovoza 2018. Odlukom su određene komunalne djelatnosti opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, skupljanje i dovoz komunalnog otpada, odlaganje komunalnog otpada, koje odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi nisu propisane kao komunalne djelatnosti. Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pružanje usluga nužnih za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave, a propisane su odredbama članaka 22., 23., 24. i 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbi članka 26. Zakona o komunalnom gospodarstvu, osim djelatnosti propisanih navedenim Zakonom, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva. Osim toga, Odlukom je predviđena obnova horizontalne i vertikalne signalizacije i ugradnja i održavanje komunalne opreme, a prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu održavanje nerazvrstanih cesta podrazumijeva obnovu horizontalne i vertikalne signalizacije, a održavanje čistoće javnih površina podrazumijeva ugradnju i održavanje komunalne opreme. .

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti komunalne djelatnosti i organizacijske oblike njihova obavljanja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Sibinj je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno, ali ne i naznaku izvora financiranja, što nije u skladu s odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa građenja komunalne infrastrukture. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući izvore financiranja za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, odnosno opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, u programima održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Sibinj nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim građevinama komunalne infrastrukture.

Općina Sibinj je u studenome 2018. donijela Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, u veljači 2019. Odluku o komunalnoj naknadi, a u travnju 2019. Odluku o komunalnom doprinosu te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 18,00 kn/m³, za drugu zonu 7,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 3,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 1,3 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje jedinstvene zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Sibinj koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, obveznici i obveza plaćanja komunalne naknade, obračun komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te rješenje o komunalnoj naknadi. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 3,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Sibinj je u rujnu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave za gospodarske i druge svrhe, uvjete korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih javnih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s tih površina, prikupljanje i postupanje s miješanim komunalnim otpadom i biorazgradivim komunalnim otpadom, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, mjere za provođenje reda i prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Sibinj ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Sibinj, u 2019., obavljalo se šest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Sibinj obavljanje komunalnih djelatnosti organizira samostalno.

Obavljanje tri komunalne djelatnosti (održavanje čistoće javnih površina, održavanje javnih površina i odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda (iskop i održavanje kanalske mreže) povjerila je trgovačkom društvu čiji je osnivač, dvije (održavanje javne rasvjete i održavanje nerazvrstanih cesta) pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a uslužnu djelatnost (obavljanje dimnjačarskih poslova) na temelju ugovora o koncesiji. Osim toga, održavanje cestovnih jaraka i kanala i poljskih putova i kanala Općina je povjeravala i fizičkim osobama putem javnih radova. Općina je, na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019. (koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatski zavod za zapošljavanje) s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje zaključila ugovor o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenik dimnjačarskih usluga, čije je obavljanje povjereno pravnoj osobi na temelju ugovora o koncesiji, doneseni su uz suglasnost Općine Sibinj. Opći uvjeti isporuke objavljeni su u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine, dok cjenik nije objavljen na mrežnim stranicama Općine niti isporučitelja komunalne usluge.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati javno objavljivanje cjenika komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine Sibinj, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Sibinj za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 4.983.259,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Sibinj je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 2.041.374,00 kn, što čini 41,0 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Druga proračunska sredstva koja se odnose na prihode od tekućih i kapitalnih pomoći, naknade za nezakonito izgrađene zgrade i prihoda od zakupa, koncesije i prodaje poljoprivrednog zemljišta ostvarena su u ukupnom iznosu 1.369.198,00 kn, od čega se na tekuće pomoći (za zapošljavanje djelatnika na provođenju programa javnih radova) odnosi 128.962,00 kn, kapitalne pomoći (za sufinanciranje izgradnje pješačkih staza i cesta) 550.000,00 kn, naknadu za nezakonito izgrađene zgrade 45.291,00 kn i prihode od zakupa, koncesije i prodaje poljoprivrednog zemljišta 644.945,00 kn.

U tablici 88 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Sibinj za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 88

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Sibinj za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	610.430,00	695.672,00	114,0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	638.004,00	632.186,00	99,1
3.	Javna rasvjeta	685.000,00	672.699,00	98,2
4.	Groblja	60.000,00	15.000,00	25,0
	Ukupno	1.993.434,00	2.015.557,00	101,1

Rashodi za nerazvrstane ceste planirani su u iznosu od 610.430,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 695.672,00 kn, što je 85.242,00 kn ili 14,0 % više od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za prekoračenje plana.

U tablici 89 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Sibinj za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 89

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Sibinj za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta i poljskih putova	1.088.800,00	1.088.687,00	100,0
2.	Održavanje čistoće javnih površina i održavanje javnih površina	1.058.800,00	1.009.943,00	95,4
3.	Održavanje javne rasvjete	758.000,00	727.303,00	96,0
4.	Održavanje sustava odvodnje oborinskih voda (održavanje kanala uz nerazvrstane ceste)	50.000,00	141.769,00	283,5
	Ukupno	2.955.600,00	2.967.702,00	100,4

Rashodi za održavanje sustava odvodnje oborinskih voda planirani su u iznosu od 50.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 141.769,00 kn, što je 91.769,00 kn ili 183,5 % više od plana, pri čemu izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture također ne sadrži obrazloženje za prekoračenje plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ili prekoračenja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Rashodi održavanja čistoće javnih površina i održavanje javnih površina planirani su programom održavanja komunalne infrastrukture te iskazani u izvješću o izvršenju navedenog programa u jednom iznosu, iako su navedene djelatnosti odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima iz ožujka 2018. planirane kao zasebne komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje održavanje čistoće javnih površina i održavanje javnih površina planirati i iskazivati kao zasebnu komunalnu djelatnost, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i javne rasvjete, ostvareni su na temelju ugovora zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih poslova, načinu određivanja njihove cijene te o jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Sibinj ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika. Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva te ugovora i dodatka ugovoru o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva koje su u 2018. i 2019. potpisale četiri, odnosno pet općina.

Općina Sibinj organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana.

Također, mogu se analizirati i podaci o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Sibirj te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Sibinj

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Sibinj ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjeti isporuke komunalne usluge za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njenu suglasnost i javno su objavljeni, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na sistematiziranje unesenih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, određivanje organizacijskih oblika obavljanja komunalnih djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na javno objavljivanje cjenika komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Sibinj **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Sibinj

Općina Sibinj se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Sibinj te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Sikirevci

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Sikirevci utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 30 km², a obuhvaća dva naselja s 2 470 stanovnika.

U tablici 90 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Sikirevci po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 90

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Sikirevci, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Sikirevci	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	26	26	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Pješačke staze	10	10	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	1	0	1	0
4.	Javne zelene površine	Javni sportski i rekreacijski prostori	2	2	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	1	1	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	6	0	6	0
		Spomenici	2	2	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	2	2	0	0
Ukupno			50	43	7	0

Općina Sikirevci je do kolovoza 2020. na svom području evidentirala 50 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 43 ili 86,0 % u vlasništvu Općine, a sedam ili 14,0 % na zemljištu u javnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Sikirevci ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 50 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose propisani podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja, podaci o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi te podaci o radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture. Osim toga, u evidenciji komunalne infrastrukture Općina je evidentirala 61 zemljišnu česticu, od čega se 41 zemljišna čestica odnosi na nerazvrstane ceste za koje je navedeno vlasništvo Općine, deset zemljišnih čestica se odnosi na javno zelene površine za koje je navedeno vlasništvo Općine i deset zemljišnih čestica na kojima se nalazi javna rasvjeta, od kojih je sedam u vlasništvu Općine a tri u vlasništvu Republike Hrvatske, što otežava praćenje broja evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja, a unesene podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu sistematizirati po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture, kako bi se uvidom u evidenciju mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Prema podacima Općine Sikirevci, Općina provodi aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi koje se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju preporučuje i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Sikirevci u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Sikirevci evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Sikirevci je obavila popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture i druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-naloz-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Sikirevci je u ožujku 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sikirevci.

U tablici 91 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sikirevci, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 91

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Sikirevci, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Održavanje javne rasvjete	
7.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
8.	Usluge ukopa pokojnika	

Općina Sikirevci je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture i ukupno, a izvori financiranja iskazani su prema vrstama prihoda iz kojih se financira u ukupnom iznosu. Odredbama članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da se troškovi iskazuju u programu građenja infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i ukupno te se iskazuju odvojeno prema izvoru njihova financiranja. U programu građenja komunalne infrastrukture za 2019. iskazani su rashodi za građenje vatrogasnog doma, dječjeg vrtića, općinske zgrade te ambulante, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje komunalne infrastrukture. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja ali ne i opis opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući izvore financiranja za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, odnosno opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Sikirevci nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio Općinskom vijeću izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Sikirevci je u prosincu 2018. donijela odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, u veljači 2019. odluke o komunalnom doprinosu i o komunalnoj naknadi, a u ožujku 2019. izmjene odluke o komunalnom doprinosu te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određena je jedinstvena zona za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa, način i rok plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je u iznosu od 1,00 kn/m³.

Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za građevine gospodarske namjene iznosi 0,1 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje jedinstvene zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijent namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 2,16 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Sikirevci je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom su propisane mjere uređenja naselja, održavanje čistoće, čuvanje i korištenje javnih površina, sakupljanje, odvoz i postupanje s komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, uklanjanje protupravno postavljenih predmeta, sanitarne i komunalne mjere uređenja naselja, mjere za provedbu komunalnog reda i kaznene odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Sikirevci ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Sikirevci u 2019. obavljale su se tri komunalne djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima. Općina Sikirevci obavljanje komunalnih djelatnosti organizira samostalno. Održavanja nerazvrstanih cesta i čistoće javnih površina povjereno je pravnim i fizičkim osobama na temelju narudžbenica, a obavljanje komunalne djelatnosti održavanje javne rasvjete povjereno je pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalnih poslova. Osim toga, održavanje cestovnih jaraka i kanala i poljskih putova kanala Općina je povjeravala fizičkim osobama putem javnih radova. Općina je, na temelju programa Mjera aktivne politike zapošljavanja iz nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provođenje mjera iz 2019. (koje je utvrdilo Upravno vijeće Hrvatski zavod za zapošljavanje) s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje zaključila ugovor o sufinanciranju zapošljavanja u javnom radu.

Općina je u studenome 2019. donijela odluku o osnivanju trgovačkog društva za obavljanje komunalnih poslova, a u ožujku 2020. Odluku o povjeravanju komunalnih djelatnosti trgovačkom društvu u vlasništvu Općine kojom je utvrđeno da trgovačko društvo obavlja poslove održavanja nerazvrstanih cesta, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, građevina javne odvodnje oborinskih voda, javnih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje i čišćenje groblja, čistoće javnih površina, građenje komunalne infrastrukture, iskop i održavanje kanalske mreže te prigodno ukrašavanje i osvjetljavanje naselja općine.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Sikirevci za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 4.222.819,00 kn, od čega se 1.509.411,00 kn odnosi na rashode za građenje vatrogasnog doma, dječjeg vrtića, općinske zgrade, ambulante u dva naselja i nabavu opreme za postupanje s komunalnim otpadom, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 2.713.409,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Sikirevci je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade ostvarila u iznosu od 163.413,00 kn, što čini 6,0 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Druga proračunska sredstva kao izvor financiranja građenja i održavanja komunalne infrastrukture odnose na prihode od pomoći iz državnog proračuna (Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje), zakupa poljoprivrednog zemljišta, koncesija, prihoda od grobne naknade i naknade za dodjelu grobnog mjesta iznose 550.174,00 kn, od čega se 319.741,00 kn odnosi na pomoći iz državnog proračuna (Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje), 89.479,00 kn zakup poljoprivrednog zemljišta, 73.317,00 kn koncesije, a 67.637,00 kn grobne naknade i dodjelu grobnog mjesta.

U tablici 92 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Sikirevci za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 92

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Sikirevci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	633.000,00	552.619,00	87,3
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima (pješačke staze i sportski tereni)	547.000,00	85.544,00	15,6
3.	Javno zelene površine (dječje igralište i park)	556.000,00	249.818,00	44,9
4.	Građevine i uređaji javne namjene (postavljanje signalizacije u ulici)	65.500,00	65.296,00	99,7
5.	Građevine i uređaji javne namjene (uređenje okoliša, izgradnja vatrogasnog doma, dječji vrtić, rekonstrukcija stare općinske zgrade, obnova ambulante)	1.758.600,00	1.755.953,00	99,8
6.	Javna rasvjeta	200.000,00	199.563,00	99,8
7.	Groblja	50.000,00	42.600,00	85,2
8.	Nabava opreme i vozila za postupanje s komunalnim otpadom	435.540,00	435.528,00	100,0
	Ukupno	4.245.640,00	3.386.921,00	79,8

Rashodi za građenje javno prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima u dijelu koji se odnosi na pješačke staze i sportske terene planirani su u iznosu od 547.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 85.544,00 kn, što je 461.456,00 kn ili 84,4 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici 93 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Sikirevci za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 93

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Sikirevci za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	382.700,00	347.215,00	90,7
2.	Održavanje javnih površina	375.000,00	369.630,00	98,6
3.	Održavanje javne rasvjete	125.000,00	119.053,00	95,2
	Ukupno	882.700,00	835.898,00	94,7

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Sikirevci ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedininstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Sikirevci organizira, financira i nadzire održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Sikirevci te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Sikirevci

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Sikirevci ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na sistematiziranje unesenih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Sikirevci **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Sikirevci

Općina Sikirevci se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Sikirevci te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Slavonski Šamac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Slavonski Šamac utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 23 km², a obuhvaća dva naselja s 2 142 stanovnika.

U tablici 94 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Slavonski Šamac po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Slavonski Šamac u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 94

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Slavonski Šamac, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Slavonski Šamac	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	29	29	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Izvođački kamp	1	1	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	6	0	0	6
4.	Javne zelene površine	Parkovi	5	4	0	1
		Javni sportski i rekreacijski prostori	1	1	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenici	2	2	0	0
		Hidrofonska kućica	1	1	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	2	2	0	0
Ukupno			47	40	0	7

Općina Slavonski Šamac je do kolovoza 2020. evidentirala 47 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 40 ili 85,1 % u vlasništvu Općine, a sedam ili 14,9 % u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Slavonski Šamac ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 47 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, vlasništvu i osobi koja njome upravlja i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te drugi podaci.

Evidencija komunalne infrastrukture ne sadrži podatke o javnoj rasvjeti, pješačkim stazama i nerazvrstanim cestama u cijelosti. Osim toga, u evidenciji komunalne infrastrukture Općina je evidentirala devet zemljišnih čestica na kojima se nalaze nerazvrstane ceste (za zemljišne čestice navedeno je vlasništvo Općine), što otežava praćenje broja evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru. Preporučuje se unesene podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu sistematizirati po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture, kako bi se uvidom u evidenciju mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Općina Slavonski Šamac provodi aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Slavonski Šamac evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Slavonski Šamac je obavila popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Slavonski Šamac je u svibnju 2016. donijela Odluku o obavljanju komunalnih djelatnosti, a u prosincu 2019. Odluku o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine. Odlukama su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Slavonski Šamac.

U tablici 95 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Slavonski Šamac, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 95

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini
Slavonski Šamac, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
1	2	
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
4.	Održavanje javnih i zelenih površina	
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
6.	Održavanje groblja	
7.	Održavanje čistoće javnih površina	
8.	Održavanje javne rasvjete	
9.	Usluge ukopa pokojnika	
10.	Usluge čišćenja snijega	
11.	Usluge održavanja poljskih putova	
12.	Usluge čišćenja kanala	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Općina Slavonski Šamac je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja sadrže procjenu troškova građenja odvojeno za svaku građevinu komunalne infrastrukture nerazvrstanih cesta i javne rasvjete, s naznakom izvora financiranja, dok su za izgradnju javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima iskazani u ukupnom iznosu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programu građenja komunalne infrastrukture za 2019. iskazani su rashodi za građenje općinske zgrade, Centra kompetencije, kanalizacijske i vodovodne mreže, dodatnih ulaganja na građevinskim objektima i dodatna ulaganja na zgradi Muzeja, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući procjenu troškova građenja komunalne infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture u programima građenja komunalne infrastrukture, odnosno opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, u programima održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Slavonski Šamac nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, predstavničkom tijelu su podnesena izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Slavonski Šamac je u studenome 2018. donijela Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, u veljači 2019. odluke o komunalnom doprinosu i komunalnoj naknadi, u lipnju 2020. izmjene navedenih odluka te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa, način i rok plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 9,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 8,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 3,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za građevine gospodarske namjene iznosi 0,7 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje dvije zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Slavonski Šamac koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te uvjeti zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 3,00 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Slavonski Šamac je u listopadu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja i korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina na javnim površinama koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta, uvjete korištenja nerazvrstanih cesta, javnih parkirališta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s površina javne namjene, prikupljanje, odvoz i postupanje s prikupljenim komunalnim otpadom i mjere za provođenje Odluke uključujući i prekršajne odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. U obavljanju nadzora komunalni redar donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda.

Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Slavonski Šamac ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općini Slavonski Šamac u 2019. se obavljalo osam komunalnih djelatnosti od čega je jedna uslužna (dimnjačarski poslovi), a sedam se odnosi na održavanje nerazvrstanih cesta, javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet vozilima, javnih parkirališta, javnih zelenih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, groblja i javne rasvjete. Općina obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete povjerila je pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a dimnjačarski poslovi povjereni su fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji. Ugovor o koncesiji zaključen je za razdoblje od travnja 2014. do travnja 2019., a od svibnja 2019. do vremena obavljanja revizije navedeni poslovi nisu obavljani. Šest komunalnih djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet vozilima, održavanje javnih parkirališta, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene i održavanje groblja) povjeravano je pravnim i fizičkim osobama na temelju narudžbenica.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Isporučitelj komunalne usluge, kojem je povjereno obavljanje uslužne komunalne djelatnosti dimnjačarskih poslova, donio je cjenik za navedene komunalne usluge uz suglasnost Općine Slavonski Šamac. Cjenik je objavljen na mrežnim stranicama Općine. Opći uvjeti isporuke nisu doneseni što nije u skladu s odredbama članka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati donošenje općih uvjeta isporuke komunalne usluge za sve uslužne komunalne djelatnosti, uključujući i dimnjačarske poslove, uz suglasnost Općine Slavonski Šamac, te njihovo javno objavljivanje, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građena i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Slavonski Šamac za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 2.118.191,00 kn, od čega se 718.534,00 kn odnosi na rashode za građenje vodovodne mreže te objekata i uređaja za odvodnju otpadnih voda, nabavu zemljišta za poslovnu zonu, uređenje zgrade općine, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 1.399.657,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Slavonski Šamac je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade ostvarila u iznosu od 197.110,00 kn, što čini 14,1 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Druga proračunska sredstva prihoda korištena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture odnose se na prihode od grobne naknade, pomoći iz proračuna Brodsko-posavske županije i pomoći iz državnog proračuna (Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije) korišteni su za financiranje programa građenja i programa održavanja komunalne infrastrukture u 2019. u iznosu od 665.095,00 kn, od čega se 400.000,00 kn odnosi na sredstva iz državnog proračuna (Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije), 200.000,00 kn iz proračuna Brodsko-posavske županije, a 65.095,00 kn grobne naknade.

U tablici 96 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Slavonski Šamac za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 96

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Slavonski Šamac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.000.500,00	940.096,00	94,0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima (pješačke staze)	140.000,00	97.253,00	69,5
3.	Javna rasvjeta	110.000,00	90.716,00	82,5
4.	Uređenje Izviđačkog kampa	500.000,00	10.000,00	2,0
5.	Izgradnja nove zgrade općinske uprave (kupovina zemljišta, izrada projektne dokumentacije)	422.000,00	416.600,00	98,7
6.	Energetska obnova društvenog doma	925.000,00	0,00	0
7.	Obnova zgrade svlačionice	50.000,00	45.546,00	91,1
8.	Pripremni i građevinski radovi na izgradnji kanalizacijske i vodovodne mreže	20.000,00	2.842,00	14,2
9.	Nabava zemljišta u poslovnoj zoni	50.000,00	47.280,00	94,6
10.	Izgradnja Centra kompetencija	246.870,00	196.050,00	79,4
11.	Dodatna ulaganja na zgradi Muzeja i na ostalim građevinskim objektima	21.000,00	216,00	1,0
	Ukupno	3.485.370,00	1.846.599,00	53,0

Program gradnje komunalne infrastrukture za 2019. izvršen je za 1.638.771,00 kn ili 47,0 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 97 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Slavonski Šamac za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 97

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture
Općine Slavonski Šamac za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	100.000,00	97.875,00	97,9
2.	Održavanje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet vozilima	5.000,00	1.000,00	20,0
3.	Održavanje javnih parkirališta	5.000,00	1.000,00	20,0
4.	Održavanje javnih zelenih površina	15.000,00	15.000,00	100,0
5.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	5.000,00	1.000,00	20,0
6.	Održavanje groblja	11.000,00	6.000,00	54,5
7.	Održavanje javne rasvjete	200.000,00	149.717,00	74,9
	Ukupno	341.000,00	271.592,00	79,6

Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. izvršen je za 69.408,00 kn ili 20,3 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Slavonski Šamac ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinstvenog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta.

Općina Slavonski Šamac organizira, financira i nadzire održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Slavonski Šamac te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima na kojima se komunalno gospodarstvo temelji, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Slavonski Šamac

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Slavonski Šamac ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da je cjenik isporuke komunalne usluge za uslužnu komunalnu djelatnost koja se obavlja na području Općine donesen uz njenu suglasnost i javno objavljen, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na sistematiziranje unesenih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na donošenje i javno objavljivanje općih uvjeta komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Slavonski Šamac **djelomično učinkovito** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Slavonski Šamac

Općina Slavonski Šamac se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Slavonski Šamac te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Stara Gradiška

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Stara Gradiška utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 77 km², a obuhvaća sedam naselja s 1 346 stanovnika.

U tablici 98 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Stara Gradiška po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Stara Gradiška u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 98

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Stara Gradiška, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Stara Gradiška	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	17	7	10	0
2.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	5	5	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	8	8	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	1	1	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	3	3	0	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenici i skulpture	2	1	0	1
		Nadstrešnice na autobusnim stajalištima	4	4	0	0
5.	Javna rasvjeta	Građevine i uređaji za rasvjetljavanje cesta i javnih površina	7	7	0	0
6.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	2	2	0	0
Ukupno			49	38	10	1

Općina Stara Gradiška je do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) evidentirala 49 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 38 ili 77,6 % u vlasništvu Općine, deset ili 20,4 % u javnom vlasništvu, a jedna građevina ili 2,0 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim statusom. U evidenciji komunalne infrastrukture javna rasvjeta je evidentirana po naseljima.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Stara Gradiška ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 49 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose propisani podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja te podaci o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina cjelokupnog evidentiranja.

Prema podacima Općine Stara Gradiška, Općina nije poduzimala aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Stara Gradiška u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje se podatke o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, koji se unose u evidenciju komunalne infrastrukture, unositi tako da iz njih bude vidljivo koje su građevine komunalne infrastrukture, navedene u evidenciji, upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine Stara Gradiška, kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti njezin status u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Stara Gradiška evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Stara Gradiška je obavila popis imovine i obveza koncem 2019. Popisana je komunalna infrastruktura i druga imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura i druga imovina koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge nefinancijske imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Stara Gradiška je u lipnju 2015. donijela Odluku o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti drugoj jedinici lokalne samouprave, u listopadu 2016. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima koje se mogu obavljati na temelju pisanog ugovora, Odluku o komunalnoj djelatnosti koja se obavlja na temelju ugovora o koncesiji, a u rujnu 2019. donijela Odluku o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, Odluku o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti drugoj jedinici lokalne samouprave, Odluku o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora te Odluku o komunalnoj djelatnosti koja se obavlja na temelju ugovora o koncesiji.

U tablici 99 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Stara Gradiška, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 99

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Stara Gradiška, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih zelenih površina	Vlastiti pogon
2.	Održavanje čistoće javnih površina	
3.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
6.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
7.	Održavanje čistoće javnih površina od snijega	
8.	Održavanje javne rasvjete	
9.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
10.	Sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje	
11.	Usluge higijeničarske službe	Druga jedinica lokalne samouprave
12.	Usluge ukopa pokojnika	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Općina Stara Gradiška je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, kako je propisano odredbama članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Stara Gradiška nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Stara Gradiška je u studenome 2018. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, Odluku o komunalnoj naknadi i Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, a u lipnju 2019. Odluku o komunalnom redu te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su četiri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 5,00 kn/m³, za drugu 3,00 kn/m³, za treću 2,00 kn/m³, a za četvrtu 1,00 kn/m³ građevine za koju se plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja četiri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Stara Gradiška koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te uvjeti zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 3,30 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Stara Gradiška je u lipnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine Stara Gradiška za gospodarske i druge svrhe uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina na javnim površinama koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta, uvjete korištenja nerazvrstanih cesta, javnih parkirališta, i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s površina javne namjene, prikupljanje, odvoz i postupanje s prikupljenim komunalnim otpadom i mjere za provođenje Odluke uključujući i prekršajne odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar, koji donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje prekršajne naloge i naplaćuje mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Stara Gradiška ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Stara Gradiška u 2019. i 2020. obavljalo se jedanaest komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, Odluke o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti drugoj jedinici lokalne samouprave, Odluke o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora i Odluke o komunalnoj djelatnosti koja se obavlja na temelju ugovora o koncesiji, od čega su dvije uslužne komunalne djelatnosti. Općina Stara Gradiška obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Četiri komunalne djelatnosti, koje se odnose na održavanje javnih zelenih površina, čistoće javnih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene te održavanje groblja povjereno je Vlastitom komunalnom pogonu. Obavljanje pet komunalnih djelatnosti, koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javne rasvjete, obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje te usluge higijeničarske službe, povjereno je pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a obavljanje dimnjačarskih poslova povjereno je fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji. Radi obavljanja uslužne komunalne djelatnosti, ukopa pokojnika, Općina Stara Gradiška je s drugom jedinicom lokalne samouprave zaključila ugovor o povjeravanju obavljanja navedene uslužne djelatnosti na neodređeno vrijeme. Ugovoreno je da navedene poslove obavlja trgovačko društvu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke usluga ukopa pokojnika i obavljanja dimnjačarskih poslova nisu doneseni. Cjenici obavljanja navedenih usluga nisu objavljeni na mrežnim stranicama isporučitelja usluga. Cjenik usluga ukopa pokojnika objavljen je na oglasnoj ploči groblja.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati donošenje općih uvjeta isporuke komunalne usluge za sve uslužne komunalne djelatnosti uključujući usluge ukopa pokojnika i dimnjačarske poslove, uz suglasnost Općine Stara Gradiška te njihovo javno objavljivanje, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Stara Gradiška za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 2.509.334,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 761.944,00 kn, što čini 30,4 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na pomoći iz državnog i županijskog proračuna zakupa te prihode od prodaje državnog poljoprivrednog i općinskog zemljišta iznose ostvarena u iznosu od 721.920,00 kn.

U tablici 100 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Stara Gradiška za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 100

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Stara Gradiška za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.523.000,00	1.496.636,00	98,3
2.	Javna parkirališta	92.000,00	83.639,00	76,9
3.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima (trg i ulica)	173.000,00	70.635,00	40,8
4.	Javna rasvjeta	264.400,00	237.041,00	89,7
5.	Groblja	39.000,00	37.606,00	96,4
	Ukupno	2.091.400,00	1.925.557,00	92,1

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture javno prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima izvršeni su za 102.365,00 kn ili 59,2 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

U tablici 101 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Stara Gradiška za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 101

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Stara Gradiška za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	79.500,00	69.812,00	87,8
2.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	2.000,00	2.618,00	130,9
3.	Održavanje javnih zelenih površina	161.800,00	155.244,00	95,9
4.	Održavanje groblja	36.000,00	21.407,00	59,5
5.	Održavanje čistoće javnih površina	54.000,00	11.418,00	21,1
6.	Održavanje javne rasvjete	339.000,00	323.278,00	95,4
	Ukupno	672.300,00	583.777,00	87,1

Rashodi za održavanje groblja i čistoće javnih površina izvršeni su za 57.175,00 kn ili 63,5 % manje od plana, a izvješće o izvršenju programa ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana.

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje te usluge higijeničarske službe, koji su povjereni pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja u izvršenju ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje se u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje javne rasvjete povjereni je pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih komunalnih djelatnosti i načinu određivanja njihove cijene i jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Stara Gradiška ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog jedinog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o osnivanju zajedničke službe komunalnog redarstva i Sporazuma o međusobnim odnosima u organiziranju Zajedničke službe komunalnog redarstva. Sporazum utvrđuje način zajedničkog obavljanja poslova komunalnog redarstva te međusobna prava i obveze koja iz toga proizlaze, a potpisale su ga u 2019. četiri općine. Općina Stara Gradiška organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprijeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Stara Gradiška te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Stara Gradiška

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Stara Gradiška ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su cjenici isporuke komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njenu suglasnost i javno objavljeni, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na donošenje i javno objavljivanje općih uvjeta komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Stara Gradiška **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Stara Gradiška

Općina Stara Gradiška se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Stara Gradiška te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Staro Petrovo Selo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Staro Petrovo Selo utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 141 km², a obuhvaća 13 naselja s 5 143 stanovnika.

U tablici 102 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Staro Petrovo Selo po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Staro Petrovo Selo vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 102

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Staro Petrovo Selo, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Staro Petrovo Selo	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	51	5	44	2
2.	Javna parkirališta	Parkirališta	2	2	0	0
3.	Javne zelene površine	Dječja igrališta s pripadajućom opremom	1	1	0	0
4.	Groblja i krematoriji	Groblja	6	6	0	0
	Ukupno		60	14	44	2

Općina Staro Petrovo Selo je do kolovoza 2020. evidentirala 60 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 14 ili 23,3 % u vlasništvu Općine, 44 ili 73,3 % u javnom vlasništvu, a dvije ili 3,3 % na zemljištu u privatnom, mješovitom privatnom i javnom vlasništvu ili s neriješenim vlasničkim.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Staro Petrovo Selo ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 60 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi i podaci o vlasništvu, ali ne i podaci o osobi koja njome upravlja, zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, što nije u skladu s odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da evidencija komunalne infrastrukture sadrži i navedene podatke.

Osim toga, Općina je evidentirala 31 zemljišnu česticu na kojoj se nalazi javna rasvjeta od kojih je pet zemljišnih čestica u vlasništvu Općine, a 26 javno vlasništvo, što otežava praćenje broja evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja, poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru te je voditi tako da sadrži sve propisane podatke, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje se unesene podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu sistematizirati po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture, kako bi se uvidom u evidenciju mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Prema podacima Općine Staro Petrovo Selo, Općina nije poduzimala aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, odnosno nije donosila odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljala geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Staro Petrovo Selo u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje se podatke o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, koji se unose u evidenciju komunalne infrastrukture, unositi tako da iz njih bude vidljivo koje su građevine komunalne infrastrukture, navedene u evidenciji, upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine Staro Petrovo Selo, kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti njezin status u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika.

Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Staro Petrovo Selo evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Staro Petrovo Selo obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Staro Petrovo Selo je u 2013. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima, a u prosincu 2015. i ožujku 2019. izmjene Odluke kojom je određeno devet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Odlukom su određeni organizacijski oblici njihova obavljanja. Općina je u travnju 2020. donijela Odluku o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima, Odluku o određivanju djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora te Odluku o komunalnoj djelatnosti koja se obavlja na temelju ugovora o koncesiji. Odlukom o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima određeno je da se komunalnim djelatnostima smatra provođenje mjera obvezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje.

U tablici 103 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Staro Petrovo Selo, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 103

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Staro Petrovo Selo, prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih površina	Vlastiti pogon
2.	Usluge javnih tržnica na malo	
3.	Održavanje groblja	
4.	Usluge ukopa pokojnika	
5.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
6.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
7.	Održavanje javnih površina od snijega i leda	
8.	Održavanje javne rasvjete	
9.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije	
10.	Sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje	
11.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Općina Staro Petrovo Selo je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programima građenja određuju se građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, u uređenim dijelovima građevinskog područja i izvan građevinskog područja, postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije, građevine komunalne infrastrukture koje će se uklanjati te druga pitanja određena zakonom, kako je propisano odredbom članka 68. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora njihova financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, kako je propisano odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Staro Petrovo Selo nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, predstavničkom tijelu su podnesena izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Staro Petrovo Selo je u veljači 2019. donijela Odluku o komunalnom doprinosu, u prosincu 2018. Odluku o komunalnoj naknadi, a u studenome 2018. Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 3,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 2,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 1,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,2 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je jedna zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Staro Petrovo koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 5,40 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Staro Petrovo Selo je u srpnju 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina na javnim površinama koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta, uvjete korištenja nerazvrstanih cesta i javnih parkirališta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s površina javne namjene, prikupljanje, odvoz i postupanje s prikupljenim komunalnim otpadom i mjere za provođenje Odluke uključujući i prekršajne odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Staro Petrovo Selo ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Staro Petrovo Selo u 2019. i 2020. obavljalo se osam komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluka o komunalnim djelatnostima od kojih je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Staro Petrovo Selo obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje tri komunalne djelatnosti (održavanje javnih površina, održavanje groblja i usluge ukopa pokojnika) obavlja vlastiti pogon, a pet djelatnosti (održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina od snijega i leda, održavanje javne rasvjete, obavljanja poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje) povjereno je pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti. Tri komunalne djelatnosti (održavanje građevina javne odvodnje, dimnjačarske poslove i usluge javnih tržnica na malo) Općina nije obavljala.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke objavljuju se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke komunalne usluge ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno vlastitom pogonu nisu doneseni. Cjenik za navedene komunalne usluge, uz suglasnost Općine Staro Petrovo Selo je donesen, a nije objavljen u službenom glasilu i na mrežnim stranicama Općine.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje općih uvjeta isporuke komunalne usluge ukopa pokojnika, uz suglasnost Općine Staro Petrovo Selo, te osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Staro Petrovo Selo za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 3.481.114,00 kn, a izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Staro Petrovo Selo je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 1.278.040,00 kn, što čini 36,7 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva korištena za građenje i održavanje komunalne infrastrukture odnose se na prihode od zakupa i prodaje državnog poljoprivrednog zemljišta ostvarene u iznosu od 1.893.654,00 kn.

U tablici 104 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Staro Petrovo Selo za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 104

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Općine Staro Petrovo Selo za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste (nerazvrstane ceste i pješačke staze)	1.945.500,00	725.327,00	37,3
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima (dječja igrališta i šetnica)	938.500,00	672.849,00	71,7
3.	Javna rasvjeta	125.000,00	124.875,00	99,9
4.	Groblja	472.500,00	426.188,00	90,2
5.	Gradnja i projektna dokumentacija objekata za gospodarenje komunalnim otpadom	60.000,00	0,00	0
	Ukupno	3.541.500,00	1.949.239,00	55,0

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni za 1.592.261,00 kn ili 45,0 % manje od plana, pri čemu se najznačajnije odstupanje odnosi na rashode za gradnju nerazvrstanih cesta, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana. Rashodi za građenje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima (pješačkih staza u tri naselja i biciklističke staze) planirani su i iskazani u izvješću navedenog programa u okviru rashoda za gradnju nerazvrstanih cesta, iako je navedena komunalna infrastruktura odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu propisana kao zasebna komunalna infrastruktura.

Državni ured za reviziju preporučuje građenje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima planirati i iskazivati kao zasebnu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U tablici 105 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Staro Petrovo Selo za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 105

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture
Općine Staro Petrovo Selo za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	1.825.000,00	688.430,00	37,7
2.	Održavanje javnih zelenih površina	203.300,00	136.227,00	67,0
3.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	105.000,00	0,00	0
4.	Održavanje groblja	5.000,00	3.036,00	60,7
5.	Održavanje javne rasvjete	610.000,00	482.945,00	79,2
6.	Održavanje odvodnih kanala	300.000,00	220.237,00	73,4
7.	Izrada geodetskih elaborata za odvodnju	20.000,00	0,00	0
	Ukupno	3.068.300,00	1.530.875,00	49,9

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su za 1.537.425,00 kn ili 50,1 % manje od plana, pri čemu se najznačajnije odstupanje odnosi na rashode za održavanje nerazvrstanih cesta. Rashodi za održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene (održavanje i bojanje autobusnih nadstrešnica) i rashodi za izradu geodetskih elaborata za odvodnju nisu izvršeni. Izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanje od plana. Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalne djelatnosti obavljanja poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije te sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje koje je povjereno pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom. Preporučuje se u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Staro Petrovo Selo ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavlja upravno tijelo nadležno za komunalne djelatnosti u skladu s Odlukom o nadzoru nad obavljanjem komunalne djelatnosti unutar Jedinственog upravnog odjela, Odlukom o zajedničkom obavljanju poslova komunalnog redarstva, te ugovora i dodataka ugovoru o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva koje su u 2016. i 2017. potpisale četiri, odnosno pet općina. U obavljanju nadzora komunalni redar je donosio rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdavao obvezne prekršajne naloge za prekršaje protiv komunalnog reda. Općina Staro Petrovo Selo organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja.

Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Staro Petrovo Selo te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Staro Petrovo Selo

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Staro Petrovo Selo ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su cjenici isporuke komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njenu suglasnost, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na sistematiziranje unesenih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, poduzimanje aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na donošenje i javno objavljivanje općih uvjeta komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na javno objavljivanje cjenika komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Staro Petrovo Selo **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Staro Petrovo Selo

Općina Staro Petrovo Selo se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Staro Petrovo Selo te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Velika Kopanica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Velika Kopanica utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 74 km², a obuhvaća pet naselja s 3 286 stanovnika.

U tablici 106 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Velika Kopanica po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Velika Kopanica u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 106

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Velika Kopanica, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Velika Kopanica	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	28	17	11	0
2.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	3	3	0	0
3.	Javne zelene površine	Parkovi	1	1	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	7	4	3	0
4.	Građevine i uređaji javne namjene	Spomenici i skulpture	1	1	0	0
		Nadstrešnice na autobusnim stajalištima	13	0	13	0
5.	Groblja i krematoriji	Groblja	6	5	1	0
Ukupno			59	31	28	0

Općina Velika Kopanica je do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) evidentirala 59 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 31 ili 52,5 % u vlasništvu Općine, a 28 ili 47,5 % na zemljištu u javnom vlasništvu. Osim toga, Općina je evidentirala 123 zemljišne čestice na kojima je komunalna infrastruktura, od čega je dvanaest zemljišnih čestica nerazvrstanih cesta, (devet zemljišnih čestica je vlasništvo Općine, a tri vlasništvo Republike Hrvatske odnosno društveno vlasništvo), 43 zemljišne čestice javnih površina (35 zemljišnih čestica je vlasništvo Općine, a osam Republike Hrvatske) te 68 zemljišnih čestica na kojima se nalazi javna rasvjeta (22 zemljišne čestice je vlasništvo Općine, 45 vlasništvo Republike Hrvatske, a jedna privatno vlasništvo).

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Velika Kopanica ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 59 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja, ali ne i podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima, što nije u skladu s odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da evidencija komunalne infrastrukture sadrži i navedene podatke. Osim toga, uneseni podaci o nerazvrstanim cestama i javnim površinama sistematizirani su po zemljišnoknjižnoj čestici, a nisu sistematizirani po nazivima komunalne infrastrukture, što otežava praćenje broja evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja. Preporučuje se unesene podatke sistematizirati po nazivima komunalne infrastrukture kako bi se mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

Prema podacima Općine Velika Kopanica, Općina poduzima aktivnosti radi evidentiranja. Općinsko vijeće je tijekom 2019. i 2020. donijelo odluke o proglašenju groblja i javnih sportskih i rekreacijskih prostora (nogometna igrališta) javnim dobrom u općoj uporabi na području Općine koja će se dostaviti nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa groblja i nogometnih igrališta kao javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbi članka 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna infrastruktura se evidentira i u katastru, i to na temelju geodetskog elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture, potvrde jedinice lokalne samouprave da se radi o komunalnoj infrastrukturi, koje nadležnom tijelu za katastar dostavlja jedinica lokalne samouprave odnosno javni isporučitelj koji upravlja komunalnom infrastrukturom, i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista u zemljišnu knjigu.

Državni ured za reviziju preporučuje i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Velika Kopanica u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Preporučuje se podatke o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, koji se unose u evidenciju komunalne infrastrukture, unositi tako da iz njih bude vidljivo koje su građevine komunalne infrastrukture, navedene u evidenciji, upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine Velika Kopanica, kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti njezin status u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Velika Kopanica evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Velika Kopanica obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene nerazvrstane ceste i druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja.

Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Velika Kopanica je u siječnju 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom su, uz deset komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i četiri druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima od značaja za Općinu, a odnose se na, a odnose se na obavljanje poslova dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije, veterinarsko-higijeničarske poslove, prigodno ukrašavanje općine, te održavanje prostorija društvenih domova kojima upravlja Općina. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini.

U tablici 107 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Kopanica, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 107

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Velika Kopanica, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Vlastiti pogon
2.	Održavanje javnih zelenih površina	
3.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Prigodno ukrašavanje naselja	
7.	Održavanje prostorija društvenih domova	
8.	Održavanje čistoće javnih površina od snijega	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
9.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije	
10.	Veterinarsko-higijeničarski poslovi	
11.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Vlastiti pogon i/ili pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
12.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
13.	Održavanje javne rasvjete	
14.	Linijski prijevoz putnika	

Odlukom o komunalnim djelatnostima predviđeno je obavljanje komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete povjeravanjem obavljanja pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji. Iako je odredbom članka 44. Zakona o komunalnim gospodarstvu propisano da se pravo obavljanja komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete može steći koncesijom, Državni ured za reviziju mišljenja je da povjeravanje obavljanja komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete na temelju ugovora o koncesiji nema osnove jer se radi o komunalnoj djelatnosti koja se financira iz općinskog proračuna, a ne o uslužnoj komunalnoj djelatnosti čijim bi obavljanjem koncesionar ostvario prihode, naplatom cijene komunalne usluge, iz kojih bi mogao plaćati koncesijsku naknadu. Navedeno je potvrđeno i činjenicom da je Općina Velika Kopanica obavljanje navedene komunalne djelatnosti povjerila pravnoj osobi na temelju narudžbenica, a ne na temelju ugovora o koncesiji, kako je propisala odlukom o komunalnim djelatnostima na temelju odredbe članka 44. Zakona o komunalnim gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti odredbe odluke o komunalnim djelatnostima kojima će se urediti obavljanje komunalnih djelatnosti s organizacijskim oblikom njihova obavljanja.

Općina Velika Kopanica je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima. U programima građenja komunalne infrastrukture iskazani su rashodi za građenje objekata i uređaja vodoopskrbe i kanalizacijske infrastrukture, gradnje mjesnog doma te rekonstrukcije vatrogasnih domova u četiri naselja, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne. Preporučuje se u programima građenja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture te građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Velika Kopanica nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Velika Kopanica je u studenome 2018. donijela Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, u prosincu 2018. Odluku o komunalnoj naknadi, u siječnju 2019. Odluku o komunalnom doprinosu, a prosincu 2019. Odluku o komunalnom redu te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su dvije zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu (pet naselja Općine) iznosi 1,00 kn/m³, a za drugu (poslovna zona) 10,00 kn/m³ građevine za koju se plaća. Najviša jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,1 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj, a za poslovnu zonu 0,7 %.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena su područja tri zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Velika Kopanica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te uvjeti zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u iznosu od 2,16 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Velika Kopanica je u prosincu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine Velika Kopanica za gospodarske i druge svrhe uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina na javnim površinama koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta, uvjete korištenja nerazvrstanih cesta, javnih parkirališta, i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s površina javne namjene i mjere za provođenje Odluke uključujući i prekršajne odredbe. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar, koji donosi rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaje prekršajne naloge i naplaćuje mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama.

Odluka o komunalnom redu Općine Velika Kopanica sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Velika Kopanica u 2019. i 2020. obavljalo se sedam komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima, od čega je jedna uslužna komunalne djelatnost. Općina organizira samostalno obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području. Obavljanje tri komunalne djelatnosti, koje se odnose na održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene i održavanje groblja, obavljao je vlastiti pogon, dvije komunalne djelatnosti koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta u dijelu čišćenja snijega i leda i obavljanje poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, obavljale su pravne osobe na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a održavanje javne rasvjete obavljala je pravna osoba na temelju narudžbenica. Dimnjačarske poslove povjerila je fizičkoj osobi na temelju ugovora o koncesiji.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Isporučitelj komunalne usluge, kojem je povjereno obavljanje dimnjačarskih poslova, donio je cjenik za navedene komunalne usluge uz suglasnost Općine Velika Kopanica, koji je objavljen na mrežnim stranicama Općine. Opći uvjeti isporuke nisu doneseni.

Državni ured za reviziju nalaže osigurati donošenje općih uvjeta isporuke obavljanja dimnjačarskih poslova, uz suglasnost Općine Velika Kopanica, te njihovo javno objavljivanje, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građena i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Velika Kopanica za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu 5.823.041,00 kn, od čega se 898.499,00 kn odnosi na rashode za građenje vodovodne i kanalizacijske mreže i garaže, rekonstrukciju mjesnog doma i vatrogasnih domova u četiri naselja te nabavu zemljišta, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 4.924.542,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Velika Kopanica je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa ostvarila u iznosu od 418.840,00 kn, što čini 8,5 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Najznačajnija druga proračunska sredstva korištena za građenje i održavanje komunalne infrastrukture odnose se na prihode od zakupa, koncesije i prodaje poljoprivrednog zemljišta, pomoći iz državno proračuna (Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije) i proračuna Brodsko-posavske županije u iznosu od 1.403.655,00 kn, od čega se 859.655,00 kn odnosi na prihode od zakupa, koncesije i prodaje poljoprivrednog zemljišta, 325.000,00 kn iz državno proračuna (Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije), a 219.000,00 kn iz proračuna Brodsko-posavske županije.

U tablici 108 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Velika Kopanica za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 108

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture
Općine Velika Kopanica za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.190.000,00	1.157.167,00	97,2
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima (pješačka staza, pješački most)	255.000,00	250.919,00	98,4
3.	Javne zelene površine	500.000,00	452.546,00	90,5
4.	Građevine i uređaji javne namjene (mjesni dom, vatrogasni domovi, garaža i nabava zemljišta)	1.775.000,00	1.560.832,00	87,9
5.	Javna rasvjeta	335.000,00	192.920,00	57,6
6.	Groblja	745.000,00	727.611,00	97,7
7.	Građenje vodovodne mreže	20.000,00	8.287,00	41,4
8.	Građenje kanalizacijske mreže	60.000,00	38.775,00	64,6
	Ukupno	4.880.000,00	4.389.057,00	89,9

U tablici 109 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Velika Kopanica za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 109

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture
Općine Velika Kopanica za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	420.000,00	367.227,00	87,4
2.	Održavanje javnih zelenih površina	806.000,00	770.614,00	95,6
3.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	45.000,00	16.870,00	37,5
4.	Održavanje groblja	10.000,00	2.190,00	21,9
5.	Održavanje javne rasvjete	320.000,00	277.083,00	86,6
	Ukupno	1.601.000,00	1.433.984,00	89,6

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalne djelatnosti obavljanja poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, koji su povjereni pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Velika Kopanica ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Velika Kopanica organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju oduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Velika Kopanica te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Kopanica

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Velika Kopanica ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su cjenici isporuke komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njenu suglasnost i javno objavljeni, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na sistematiziranje unesenih podataka u evidenciju komunalne infrastrukture, evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađivanje odluke o komunalnim djelatnostima kojom će se urediti obavljanje komunalnih djelatnosti s organizacijskim oblikom njihova obavljanja, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na donošenje i javno objavljivanje općih uvjeta komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Velika Kopanica **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Velika Kopanica

Općina Velika Kopanica se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Velika Kopanica te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Vrbje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Vrbje utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 90 km², a obuhvaća sedam naselja s 2 209 stanovnika.

U tablici 110 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Vrbje po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Vrbje u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 110

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Vrbje, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Vrbje	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	7	7	0	0
2.	Javne zelene površine	Javni sportski i rekreacijski prostori	2	2	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	3	3	0	0
3.	Javna rasvjeta	Rasvjetni stupovi	585	335	250	0
		Rasvjetna tijela	292	152	140	0
4.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	7	6	1	0
Ukupno			896	505	391	0

Općina Vrbje je do kolovoza 2020. na svom području evidentirala 896 građevina i uređaja komunalne infrastrukture, od čega je 505 ili 56,4 % u vlasništvu Općine, a 391 ili 43,6 % na zemljištu u javnom vlasništvu.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Vrbje ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 896 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja te podaci o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Vrbje, Općina provodi aktivnosti radi upisa vlasništva nad komunalnom infrastrukturom na svom području. Općina je, nadležnom tijelu (Državnom odvjetništvu) uputila zahtjev za rješavanje imovinsko pravnih odnosa za zemljište na kojem se nalazi groblje. Prema odredbama članka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju preporučuje evidenciju komunalne infrastrukture kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te i dalje poduzimati aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na području Općine Vrbje u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Vrbje evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Vrbje obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina koja je evidentirana u glavnoj knjizi te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine. Popisom nije obuhvaćena komunalna infrastruktura koja nije evidentirana u glavnoj knjizi.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te ažurirati poslovne knjige njezinim evidentiranjem, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Vrbje je u ožujku 2011. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima na području Općine Vrbje i načinima provedbe postupaka za obavljanje istih, a u rujnu 2020. Odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanog ugovora i Odluku o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju ugovora o koncesiji.

U tablici 111 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Vrbje, prema odlukama o komunalnim djelatnostima.

Tablica 111

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini, Vrbje prema odlukama o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema odlukama o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanje javnih površina od snijega	
4.	Održavanje javne rasvjete	
5.	Obavljanje poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije	
6.	Sakupljanje napuštenih i izgubljenih životinja i njihovo zbrinjavanje	
7.	Usluge higijeničarske službe	
8.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji

Tijekom 2019. obavljena je i komunalna djelatnost održavanja groblja koja je propisana odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, ali ne i Odlukom o komunalnim djelatnostima te nije određen organizacijski oblik njezina obavljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti sve komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine Vrbje uključujući i održavanje groblja.

Općina Vrbje je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi građenja komunalne infrastrukture sadrže procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Programi održavanja komunalne infrastrukture sadrže iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa po djelatnostima, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisan sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Vrbje nije izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području.

Općinski načelnik je, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnio predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Vrbje je u prosincu 2018. donijela odluku o vrijednosti boda za obračun komunalne naknade, u ožujku 2019. odluke o komunalnom doprinosu i komunalnoj naknadi, a u prosincu 2019. odluku o komunalnom redu te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članaka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 3,00 kn/m³, za drugu u iznosu od 2,00 kn/m³, a za treću u iznosu od 1,00 kn/m³. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,2 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određena je jedinstvena zona u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Vrbje koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 1,80 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Vrbje je u prosincu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina na javnim površinama koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta, uvjete korištenja nerazvrstanih cesta i javnih parkirališta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s površina javne namjene, prikupljanje, odvoz i postupanje s prikupljenim komunalnim otpadom i mjere za provođenje Odluke uključujući i prekršajne odredbe.

Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provodi komunalni redar. Općina je, s još tri jedinice lokalne samouprave, u travnju 2016. zaključila ugovor o osnivanju zajedničkog komunalnog redara, a u lipnju 2020. je donijela Odluku o otkazu ugovora o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva. U obavljanju nadzora komunalni redar je donosio rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdavao obvezne prekršajne naloge i naplaćivao mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Vrbje ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Vrbje u 2019. obavljalo se pet komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnim djelatnostima koje se obavljaju na temelju pisanog ugovora. Općina Vrbje obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje komunalnih poslova dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije povjereno je pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a obavljanje četiri komunalne djelatnosti, koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja i održavanje javne rasvjete povjereno je fizičkim osobama na temelju narudžbenica

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Vrbje za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu 3.074.852,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Vrbje je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 533.500,00 kn, što čini 17,4 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na prihode od prodaje nefinancijske imovine i sredstva Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije ostvarena u iznosu od 1.122.229,00 kn.

U tablici 112 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Vrbje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 112

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Vrbje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.188.000,00	1.186.770,00	99,9
2.	Groblja	450.000,00	454.780,00	101,1
3.	Javne zelene površine	146.100,00	146.043,00	100,0
4.	Sportski objekti	340.000,00	335.588,00	98,7
	Ukupno	2.124.100,00	2.123.181,00	100,0

U tablici 113 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Vrbje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 113

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Vrbje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	115.000,00	114.375,00	99,5
2.	Održavanje javnih zelenih površina	786.000,00	732.554,00	93,2
3.	Održavanje groblja	33.700,00	23.182,00	68,8
4.	Održavanje javne rasvjete	82.000,00	81.560,00	99,5
	Ukupno	1.016.700,00	951.671,00	93,6

Programi održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020. i izvješće o izvršenju programa za 2019. ne sadrže planirane i ostvarene rashode za obavljanje komunalnih poslova dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, koje je povjereno pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje u programima održavanja komunalne infrastrukture iskazivati sve rashode koji se odnose na održavanje komunalne infrastrukture.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Općina Vrbje ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom.

Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinog jedinog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta, Odluke o zajedničkom ustrojstvu komunalnog redarstva i Ugovora o ustrojstvu zajedničkog komunalnog redarstva kojega su u travnju 2016. potpisale četiri općine. Općina Vrbje organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprijeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Vrbje te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Vrbje

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Vrbje ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnik podnio predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na određivanje svih komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na području Općine, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Vrbje **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Vrbje

Općina Vrbje se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Vrbje te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

Općina Vrpolje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Općina Vrpolje utvrđena je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Brodsko-posavske županije. Površina Općine je 61 km², a obuhvaća tri naselja s 3 511 stanovnika.

U tablici 114 daju se podaci o evidentiranim građevinama i uređajima komunalne infrastrukture u Općini Vrpolje po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencije komunalne infrastrukture Općine Vrpolje u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2020.).

Tablica 114

Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture u Općini Vrpolje, po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom		
				Općina Vrpolje	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)
	1	2	3	4	5	6
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste	35	35	0	0
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Pješačke staze	27	27	0	0
		Dvorišta	3	3	0	0
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	4	4	0	0
4.	Javne zelene površine	Parkovi	4	4	0	0
		Javni sportski i rekreacijski prostori	5	5	0	0
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	2	2	0	0
5.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	9	9	0	0
		Druge građevine (arheološki park)	1	1	0	0
6.	Javna rasvjeta	Sustavi građevina i uređaja za rasvjetljavanje cesta i javnih površina, po ulicama	36	36	0	0
7.	Groblja i krematoriji na grobljima	Groblja	2	2	0	0
8.	Građevine namijenjene obavljanju djelatnosti javnog prijevoza	Autobusna stajališta	10	10	0	0
Ukupno			138	138	0	0

Općina Vrpolje je do kolovoza 2020. na svom području evidentirala 138 građevina i uređaja komunalne infrastrukture u vlasništvu Općine.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Općina Vrpolje ustrojila je i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, u koju su do vremena obavljanja revizije (kolovoz 2020.) uneseni podaci za 138 građevina i uređaja komunalne infrastrukture. U evidenciju se unose podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja te podaci o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi, kako je propisano odredbom članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima Općine Vrpolje, Općina provodi aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture na svom području u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Općine, kako je propisano odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci. Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Općine Vrpolje evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture te se vodi analitička knjigovodstvena evidencija iz koje je vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost ulaganja u pojedinačne građevine i uređaje komunalne infrastrukture, koja su u glavnoj knjizi iskazana sintetički.

Državni ured za reviziju preporučuje za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Općina Vrpolje obavila je popis imovine i obveza koncem 2019. Popisom su obuhvaćene građevine i uređaji komunalne infrastrukture te druga dugotrajna imovina te su sastavljene popisne liste u koje su pojedinačno uneseni podaci o imovini u naturalnim i novčanim izrazima odnosno navedene pojedinačne vrijednosti imovine.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Općina Vrpolje je u svibnju 2019. donijela Odluku o komunalnim djelatnostima kojom je određeno deset komunalnih djelatnosti propisanih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Odlukom su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Vrpolje.

U tablici 115 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Vrpolje, prema Odluci o komunalnim djelatnostima.

Tablica 115

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Općini Vrpolje, prema Odluci o komunalnim djelatnostima

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o komunalnim djelatnostima može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
2.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje groblja	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Održavanje javne rasvjete	
7.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
8.	Usluge ukopa pokojnika	
9.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	-
10.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	

Odlukom o komunalnim djelatnostima određene su komunalne djelatnosti održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda i održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, ali ne i organizacijski oblik njezina obavljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom o komunalnim djelatnostima odrediti i organizacijski oblik obavljanja komunalne djelatnosti održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda i održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Općina Vrpolje je, istodobno s donošenjem proračuna, donijela programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i za 2020., te su objavljeni u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Program građenja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži procjenu troškova građenja s naznakom izvora financiranja, a troškovi građenja su iskazani odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja, kako je propisano odredbom članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Program održavanja komunalne infrastrukture za 2019. sadrži opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja, ali ne i opseg poslova održavanja, što nije u skladu s odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu kojom je propisano da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuje i opseg poslova održavanja. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Državni ured za reviziju nalaže programe održavanja komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, uključujući opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Općina Vrpolje je tijekom 2014. izradila izvješće o stanju u prostoru na svom području. Prema pisanom očitovanju Općine u tijeku je izrada novog izvješća.

Istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, predstavničkom tijelu su podnesena izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019., koja su objavljena u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu. Izvješća sadrže iskaz troškova građenja odnosno održavanja po pojedinim vrstama i građevinama komunalne infrastrukture odnosno po pojedinim komunalnim djelatnostima i vrstama radova te po izvorima njihova financiranja.

Općina Vrpolje je u studenome 2018. donijela Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade, u siječnju 2019. Odluku o komunalnom doprinosu i Odluku o komunalnoj naknadi, u studenome 2019. izmjenu Odluke o komunalnom doprinosu, a u kolovozu 2019. Odluku o komunalnom redu te ih objavila u službenom glasilu, kako je propisano odredbama članka 78. i 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu određene su tri zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi za djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu iznosu 5,00 kn/m³, za drugu zonu u iznosu od 4,00 kn/m³, a za treću zonu u iznosu od 3,00 kn/m³ građevine za koju se komunalni doprinos plaća. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 0,4 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj.

Odlukom o komunalnoj naknadi određeno je područje jedinstvene zone u kojoj se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zone, koeficijenti namjene, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu Vrpolje koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, obveznici i obveza plaćanja komunalne naknade, obračuna komunalne naknade te uvjeti zbog kojih se u pojedinom slučaju može odobriti oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu 2,40 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Općina Vrpolje je u kolovozu 2019. donijela Odluku o komunalnom redu kojom je propisano uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe, uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta te održavanje reda na tim površinama, uvjeti korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s tih površina, mjere za provođenje komunalnog reda te prekršajne odredbe za narušavanje komunalnog reda. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari. U obavljanju nadzora komunalni redari donose rješenja o mjerama za uspostavu i održavanje komunalnog reda, izdaju obvezne prekršajne naloge i naplaćuju mandatne kazne na mjestu izvršenja prekršaja za prekršaje protiv komunalnog reda. Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Općine Vrpolje ne sadrži odredbe kojima bi se osigurala navedena mogućnost.

Državni ured za reviziju nalaže odlukom o komunalnom redu osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Općine Vrpolje u 2019. 2020. obavljalo se osam komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima od kojih je jedna uslužna komunalna djelatnost. Općina Vrpolje obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. Obavljanje osam komunalnih djelatnosti koje se odnose na održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje javnih zelenih površina, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda i održavanje javne rasvjete te obavljanje usluga ukopa pokojnika, Općina je povjerala pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Dvije komunalne djelatnosti (dimnjačarski poslovi i održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene) određene Odlukom o komunalnim djelatnostima, se u 2019. i 2020. nisu obavljale.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Opći uvjeti isporuke se objavljuju u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njenim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti isporuke i cjenici usluga ukopa pokojnika, čije je obavljanje povjereno pravnoj osobi na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, doneseni su uz suglasnost Općine Vrpolje, te su objavljeni na mrežnim stranicama Općine.

Prema podacima iz izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Općine Vrpolje za izvršenje navedenih programa iskazani su u iznosu od 4.795.453,00 kn, od čega se 57.167,00 kn odnosi na rashode za građenje vodovodne mreže i objekata i uređaja za odvodnju otpadnih voda, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima nije građenje i održavanje komunalne infrastrukture, tako da rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u 2019. iznose 4.738.286,00 kn. Izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade, kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Općina Vrpolje je u 2019. sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, koja su također namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, ostvarila u iznosu od 517.253,00 kn, što čini 10,9 % ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Najznačajnija druga proračunska sredstva odnose se na prihode od zakupa i prodaje državnog poljoprivrednog zemljišta, pomoći iz državnog proračuna i proračuna Brodsko-posavske županije, prihoda od grobne naknade i koncesija ostvarena su u iznosu od 2.103.585,00 kn.

U tablici 116 daju se podaci o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture Općine Vrpolje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 116

Izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture Općine Vrpolje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Nerazvrstane ceste	1.708.000,00	1.356.006,00	79,4
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	2.433.000,00	2.044.287,00	84,0
3.	Javna rasvjeta	100.000,00	0,00	0,0
4.	Groblja	90.000,00	82.271,00	91,4
5.	Vodovodna mreža	100.000,00	42.669,00	42,7
6.	Objekti i uređaji za odvodnju otpadnih voda	20.000,00	14.498,00	72,5
	Ukupno	4.451.000,00	3.539.731,00	79,5

Rashodi za izvršenje programa građenja komunalne infrastrukture za 2019. ostvareni su za 911.269,00 kn ili 20,5 % manje od plana, pri čemu je većina stavki izvršena u iznosima znatno manjim ili većim od plana, a izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture ne sadrži obrazloženje za odstupanja plana.

Državni ured za reviziju preporučuje kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

U tablici 117 daju se podaci o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Vrpolje za 2019., prema podacima iz izvješća o izvršenju navedenog programa.

Tablica 117

Izvršenje programa održavanja komunalne infrastrukture Općine Vrpolje za 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje nerazvrstanih cesta	750.000,00	737.880,00	98,4
2.	Održavanje javno prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	70.000,00	34.661,00	49,5
3.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	20.000,00	15.173,00	75,9
4.	Održavanje javnih zelenih površina i čistoće javnih površina	70.000,00	58.952,00	84,2
5.	Održavanje groblja	60.000,00	42.434,00	70,7
6.	Održavanje javne rasvjete	380.000,00	366.622,00	96,5
	Ukupno	1.350.000,00	1.255.722,00	93,0

Rashodi za održavanje javnih zelenih površina i održavanje čistoće javnih površina planirani su programom održavanja komunalne infrastrukture te su iskazani u izvješću o izvršenju navedenog programa u zbirnom iznosu iako su navedene djelatnosti Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđene kao zasebne komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje održavanje javnih zelenih površina i održavanje čistoće javnih površina planirati i iskazati kao zasebne komunalne djelatnosti, u programima održavanja komunalne infrastrukture i izvješćima o njihovom izvršenju, a planirane i ostvarene rashode iskazivati po komunalnim djelatnostima na koje se odnose, u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima.

Rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanja javnih zelenih površina, groblja i javne rasvjete ostvareni su na temelju ugovora zaključenih s pravnim osobama kojima je povjereno obavljanje navedenih komunalnih djelatnosti na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Ugovori sadrže odredbe o vremenu na koje su zaključeni, vrsti i opsegu ugovorenih komunalnih djelatnosti i načinu određivanja njihove cijene i jamstvu izvršitelja o ispunjenju ugovora, kako je propisano odredbom članka 49. Zakona o komunalnom gospodarstvu, te druge odredbe o obavljanju ugovorenih komunalnih djelatnosti.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi lokalne jedinice moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva.

Zadaća koju Općina Vrpolje ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Prema prikupljenim podacima, poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i drugom imovinom obavljaju se unutar Jedinственog upravnog odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta. Općina Vrpolje organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedenih analiza i vrednovanja. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju oduzimanja potrebnih aktivnosti radi efikasnog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj općinskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Općine Vrpolje te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Općine, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Ocjena učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u Općini Vrpolje

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da je Općina Vrpolje ustrojila i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, da poduzima aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluku o komunalnim djelatnostima kojom su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njenom području, da je donijela godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je načelnica podnijela predstavničkom tijelu propisana izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da je donijela i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu, da obavljanje komunalnih djelatnosti organizira na propisani način, da su opći uvjet i cjenici isporuke komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Općine doneseni uz njenu suglasnost i javno objavljeni, da organizira i financira građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na određivanje organizacijskih oblika obavljanja svih komunalnih djelatnosti, na sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost odluke o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, na zasebno iskazivanje obavljanje komunalnih djelatnosti u programu održavanja komunalne infrastrukture, na izvještavanje o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Općini Vrpolje **učinkovito pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te su Općini dani nalozi i preporuke čijom bi se provedbom povećala učinkovitost upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Očitovanje Općine Vrpolje

Općina Vrpolje se očitovala na Nacrt izvješća o obavljanoj reviziji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koji se odnosi na Općinu Vrpolje te prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka jedinica lokalne samouprave o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom i upravljaju li jedinice lokalne samouprave komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost jedinica lokalne samouprave u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da su sve jedinice lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije ustrojile i vode evidenciju komunalne infrastrukture, da su donijele godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture te da su donijele i da primjenjuju odluke o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi, vrijednosti boda komunalne naknade i o komunalnom redu. Također je utvrđeno da je većina jedinica lokalne samouprave provodila aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, da je donijela odluke o komunalnim djelatnostima kojima su određene komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na njihovu području i organizacijski oblici obavljanja, donijele godišnje programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture i da su gradonačelnici i općinski načelnici podnijeli predstavničkim tijelima izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, da obavljanje komunalnih djelatnosti organiziraju na propisani način, da se opći uvjeti isporuke i cjenici komunalnih usluga donose uz njihovu suglasnost i da osiguravaju njihovu javnu objavu, da organiziraju i financiraju građenje i održavanje komunalne infrastrukture u skladu s donesenim programima građenja i održavanja te da nadziru građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koji se odnose na to da neke jedinice lokalne samouprave nisu u cijelosti ustrojile evidenciju komunalne infrastrukture, da neke jedinice nisu poduzimale aktivnosti radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na unošenje propisanih podataka u evidencije komunalne infrastrukture, kao i podataka o statusu komunalne infrastrukture u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru, na evidentiranje komunalne infrastrukture u knjigovodstvenim evidencijama, na usklađenost odluka o komunalnim djelatnostima i odluka o komunalnom redu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi, na sadržaj programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za uslužne komunalne djelatnosti, na organiziranje obavljanja komunalnih djelatnosti, na izvještavanje o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture, na usklađenost organiziranja i financiranja građenja i održavanja komunalne infrastrukture s donesenim programima građenja i održavanja te na provođenje sustavne analize i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju, na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio je da je upravljanje komunalnom infrastrukturom u Gradu Slavonski Brod **učinkovito**, u Gradu Nova Gradiška i općinama Bebrina, Brodski Stupnik, Davor, Gornja Vrba, Gornji Bogićevci, Gundinci, Nova Kapela, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo, Velika Kapanica, Vrbje i Vrpolje **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, a u općinama Bukovlje, Cernik, Donji Andrijevići, Dragalić, Garčin, Klakar, Oprisavci, Okučani, Oriovac, Podcrkavlje, Rešetari, Sibirj, Sikirevci i Slavonski Šamac **djelomično učinkovito** te su jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije dani sljedeći nalozi i preporuke, prema područjima revizije:

1. Evidentiranje komunalne infrastrukture

- 1.1. Ustrojiti evidenciju cjelokupne komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave, kontinuirano je nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja te je voditi tako da sadrži sve podatke propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 1.2. Unesene podatke za evidentiranu komunalnu infrastrukturu sistematizirati po vrstama i nazivima komunalne infrastrukture, kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture.
- 1.3. Evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži točne podatke o vlasništvu zemljišta na kojem se nalazi komunalna infrastruktura.
- 1.4. Poduzimati aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave u zemljišnim knjigama i katastru, a koje se odnose na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture te njihovo dostavljanje nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 1.5. Za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijsku oznaku te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih oznaka povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.
- 1.6. Na kraju svake poslovne godine popisivati imovinu i obveze, procjenjivati vrijednost neevidentirane komunalne infrastrukture i druge imovine te je evidentirati u poslovnim knjigama, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

2. Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

- 2.1. Donijeti odluku o komunalnim djelatnostima kojom će se komunalne djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave i organizacijski oblici njihova obavljanja odrediti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi te uskladiti odredbe odluke o komunalnim djelatnostima kojima će se urediti obavljanje komunalnih djelatnosti s organizacijskim oblicima njihova obavljanja.
- 2.2. Donositi programe građenja i održavanja komunalne infrastrukture koji će sadržavati sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 2.3. U programima građenja i održavanja komunalne infrastrukture iskazivati rashode koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture te na građenje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.
- 2.4. Podnositi izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture predstavničkom tijelu te ih objavljivati u službenom glasilu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 2.5. Odluku o komunalnom redu uskladiti s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu koji je na snazi te njome osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

3. Upravljanje komunalnom infrastrukturom

- 3.1. Obavljanje svih komunalnih djelatnosti na području jedinice lokalne samouprave organizirati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 3.2. Osigurati donošenje i javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za sve uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području jedinice lokalne samouprave, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu
- 3.3. U programima građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture i izvješćima o njihovu izvršenju iskazivati rashode za građenje komunalne infrastrukture iskazivati po vrstama komunalne infrastrukture na koju se odnose, a rashode za održavanje komunalne infrastrukture po komunalnim djelatnostima kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i odluke o komunalnim djelatnostima.
- 3.4. Kod značajnijeg odstupanja ostvarenih rashoda za građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture u odnosu na planirane, u izvješćima o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture navoditi obrazloženje za odstupanje, kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.
- 3.5. Izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture uskladiti s programima građenja odnosno održavanja u pogledu iskazivanja planiranih aktivnosti i rashoda za njihovu provedbu.

4. Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

- 4.1. Analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti.
- 4.2. Uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja i otklonili propusti u vezi s evidentiranjem i upravljanjem komunalnom infrastrukturom te funkcioniranjem sustava nadzora nad učinkovitošću u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Prilog 1

Broj komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije u 2019. i 2020., prema organizacijskim oblicima obavljanja

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave	Broj komunalnih djelatnosti prema organizacijskim oblicima obavljanja propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu						Broj komunalnih djelatnosti prema drugim oblicima obavljanja				Broj komunalnih djelatnosti koje jedinica lokalne samouprave obavlja zajednički s drugim jedinicama
			Trgovačko društvo čiji je osnivač jedna ili više jedinica lokalne samouprave	Javna ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave	Vlastiti pogon	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti	Ukupno	Zaposlenici bez osnivanja vlastitog pogona	Javni radovi	Drugi način (razni izvoditelji bez zaključivanja ugovora)	Ukupno	
	1	2	3	4	5	6	7	8 (3+4+5+6+7)	9	10	11	12 (9+10+11)	13
1.	Grad Nova Gradiška	10	9	0	0	1	0	10	0	0	0	0	0
2.	Grad Slavonski Brod	17	7	0	0	4	5	15	0	0	1	1	0
3.	Općina Bebrina	5	0	0	0	0	1	1	3	0	1	4	0
4.	Općina Brodski Stupnik	15	13	0	0	0	2	15	0	0	0	0	0
5.	Općina Bukovlje	10	4	0	0	2	3	9	0	0	1	1	0
6.	Općina Cernik	8	0	0	0	0	2	2	6	0	0	6	0
7.	Općina Davor	8	6	0	0	0	2	8	0	0	0	0	0
8.	Općina Donji Andrijevići	11	1	0	6	0	4	11	0	0	0	0	0
9.	Općina Dragalić	8	0	0	0	0	8	8	0	0	0	0	0
10.	Općina Garčin	8	0	0	0	0	4	4	0	2	2	4	0
11.	Općina Gornja Vrba	8	0	0	0	1	7	8	0	0	0	0	0
12.	Općina Gornji Bogičevci	10	0	0	9	0	1	10	0	0	0	0	0
13.	Općina Gundinci	9	0	0	0	1	7	8	0	1	0	1	0
14.	Općina Klakar	6	0	0	0	0	4	4	0	2	0	2	0
15.	Općina Nova Kapela	8	0	0	5	0	3	8	0	0	0	0	0
16.	Općina Okučani	10	6	0	0	0	4	10	0	0	0	0	0
17.	Općina Oprisavci	9	4	0	0	2	0	6	1	0	2	3	0
18.	Općina Oriovac	9	0	0	5	1	3	9	0	0	0	0	0
19.	Općina Podcrkavlje	8	5	0	0	0	3	8	0	0	0	0	0
20.	Općina Rešetari	6	0	0	3	0	1	4	0	0	2	2	0
21.	Općina Sibinj	6	3	0	0	1	2	6	0	0	0	0	0
22.	Općina Sikirevci	3	0	0	0	0	1	1	0	0	2	2	0
23.	Općina Slavonski Šamac	8	0	0	0	1	1	2	0	0	6	6	0
24.	Općina Stara Gradiška	11	1	0	4	1	5	11	0	0	0	0	0
25.	Općina Staro Petrovo Selo	8	0	0	3	0	5	8	0	0	0	0	0
26.	Općina Velika Kopanica	7	0	0	3	1	2	6	0	0	1	1	0

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave	Broj komunalnih djelatnosti prema organizacijskim oblicima obavljanja propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu					Broj komunalnih djelatnosti prema drugim oblicima obavljanja				Broj komunalnih djelatnosti koje jedinica lokalne samouprave obavlja zajednički s drugim jedinicama	
			Trgovačko društvo čiji je osnivač jedna ili više jedinica lokalne samouprave	Javna ustanova čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave	Vlastiti pogon	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti	Ukupno	Zaposlenici bez osnivanja vlastitog pogona	Javni radovi	Drugi način (razni izvoditelji bez zaključivanja ugovora)		Ukupno
	1	2	3	4	5	6	7	8 (3+4+5+6+7)	9	10	11	12 (9+10+11)	13
27.	Općina Vrbje	5	0	0	0	0	1	1	0	0	4	4	0
28.	Općina Vrpolje	8	0	0	0	0	8	8	0	0	0	0	0

Prilog 2

Podaci o obavljanju uslužnih komunalnih djelatnosti u jedinicama
lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije u 2019. i 2020.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Ukupan broj uslužnih komunalnih djelatnosti koje su se obavljale u jedinicama lokalne samouprave	Broj uslužnih komunalnih djelatnosti za koje su opći uvjeti isporuke i/ili cjenik doneseni uz suglasnost jedinice lokalne samouprave	Broj uslužnih komunalnih djelatnosti za koje su opći uvjeti isporuke objavljeni u službenom glasilu/na mrežnim stranicama JLS i/ili na mrežnim stranicama isporučitelja	Broj uslužnih komunalnih djelatnosti za koje su cjenici objavljeni u službenom glasilu/na mrežnim stranicama JLS i/ili na mrežnim stranicama isporučitelja	Jedinica lokalne samouprave je o primjeni nove cijene obavještavala nadležno središnje tijelo državne uprave i/ili upravno tijelo županije (da/ne)
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Nova Gradiška	4	4	4	4	da
2.	Grad Slavonski Brod	5	5	5	5	da
3.	Općina Bebrina	0	0	0	0	-
4.	Općina Brodski Stupnik	2	2	2	2	ne
5.	Općina Bukovlje	3	2	1	1	da
6.	Općina Cernik	1	0	1	1	ne
7.	Općina Davor	1	1	1	1	ne
8.	Općina Donji Andrijevci	0	0	0	0	-
9.	Općina Dragalić	0	0	0	0	-
10.	Općina Garčin	1	1	1	1	ne
11.	Općina Gornja Vrba	2	2	0	0	ne
12.	Općina Gornji Bogićevci	2	2	2	2	da
13.	Općina Gundinci	2	2	1	1	ne
14.	Općina Klakar	1	1	1	1	ne
15.	Općina Nova Kapela	1	1	1	1	ne
16.	Općina Okučani	1	1	1	1	ne
17.	Općina Oprisavci	1	1	1	1	ne
18.	Općina Oriovac	2	2	2	2	ne
19.	Općina Podcrkavlje	1	1	1	1	ne
20.	Općina Rešetari	1	1	1	1	ne
21.	Općina Sibinj	1	1	1	0	ne
22.	Općina Sikirevci	0	0	0	0	-
23.	Općina Slavonski Šamac	1	1	0	1	ne
24.	Općina Stara Gradiška	2	1	0	1	ne
25.	Općina Staro Petrovo Selo	1	0	0	0	ne
26.	Općina Velika Kopanica	1	1	1	1	ne
27.	Općina Vrbje	0	0	0	0	-
28.	Općina Vrpolje	1	1	1	1	ne

Prilog 3

Podaci o donošenju programa građenja i održavanja komunalne
infrastrukture za 2019. i izvještavanju o njihovu izvršenju u
jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Donošenje programa (da/ne)	Objava programa u službenom glasilu (da/ne)	Podneseno izvješće o izvršenju programa predstavničkom tijelu (da/ne)	Objava izvješća u službenom glasilu (da/ne)	Izrađeno izvješće o stanju u prostoru (da/ne)
	1	2	3	4	5	6
1.	Grad Nova Gradiška	da	da	da	da	ne
2.	Grad Slavonski Brod	da	da	da	da	da
3.	Općina Bebrina	da	da	da	da	ne
4.	Općina Brodski Stupnik	da	da	da	da	ne
5.	Općina Bukovlje	da	da	da	da	ne
6.	Općina Cernik	da	da	da	da	ne
7.	Općina Davor	da	da	da	da	ne
8.	Općina Donji Andrijevići	da	da	da	da	ne
9.	Općina Dragalić	da	da	da	da	ne
10.	Općina Garčin	da	da	da	da	ne
11.	Općina Gornja Vrba	da	da	da	da	da
12.	Općina Gornji Bogičevci	da	da	da	da	ne
13.	Općina Gundinci	da	da	da	da	ne
14.	Općina Klakar	da	da	ne	ne	ne
15.	Općina Nova Kapela	da	da	da	da	ne
16.	Općina Okučani	da	da	da	da	ne
17.	Općina Oprisavci	da	da	da	da	ne
18.	Općina Oriovac	da	da	da	da	ne
19.	Općina Podcrkavlje	da	da	da	da	da
20.	Općina Rešetari	da	da	da	da	ne
21.	Općina Sibinj	da	da	da	da	ne
22.	Općina Sikirevci	da	da	da	da	ne
23.	Općina Slavonski Šamac	da	da	da	da	ne
24.	Općina Stara Gradiška	da	da	da	da	ne
25.	Općina Staro Petrovo Selo	da	da	da	da	ne
26.	Općina Velika Kopanica	da	da	da	da	ne
27.	Općina Vrbje	da	da	da	da	ne
28.	Općina Vrpolje	da	da	da	da	da

Prilog 4

Prihodi od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa, kao zakonom propisanih izvora namijenjenih za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, te rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije u 2019.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj stanovnika prema popisu iz 2011.	Prihodi od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa za 2019. u kn				Rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture za 2019. u kn			Udjel prihoda od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa u rashodima za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u %
			Komunalni doprinos	Komunalna naknada	Šumski doprinos	Ukupno	Građenje komunalne infrastrukture	Održavanje komunalne infrastrukture	Ukupno	
	1	2	3	4	5	6 (3+4+5)	7	8	9 (7+8)	10
1.	Grad Nova Gradiška	14 196	19 225,00	8.232.297,00	25.377,00	8.276.899,00	4.746.451,00	6.657.892,00	11.404.343,00	72,6
2.	Grad Slavonski Brod	59 507	3.782.447,00	17.997.249,00	17.500,00	21.797.196,00	3.436.844,00	14.541.262,00	17.978.106,00	121,2
3.	Općina Bebrina	3 244	16.773,00	237.963,00	64.570,00	319.306,00	9.516.571,00	290.222,00	9.806.793,00	3,3
4.	Općina Brodski Stupnik	3 033	36.306,00	329.244,00	101.251,00	466.801,00	1.255.256,00	1.623.443,00	2.878.699,00	16,2
5.	Općina Bukovlje	3 098	82.405,00	502.475,00	39.108,00	623.988,00	3.693.496,00	705.891,00	4.399.387,00	14,2
6.	Općina Cernik	3 621	8.423,00	560.908,00	594.337,00	1.163.668,00	884.104,00	2.519.900,00	3.404.004,00	34,2
7.	Općina Davor	3 004	11.231,00	426.570,00	28.171,00	465.972,00	4.651.418,00	1.078.001,00	5.729.419,00	8,1
8.	Općina Donji Andrijevci	3 684	19.770,00	24.688,00	5.387,00	49.845,00	2.355.161,00	441.006,00	2.796.167,00	1,8
9.	Općina Dragalić	1 345	8.993,00	106.584,00	225.011,00	340.588,00	502.010,00	278.398,00	780.408,00	43,6
10.	Općina Garčin	4 779	81.049,00	473.775,00	234.778,00	789.602,00	4.392.583,00	1.351.001,00	5.743.584,00	13,7
11.	Općina Gornja Vrba	2 518	143.653,00	853.786,00	22.647,00	1.020.086,00	3.092.176,00	554.627,00	3.646.803,00	28,0
12.	Općina Gornji Bogičevci	1 931	42.545,00	315.990,00	187.126,00	545.661,00	2.912.746,00	938.314,00	3.851.060,00	14,2
13.	Općina Gundinci	2 018	6.911,00	59.901,00	236.414,00	303.226,00	172.934,00	1.352.751,00	1.525.685,00	19,9
14.	Općina Klakar	2 321	11.136,00	0,00	30.267,00	41.403,00	7.966.637,00	652.567,00	8.619.204,00	0,5
15.	Općina Nova Kapela	4 202	42.919,00	726.987,00	1.003.585,00	1.773.491,00	6.124.001,00	1.895.595,00	8.019.596,00	22,1
16.	Općina Okučani	3 433	43.933,00	560.361,00	539.581,00	1.143.875,00	4.282.152,00	1.925.970,00	6.208.122,00	18,4
17.	Općina Oprisavci	2 514	28.760,00	231.464,00	0,00	260.224,00	1.057.618,00	543.447,00	2.612.028,00	10,0
18.	Općina Oriovac	5 819	159.863,00	892.805,00	188,00	1.052.856,00	845.110,00	1.225.387,00	2.070.497,00	50,9
19.	Općina Podcrkavlje	2 573	2.808,00	258.482,00	360.489,00	621.779,00	1.451.501,00	878.448,00	2.309.949,00	26,9
20.	Općina Rešetari	4 752	27.788,00	1.005.783,00	18.238,00	1.051.809,00	627.185,00	1.264.997,00	1.892.182,00	55,6

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Broj stanovnika prema popisu iz 2011.	Prihodi od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa za 2019. u kn				Rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture za 2019. u kn			Udjel prihoda od komunalnog doprinosa, komunalne naknade i šumskog doprinosa u rashodima za građenje i održavanje komunalne infrastrukture u %
			Komunalni doprinos	Komunalna naknada	Šumski doprinos	Ukupno	Građenje komunalne infrastrukture	Održavanje komunalne infrastrukture	Ukupno	
	1	2	3	4	5	6 (3+4+5)	7	8	9 (7+8)	10
21.	Općina Sibirj	6 860	1.179.106,00	733.153,00	129.115,00	2.041.374,00	2.015.557,00	2.967.702,00	4.983.259,00	41,0
22.	Općina Sikirevci	2 470	8.469,00	154.944,00	0,00	163.413,00	1.877.510,00	835.898,00	2.713.409,00	6,0
23.	Općina Slavonski Šamac	2 142	9.132,00	187.978,00	0,00	197.110,00	1.128.065,00	271.592,00	1.399.657,00	14,1
24.	Općina Stara Gradiška	1 346	320,00	168.751,00	592.873,00	761.944,00	1.925.557,00	583.777,00	2.509.334,00	30,4
25.	Općina Staro Petrovo Selo	5 143	12.913,00	810.160,00	454.967,00	1.278.040,00	1.950.239,00	1.530.875,00	3.481.114,00	36,7
26.	Općina Velika Kopanica	3 286	32.556,00	352.204,00	34.080,00	418.840,00	3.490.558,00	1.433.984,00	4.924.542,00	8,5
27.	Općina Vrbje	2 209	3.756,00	110.822,00	418.922,00	533.500,00	2.123.181,00	951.671,00	3.074.852,00	17,4
28.	Općina Vrpolje	3 511	108.919,00	399.839,00	8.495,00	517.253,00	3.482.564,00	1.255.722,00	4.738.286,00	10,9
		158 559	5.932.109,00	36.715.163,00	5.372.477,00	48.019.749,00	81.959.186,00	50.530.340,00	133.500.489,00	36,0

*Na temelju Zakona o cestama i Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, Grad Slavonski Brod je u 2019. ostvario i sredstva naknade za uporabu javnih cesta u iznosu od 1.349.257,00 kn, koja se koriste za financiranje građenja i održavanja nerazvrstanih cesta. Tako je Grad Slavonski Brod sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade, šumskog doprinosa i naknade za uporabu javnih cesta ostvario u iznosu od 23.146.453,00 kn što je 5.168.347,00 kn ili 28,7 % više od ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Prilog 5

Podaci o jediničnoj vrijednosti komunalnog doprinosa i vrijednosti boda komunalne naknade u jedinicama lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije koncem 2020.

Redni broj	Jedinica lokalne samouprave	Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za 1. zonu u kn/m ³		Postotak najviše jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa za 1. zonu u odnosu na prosječne troškove građenja m ³ građevine u RH	Godišnja vrijednost boda komunalne naknade u kn/m ²
		Najniža	Najviša		
	1	2	3	4	5
1.	Grad Nova Gradiška	1,00	30,00	2,2	0,71
2.	Grad Slavonski Brod	30,00	35,00	2,5	6,00
3.	Općina Bebrina	1,00	2,00	0,1	3,00
4.	Općina Brodski Stupnik	10,00	10,00	0,7	3,00
5.	Općina Bukovlje	10,00	20,00	1,5	4,20
6.	Općina Cernik	1,00	1,00	0,1	4,20
7.	Općina Davor	3,00	3,00	0,2	7,20
8.	Općina Donji Andrijevci	2,00	8,00	0,6	2,04
9.	Općina Dragalić	8,00	8,00	0,6	2,04
10.	Općina Garčin	3,00	10,00	0,7	0,24
11.	Općina Gornja Vrba	12,00	12,00	0,9	3,00
12.	Općina Gornji Bogičevci	1,00	7,00	0,5	3,84
13.	Općina Gundinci	6,00	6,00	0,4	1,20
14.	Općina Klakar	8,00	24,00	1,7	0,10
15.	Općina Nova Kapela	2,00	2,00	0,1	4,20
16.	Općina Okučani	8,00	8,00	0,6	6,96
17.	Općina Oprisavci	10,00	20,00	1,5	1,80
18.	Općina Oriovac	6,50	14,40	0,04	0,25
19.	Općina Podcrkavlje	6,00	12,00	0,9	3,00
20.	Općina Rešetari	12,00	12,00	0,9	0,36
21.	Općina Sibinj	18,00	18,00	1,3	3,00
22.	Općina Sikirevci	1,00	1,00	0,1	2,16
23.	Općina Slavonski Šamac	9,00	9,00	0,7	3,00
24.	Općina Stara Gradiška	5,00	5,00	0,4	3,30
25.	Općina Staro Petrovo Selo	3,00	3,00	0,2	5,40
26.	Općina Velika Kopanica	10,00	10,00	0,7	2,16
27.	Općina Vrbje	3,00	3,00	0,2	1,80
28.	Općina Vrpolje	5,00	5,00	0,4	2,40